

**T.C.
ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE KAVRAMINA
YÖNELİK ALGILARININ BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan

BURCU DUYAR

Niğde

Ağustos, 2019

**T.C.
ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI**

**ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE KAVRAMINA YÖNELİK
ALGILARININ BELİRLENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BURCU DUYAR

Danışman: Doç. Dr. Recep ÖZKAN

Niğde

Ağustos, 2019

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce kavramına yönelik algılarının belirlenmesi” başlıklı bu çalışmanın bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

22/08/2019

BURCU DUYAR

ONAY SAYFASI

Doç. Dr. Recep ÖZKAN danışmanlığında Burcu DUYAR tarafından hazırlanan “Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Kavramına Yönelik Algılarının Belirlenmesi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, **Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı** Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

22 / 08 / 2019

JÜRİ :

Danışman : Doç. Dr. Recep ÖZKAN
Üye : Doç. Dr. Mustafa GÜÇLÜ
Üye : Dr. Öğrt. Üyesi Bayram POLAT

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Gökhan ÖZDEMİR
Enstitü Müdürü

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İNGİLİZCE KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARININ BELİRLENMESİ

DUYAR, Burcu

Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı

Tez Sorumlusu: Doç. Dr. Recep ÖZKAN

Ağustos 2019, 99 sayfa

Bu araştırmanın amacı; Niğde İlindeki ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik algılarını bazı değişkenler açısından incelemek ve araştırma sonuçlarına göre sınıf düzeyi ve cinsiyete bağlı olarak öğrencilerin İngilizce dersine yönelik algılarını karşılaştırmaktır.

Araştırma, tarama yöntemlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Araştırma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Niğde İlinde sekiz ortaokulda yapılmıştır. Evren, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokul öğrencilerinden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini Niğde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı, isimleri çalışmada tablo olarak sunulan dört köy okulu ve dört merkez okul olmak üzere toplamda sekiz ortaokulda yedi ve sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerden oluşturmaktadır. Araştırmada öğrencilerin İngilizce kavramına yönelik algılarını doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül olarak ortaya koymak için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın deseni ise olgu bilim (fenomenoloji-phenomenology) deseni olarak belirlenmiştir. Araştırma aracı, kişisel bilgileri de içeren metafor bilgi formudur. Elde edilen verilere göre, metaforlar sınıf düzeyine göre farklılık göstermektedir ancak cinsiyet düzeyine göre farklılık göstermemektedir.

Anahtar sözcükler: İngilizce dersi, ortaokul, sınıf düzeyi, cinsiyet, metafor

ABSTRACT

IDENTIFYING THE PERCEPTION TOWARDS THE CONCEPT OF ENGLISH

DUYAR, Burcu

Education Programming and Teaching Department

Thesis Advisor: Assoc.Prof. Dr. Recep ÖZKAN

August 2019, 99 pages

The aim of this research is to examine the attitude of secondary school students in Niğde towards English lesson in terms of some variables and compare the students' attitudes towards English lesson in terms of class level and gender.

Data were collected via the correlational survey model ,one of the scanning methods.The participants of the study are eight secondary school's students in Niğde in 2017-2018 academic year. Population consists of the secondary school students who are educated in Ministry of National Education. The sample of research consists of the eight secondary school students from Niğde Ministry of National Education, four village school and four central school students, whose names are presented as tables in the study. Qualitative research method was used to reveal the students' perception of the concept of English as realistic and holistic in natural environment. Design of the study was determined as phenomenology. The metaphor information form including personal information was used for obtaining the data. According to the obtained data, metaphors differ in term of the level of class and metaphors don't differ in terms of the gender.

Key words : English lesson, secondary school, class level, gender, metaphor

ÖNSÖZ

Hayatım boyunca her zaman yanımda olan ve arkamda duran sevgili babam Celal DOĞRU'ya, annem Aysel DOĞRU'ya, ablalarım Nejla DOĞRU ve Eşe ve Ender ÇAMDERE'ye, çalışmamın her safhasında benden desteğini esirgemeyen, her daim yanımda olan çok değerli eşim Güngör DUYAR'a, çalışmamı yapmamda bana çok yardımcı olan, çalışmamda bana her türlü kolaylığı sağlayan ve bilgi düzeyimi artırmama katkı sağlayan sayın danışmanım Doç. Dr. Recep ÖZKAN'a, değerli fikirlerini ve yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen sevgili meslektaşım ve arkadaşım Türkçe Öğretmeni Cuma YILMAZ'a teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ	ix
KISALTMALAR LİSTESİ.....	x
EKLER LİSTESİ.....	xi
I. BÖLÜM	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi	4

1.4. Araştırmanın Varsayımları	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	5
1.6. Tanımlar.....	5
II. BÖLÜM.....	6
İLGİLİ ALAN YAZIN.....	6
2.1.İngilizce kavramına yönelik yapılan çalışmalar	6
2.2.Metafor yöntemi kullanılarak yapılan çalışmalar	14
2.3. Yabancı Dil (İngilizce) ve metafor kavramları kullanılarak yapılan çalışmalar ...	20
III. BÖLÜM.....	21
YÖNTEM.....	21
3.1. Araştırmanın Modeli.....	21

3.2.Evren ve Örneklem.....	22
3.3. Verilerin Toplanması.....	23
3.4. Verilerin Analizi.....	25
IV. BÖLÜM.....	26
BULGULAR VE YORUMLAR.....	26
4.1.Araştırmadan çıkarılan formlar ve çıkarılma sebepleri.....	28
4.1.1. Üretilen Metaforun ' Metafor' tanımına uymadığı (sıfat kullanılan) formlar....	28
4.1.2. Üretilen Metafor ile sunulan gerekçenin örtüşmediği form örnekleri.....	28
4.2.Verilerin tablo halindeki görünümü ve yorumları.....	29
V. BÖLÜM.....	82
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	86
5.1.Sonuçlar.....	86
5.2.Öneriler.....	90
KAYNAKÇA.....	91
EKLER.....	96

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların sayısal özellikleri.....

Tablo 2. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘aydınlatma-ısı yayma’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.....

Tablo 3. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘doğa-tabiat-hayvan ve besin maddeleri’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.....

Tablo 4. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘eğitim araçları-dil’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.....

Tablo 5. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘mekan- eşya-arac gereç’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.....

Tablo 6. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘niteleme’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.....

Tablo 7. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘yakın çevre- hayati önem’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.....

Tablo 8. 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ürettikleri metaforlardan kategoriye dahil edilememiş olan metaforların dağılımı.....

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

KATÜ: Karadeniz Teknik Üniversitesi

ELT: İngiliz Dili Öğretimi (English Language Teaching)

EFL: İngilizce Yabancı Dili (English Foreign Language)

EKLER LİSTESİ

EK 1. Kişisel Bilgi Formu ile Metafor Formu

EK 2. Araştırma İzin Belgeleri

EK 3. Özgeçmiş

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Yunanca kökenli olan metafor kelimesindeki ‘meta’ değiştirmek; pherein kelimesi ise başa çıkmak, taşımak anlamı içermektedir (Webster, 1828). Metaforlar, şairler tarafından kullanılan insanların mecazi karşılaştırmalar yapmalarını sağlayan araçlardır (Chiappe, Kennedy ve Chiappe, 2003:51). Metaforik iletişimde anlam, bulunduğu noktadan üst anlama taşınmaktadır (Gültekin, Yıldız ve Bahadır, 2016:1827). Metaforlar (benzetmeler, eğretilmeler, istiareler, mecazlar) olayların oluşumu ve işleyişi hakkında düşüncelerimizi yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biridir (Saban, 2004:131). 1980’lerden beri sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde metaforların kullanıldığı çok sayıda araştırma yapılmıştır (Gültekin, Yıldız ve Bahadır, 2016:1827). Metafor ilk kez 1980’de Lakoff ve Johnson’ın ‘Metaphors We Live By’ isimli çalışmalarında geliştirilmiştir (Beşkardeş, 2007:39). Bu çalışmalarında; 1) Metaforların düşünce ya da hareketin yanında dil meselesi de olduğu 2) Metaforların günlük dilde ve yaşamda da yer aldığı 3) Birçok kişi için şiirsel imge ve süs aracı ve sıradan bir dil yerine sıra dışı bir dil gerektirdiği yer almıştır (Lakoff ve Johnsen, 2003:4).

Metafor bir şeyi başka bir şeyle kıyaslayarak tanımlama şeklidir. Bu şekilde, bir kişi belirli şeylerin genel itibarıyla sahip olduğu noktaları görüp genel anlamı anlamaya gayret eder (Akan, Yalçın ve Yıldırım, 2013:60). Metaforlar günlük hayattaki belirsiz kavramların somut olarak daha anlamlı biçimde yapılandırılmasını sağlar ve bu süreçte güçlü zihinsel model rolü oynarlar. Bireyler, bir takım kavramları anlamak, bu kavramlar hakkında konuşmak ve akıl yürütmek için mecazları kullanırlar (Örücü, 2014:329). Birçok kavram, özellikle soyut kavramlar bilginin tanıdık gelen kaynağın alanından daha az tanıdık gelen amaç alanının mecazi eşleştirmesi aracılığıyla yapılandırılmaktadır (Gibbs, Bogdanovich, Sykes, ve Barr, 1997:141). Bir ifadenin metaforik özellikleri bağlama, yere ve zamana göre farklılık gösterebilmektedir. Bu da metaforun çeşitliliğinin fazla olduğunu göstermektedir. (Ebbesson, 2012:268)

Metafor tekniği insanlarda belirli kavramların yaptığı çağrışımları öğrenmeye yarar. Metafor tekniğinin temel ilkeleri hayal gücü ve çağrışımdır. Öğrenilmek istenilen bilgiler çeşitli çağrışımsal bağlantılarla görsel ve işitsel olarak bir tablo olarak düşünölüp hafızaya kaydedilmelidir. Bu tablo ne kadar büyük, parlak, abartılı, saçma, renkli, ritmik, hareketli ve komik ise hafızada o kadar kalıcı olur. Nasıl ki hayattaki ilginç, mutlu, olağanüstü olaylar kolaylıkla hatırlanıyorsa, öğrenmek istenilen bilgiler beyne komik ve ilginç görüntüler halinde sunulursa beyin bu bilgileri kolaylıkla kaydedecektir (Beşkardeş, 2007:43).

Metafor kavramı, genel olarak ilgili kavramın ya da ele alınan konunun öğrenilmesini kolaylaştırmak, daha kolay ve rahat anlaşılmasını sağlamak, kalıcılığı artırmak amacıyla soyut kavramları somutlaştırmada, bir şeyi bilinen başka bir şeyle anlatma olarak tanımlanabilir (Sözer ve Özkan, 2014:267). Somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçişte, kavramların öğretiminde metafor algılamaları sıkça kullanılan bir durumdur. Metaforlar, insanların hayatı, çevreyi, olayları ve nesnelere nasıl gördükleri; farklı benzetmeler kullanarak açıklamaya çalışmada kullandıkları bir araç olarak düşünölmektedir (Cerit, 2008:694). Metaforun kaynağı, metaforun konusunu farklı bir bakış açısıyla anlamada bir filtre veya süzgeç görevi görmektedir. Metaforun konusu ('Öğretmen bahçıvan gibidir.' cümlesindeki öğretmen sözcüğü), metaforun kaynağı (bahçıvan) ve metaforun kaynağından konusuna atfedilmesi düşünölen özellikler (bahçıvanın yetiştirdiği fidanlarla ayrı ayrı ilgilenmesi gibi öğretmenin sınıftaki öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alması) şeklinde açıklanmaktadır. Bu örnekteki gibi eğitim alanında özellikle kimi kavramlara yönelik varsayımları açıklama ve ortaya çıkarmada metaforlardan sıklıkla yararlanılmaktadır (Saban, 2004:132) Eğitimsel araştırmalar öğretmen ve öğrenciler tarafından kullanılan metaforu öğretim ve öğrenme aracı olarak belirlemiştir (Northcote ve Fetherston, 2006:252).

Küreselleşme olgusu, günümüzü karakterize eden, giderek yaygınlaşan bir süreçtir. Bu sürecin eğitime yansıyan yönleri de var kuşkusuz. Bu durumda uluslararası oluşumlar, ulusal oluşumlardan daha çok önem kazanmaktadır (Tezcan, 1998:53). Uluslar arası oluşumlar küreselleşmenin etkisiyle eğitime verilen önemi artırmış diğer ölkeler üzerinde dilleriyle üstünlük kurma çabası içine girmişlerdir. Dil üstünlüğü ve ekonomik, teknolojik ve kültürel güç arasında çok yakın bir bağ vardır ve bu ilişki İngiliz tarihine bakıldığı zaman artarak görölmektedir. Güce dayalı bir sistem olmaksızın hiçbir dil uluslar arası bir iletişim aracı olarak ilerleme kaydedemez (Crystal, 2003:7).

Teknolojik gelişmenin, değişmenin kültürel değişimin daha ilerisinde olduğu 21. yüzyılda yabancı dil bilmenin, öğrenmenin önemi tartışılmaz. Çağın teknolojisini, bilimini öğrenmek, anlamak, sahiplenmek ve üretmek zorunda olan, Avrupa Birliği üyesi olma

hedefinde ve yolundaki Türkiye’de bu durum diğer ülkelerden daha da ciddiyetle ele alınması gereken bir konudur. Artık bir yabancı dilin yeterli olmadığı günümüzde, entelektüel bir meslekleşmeye doğru gidildiği görülmekte olup, bilgisayar ve yabancı dil bilmek çağa yetişmek, onu yakalayabilmek için olmazsa olmaz koşuldur (Çelebi, 2006:286).

Yabancı dil öğrenmek, dünyadaki önemli bilimsel, teknolojik, sosyo-ekonomik gelişmeleri ve iş olanaklarını uluslararası medya ve internet aracılığı ile yakından takip etmek ve bunlardan yararlanmayı da olanaklı hale getirmek demektir (Bağçeci ve Yaşar, 2007:10). Yabancı dil bilmenin gerekliliği neredeyse her ülkede anlaşılmış ve insanlar küçük yaşlarda dil eğitimi almaya başlamıştır. Çocukların İngilizceyi öğrenme yaşı dünyada gittikçe düşmektedir. İngilizce geleneksel ‘yabancı dil’ olma özelliğini ortaokuldan ilkokula hatta anaokuluna kadar düşürmüştür (Graddol, 2006:88). Yabancı dil öğretimi her yaşta ve her düzeyde uygulanabilen fakat oldukça ciddiye alınması gereken bir süreçtir. Erken yaşta yabancı dil öğretimi ülkemizde son yıllarda çok büyük bir önem kazanmaktadır. Dünyanın küçük bir köy haline dönüştüğü günümüzde dil öğrenme yaşı 5-6 yaşlarına kadar inmektedir (İlter ve Er, 2007:21). Lakoff ve Johnsen (2003)’a göre metaforlar birçok kişi için şiiresel imge ve süs aracı ve sıradan bir dil yerine sıra dışı bir dil gerektirmektedir. Sıra dışı bir dil gerektiren metaforları öğrenilmesi kaçınılmaz hale gelen bir dille bütünleştirip metaforla yabancı dil olan İngilizceyi anlatmak bu çalışmanın esasını oluşturmaktadır.

Yaklaşık iki yüzyıldır Türkiye’de yabancı dil öğretimi konusunda uğraş verilmektedir. Zaman zaman farklı eğitim politikalarının da etkisiyle, değişik yabancı dil öğretim yolları izlenmiştir. Ancak ortaöğretimden başlayarak yükseköğretimin sonuna kadar devam eden yabancı dil öğretiminden geçen öğrenci, ne yazık ki, hedeflenen düzeyde yabancı dili öğrenememektedir (Çelebi, 2006:286). Türkiye’de yabancı dil eğitiminde, sarf edilen bunca kaynak ve emeğe rağmen, istenilen seviyede verim alınamadığı değerlendirilmektedir (Işık, 2008:15).

Türkiye’de erken yaşlarda İngilizce öğretimine başlanmasına rağmen kişilerin İngilizce yeterliliklerinin olmadığı görülmektedir. Bir ülkede bilimsel ve teknolojik gelişmelerin takibi için kaçınılmaz olan bir dilde yeterlilik düzeyinin düşük olması büyük bir problem oluşturmaktadır. Bu problemin çözümü aşamasında çalışmalar yapılmıştır ancak literatürde kişilerin yabancı dile yönelik algılarının belirlenmesine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Gözlemlenen problem durumunun açığa çıkarılması ve algılarının belirlenmesi bu çalışmanın esasını teşkil etmektedir.

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu araştırma, ortaokul 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce kavramına yönelik sahip oldukları zihinsel imgelerin belirlenmesi için yapılan metaforik bir çalışmadır. Araştırmada ortaokul 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin tercih edilme sebebi, bu yaş grubundaki öğrencilerin soyut kavramları somut hale getirmekte daha başarılı olabilecekleri ve metafor çalışmasının amacını ve yapılış tarzını daha kolay kavrayıp uygulayabilecek olmalarıdır. Ortaokul 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce kavramına yönelik algılarının belirlenmeye çalışıldığı bu genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1.Ortaokul 7. sınıf öğrencilerinin İngilizce kavramına yönelik sahip oldukları metaforlar nelerdir?
2. Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce kavramına yönelik sahip oldukları metaforlar nelerdir?
3. Metaforlar sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?
4. Metaforlar cinsiyet düzeyi bakımından farklılık göstermekte midir?
- 5.Üretilen metaforlar kullanılma sıklığına göre farklılık göstermekte midir?
- 6.Elde edilen metaforlar kategori bazında nasıl değişiklikler göstermektedir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Son yıllarda Türk Eğitim Sisteminde en çok üzerinde durulan konulardan birisi de öğrencilerin yabancı dil derslerine yönelik algılarıdır. Yabancı dile yönelik algıların olumlu yönde olması, yabancı dil öğrenimini kolaylaştıracak ve sürecin olumlu yönde ve sürekli ilerlemesini sağlayacaktır. Bu nedenle yabancı dil öğrenimi gören öğrencilerinin yabancı dile yönelik algıları önem taşımaktadır. Öğrencilerin algısının olumlu yönde olması amacıyla özellikle yabancı dil öğretimine yönelik olarak okullarda sürekli yenilik ve güncellemeler yer almaktadır.

Gelişen ve değişen dünyada yabancı dil olarak İngilizce ön plandadır. Bu değişim ve gelişimi takip etmek ve dünyayla iletişime geçebilmek için İngilizce öğretiminin verimli ilerlemesi ve öğrencilerin İngilizceyi kendilerine yeterli olacak şekilde öğrenmesi

gerekmektedir. Bu noktada İngilizceye yönelik algı önemli bir role sahip olmaktadır. Çünkü öğrenilen dile yönelik algının olumlu olması dil öğrenimini kolaylaştırırken, olumsuz olması ise dil öğrenimini zorlaştırmaktadır. Bu çalışmayla İngilizceye yönelik algıların ne yönde olduğuna ulaşılabilecektir. Yabancı dilin dünyayla iletişime geçmek, teknolojik ve bilimsel gelişmeleri takip etmek için kaçınılmaz olmasından ve araştırma sonuçlarına göre yabancı dil dersi gören öğrencilerin İngilizceye yönelik algılarının ne yönde olduğunun belirlenecek olmasından dolayı bu çalışma önemli görülmektedir.

Literatürde ortaokul öğrencilerinin İngilizceye yönelik algılarını belirlemeye yönelik bazı çalışmalar bulunmasına rağmen ortaokul öğrencilerinin İngilizceye yönelik algılarının metafor yöntemiyle belirlenmesine yönelik doğrudan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bundan dolayı araştırmadaki metafor yöntemiyle bireylerin İngilizceye yönelik algılarının ne yönde olduğunun belirlenmesinin İngilizce alanına önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Araştırma Niğde MEB'e bağlı dört köy okulu ve dört merkez okulda toplam 443 katılımcı ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma 2017-2018 eğitim öğretim yılı ile sınırlandırılmıştır.
- Araştırma Niğde İli ile sınırlandırılmıştır.

1.5. Araştırmanın Varsayımları

Bu çalışmada;

-Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel bilgi formunda ve araştırma formunda yer alan soru ve maddelere içtenlikle cevap verdikleri,

-Her iki ölçeğin maddelerinin de ortaokul öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik algılarının belirlenmesi ve sınıf düzeyine göre algıların farklılaşıp farklılaşmadığının tespit edilmesi amacıyla hizmet ettiği varsayılmıştır.

1.6. Tanımlar

İngilizce: Türk Dil Kurumu Güncel Türkçe sözlükteki tanıma göre İngilizce; ‘Hint-Avrupa dil ailesinden, İngiltere’de, biraz farklı biçimiyle Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya ve İngiliz uygarlığını benimsemiş olan ülkelerde kullanılan dil, İngiliz İngilizcesi.’ şeklinde tanımlanmıştır. Bu çalışmada ise dünya genelinde en yaygın yabancı dil olan İngilizce Türkiye’de İngilizceyi yabancı dil derslerinde gören ortaokul öğrencilerinin bakış açılarına göre değerlendirilmiştir.

Metafor: Metafor bir şeyi başka bir şeyle kıyaslayarak tanımlama şeklidir. Bu şekilde, bir kişi belirli şeylerin genel itibarıyla sahip olduğu noktaları görüp genel anlamı anlamaya gayret eder (Akan, Yalçın ve Yıldırım, 2013). Lakoff ve Johnson (1980) ‘a göre, metaforlar, düşünce ve dünyayı ve gerçekliği algılama şeklini düzenlemektedirler. Günlük dildeki metaforların çoğunluğu doğal olarak bilinmektedir, yani onlar sistematik olarak insanlar tarafından kullanılan değişmez ifadelerdir. Bilinen metaforlar kültür içinde belirli bir gerçekliği tanımlamak için oluşturulmuştur.

BÖLÜM II

İLGİLİ ALAN YAZIN

Metafor çalışmaları son yıllarda insanların bir kavram üzerindeki algılarını tespit etmek amacıyla çok fazla kullanılmaktadır. Çalışma kapsamında öncelikle İngilizce kavramını içeren çalışmalar daha sonra da metafor yöntemi kullanılarak yapılan çalışmalar bu bölümde yer almaktadır.

2.1.İngilizce Kavramına Yönelik Yapılan Çalışmalar

Yelda Karahan Üzülmez (2015)’in, ‘Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine karşı tutumlarının ve İngilizce kelime öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi’ adlı yüksek lisans tezi 2013-2014 eğitim öğretim yılında Mersin /Akdeniz ilçesinde bulunan ortaokulların 8. sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine karşı tutumları, öğrencilerin sözcükleri öğrenme yöntemleri, öğrencilerin cinsiyetinin ve anne ve babalarının eğitim düzeyinin

sözcükleri öğrenme yöntemlerini kullanmaları üzerindeki etkisi ve bu öğrencilerin sözcükleri öğrenme yöntemleri için fikirleri araştırılmıştır ve araştırma betimsel yöntem kullanılarak yapılmıştır. Araştırmadaki veriler, 'Kelime Öğrenme Stratejileri Kullanma Ölçeği', 'İlköğretim İngilizce Dersine Yönelik Tutum Ölçeği', 'Kişisel Bilgiler Formu' ve 'Görüşme Soruları Formu' kullanılarak elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular ise aşağıdaki gibidir: 8.sınıf öğrencilerinin sözcükleri öğrenme yöntemlerini orta düzeyde kullandıkları, İngilizce dersine yönelik tutumlarının ise yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 8. sınıf öğrencilerinin cinsiyetleri ve sözcükleri öğrenme yöntemlerini kullanma düzeyleri arasında bir bağlantının bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. 8.sınıf öğrencilerinin sözcükleri öğrenme yöntemlerini kullanma düzeyleri ile anne eğitim düzeyi arasında bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Verilere göre annesi okuma – yazma bilmeyenlerin annesi lise mezunu olanlara göre sözcükleri öğrenme yöntemlerini daha az kullandığı belirlenmiştir. Annesi okuma yazma bilmeyenler annesi ortaokul mezunu olanlar ile kıyaslandığında annesi ortaokul mezunu olanlar lehine bir sonuca ulaşılmıştır yani anne eğitim düzeyi artınca sözcükleri öğrenme yöntemlerinin öğrenciler tarafından daha çok kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. 8.sınıf öğrencilerinin sözcükleri öğrenme yöntemlerini kullanma düzeyleri ile baba eğitim düzeyi arasında bir bağlantı bulunmamıştır. 8.sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine yönelik tutumları ile ebeveynlerinin eğitim seviyesi arasında bağlantının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Gülçin İnam Çelik (2009)'in 'İlköğretim okulları 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri' isimli yüksek lisans tezini Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı, Aydın İlindeki tüm resmi ilköğretim okullarının dördüncü sınıf İngilizce öğretmenleriyle gerçekleştirmiştir. Araştırmada altı aşamadan oluşan bir anket çalışması kullanılmıştır. Betimsel bir çalışma olan bu çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma sonucu olarak, yeni uygulanmış olan programın uygulanması için haftalık ders saatinin yetersiz bulunmuştur. 4.sınıf öğrencileri dil öğrenmeye gönüllü olmalarına rağmen günlük hayatlarında öğrendikleri dili kullanma olasılıklarının olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma verilerine göre öğretmenler dil öğretiminde dört temel beceri olan okuma, yazma, dinleme ve konuşma ile ilgili kazanımların edindirilmesinde ara ara sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Programda yer alan etkinlikler sınıftaki öğrenci sayısının fazla olmasından dolayı tam anlamıyla uygulamaya geçirilememektedir. Yeni programın içeriğine uygun olarak materyallerin bazen bulunmadığı görüşleri öne sürülmüştür. Bu görüşler dikkate alınarak yeni programın tam anlamıyla uygulamasının gerçekleştirilmesi için öğretmenlerin bu programa yönelik eğitime tabi tutulması sonucuna ulaşılmıştır.

Ali Şükrü Özbay (2004)' in 'Tertiary Level EFL teachers' perceptions of the role and importance of writing skill in ELT' isimli Yüksek lisans tezi İngilizceyi yabancı dil olarak yüksek öğretim düzeyinde öğretmekte olan dil öğretmenlerinin yazma becerisinin İngilizce öğrenmedeki rolü ve önemine ilişkin algılarını ortaya çıkarmak için KATÜ yabancı dil hazırlık sınıflarında ders veren 35 öğretmenle yapılmıştır. Verilerin toplanmasında geriye dönük hatırlama, anket, mülakat ve belge incelemesi yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmada, SPSS for Windows ve Excel programı istatistik programı kullanılmıştır. Çalışmanın bulgularına göre, yabancı dil öğretimi kapsamında yazma dil becerisi çok fazla yer almasına rağmen yabancı dil öğretmenlerinin yazma becerisine ait algıları olumsuz yöndedir. Yazma becerisi incelenirken yabancı dil öğreten öğretmenlerin yazılanların içeriğinden çok dil bilgisi ve yazım hatalarına odaklandığı görülmektedir.

Sümeysa Beşkardeş (Günay) (2007) 'ın 'Üstün zekalı ve özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil (İngilizce) öğretiminde metafor sisteminin uygulanması' adlı yüksek lisans tezi 2005–2006 eğitim-öğretim yılında 38 üstün yetenekli öğrenci ile Aydın Doğan Bilim Sanat Merkezi'nde yapılmıştır. Araştırmada öntest-sontest kontrol gruplu model kullanılmıştır. Ölçme araçları öntest, sontest, İngilizce Dersi Etkinlik Gözlem Formu ve İngilizce Dersi Performans Değerlendirme Ölçeğidir. İngilizce Dersi Etkinlik Gözlem Formu kullanılarak öğrencinin İngilizce öğrenimine yönelik tutumunun ve İngilizce öğrenmede kullandığı yöntemin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu form deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin aileleri, sınıf öğretmeni ya da İngilizce öğretmenleri ve uygulamayı gerçekleştiren öğretmen tarafından doldurulmuştur. İngilizce Dersi Performans Değerlendirme Ölçeği, yeni sözcükleri öğrenirken çağrışım yapan sözcüklerle öğrendikleri kelimeleri ilişkilendirme, öğrenirken metafor oluşturabilme, öğrencilerin İngilizceyi öğrenirken tümce oluşturma gibi alanlardaki durumlarını değerlendirmek amacıyla kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre, metafor tekniğinin uygulandığı öğrencilerin akademik başarı ortalaması, geleneksel öğretimin uygulandığı öğrencilerin akademik başarı ortalamasından daha yüksektir.

Coşkun Küçüktepe, Seval Eminoğlu Küçüktepe ve Yasemin Baykın (2014)'ın Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisinde yer alan 'İkinci sınıf İngilizce dersi ve programına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi' adlı makalelerinde nitel araştırma deseni kullanılmış; çalışma grubunu, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin çeşitli bölgelerindeki ilkokulların ikinci sınıflarında görev yapmakta 30 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ve on sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma bulgularına göre, İngilizce

öğretmenlerinin ilkököl ikinci sınıf İngilizce dersi programıyla ilgili pozitif fikirlerinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Programın hedeflerinin ve içeriğinin uygulanmaya elverişli veya kısmen elverişli olduğunu savunan öğretmenler, programın kullanılmasını talep ettiği öğretim yöntem, teknik ve etkinlikleriyle ilgili ölçme araç ve yollarına benzer yöntem, teknik ve etkinlikleri kullandıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin sınıf yönetimi, araç-gereç ve materyal eksikliği, öğretimi ilkököl ikinci sınıf öğrencilerinin düzeyine uygun şekilde getirmeyi bilmemeleri gibi birtakım sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Kemal Oğuz Er (2006)'in Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi'nde yer alan 'İlköğretim 4 ve 5. Sınıf İngilizce Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi' isimli çalışmasının araştırma modeli betimsel nitelikteki tarama modelidir. Araştırmanın evrenini Türkiye'deki coğrafi bölgeler, örneklemini ise bu bölgelerden tesadüfi olarak seçilen ikişer il olmak üzere toplam 14 il oluşturmaktadır. Araştırma seçilen illerdeki resmi ilköğretim okullarında görev yapmakta olan İngilizce öğretmenleri ile müfettişlere uygulanmıştır. Elde edilen verilere göre, müfettiş ve öğretmenler programı incelediklerinde programın öğrencilerin günlük yaşamda kullanabilecek şekilde yabancı dili edinemeyeceklerini belirtmişlerdir. 5. sınıf programında hem öğretmenler hem de müfettişler, 4. sınıf programında öğretmenler, psiko-motor alanla ilgili amaçların uygulanmasında problem olduğunu belirtmişlerdir. 4. ve 5. sınıf programında müfettişlerin görüşlerine göre duyuşsal alanla alakalı hedeflerin edindirilmesinde problemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. 4. sınıf programında öğretmen ve müfettiş görüşlerine göre, programın amaçlarının anlaşılır bir şekilde belirtildiği, öğrencilerin gelişim seviyelerine göre olduğu ve amaçların birbirleriyle bağlantılı olduğu belirlenmiştir. 5. sınıf programında öğretmen ve müfettiş görüşlerine göre, amaçlarının anlaşılır bir şekilde belirtildiği programın amaçlarının anlaşılır bir dille ifade edildiği ve birbirini desteleyici olduğu ifade edilmiştir. 5. sınıf programında öğretmen görüşlerine göre programın hedeflerinin öğrencilere edindirilebilir olduğu, müfettiş görüşlerine göre ise programın hedeflerini birbirini tamamladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Asım Arı (2013)'nın Kuramsal Eğitimbilim Dergisi'nde yer alan 'İlköğretim Altıncı Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri' adlı çalışma nitel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Eskişehir il merkezindeki 11 ilköğretim okulunda çalışan öğretmenlerden görüşmeyi kabul eden 13 öğretmen oluşturmuştur. Amaçlı örneklem tekniklerinden ölçüt örnekleme tekniği, grubun oluşturulmasında kullanılmıştır. Bu çalışmada görüşme tekniği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Görüşme formlarından elde edilen veriler kodlanarak ayrıntılı şekilde

incelenmiştir. Araştırmadan elde edilen bazı bulgular şöyledir: 1. Altıncı sınıf İngilizce dersi öğretim programı öğrenci düzeyinin üzerindedir. 2. Programdaki konular yoğun,karmaşık ve sayıca çok fazladır. 3. Birbiriyle alakası olmayan temalar yer almaktadır. 4.Programda temalar için yeterli görülen süre temaları işlemek için yeterli değildir.

Figen İlke Büyükduman (2005)'ın Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yer alan 'İlköğretim okulları İngilizce öğretmenlerinin birinci kademe İngilizce öğretim programına ilişkin görüşleri' adlı çalışmasında örnekleme İstanbul ilinden beş ilçe, bu ilçelerde yer alan 46 ilköğretim okulunda çalışan 54 öğretmenden oluşmaktadır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen 40 soruluk beşli likert lipi ölçekli bir anketle toplanmış, işlenmiş ve yorumlanmıştır. Verilere göre, İngilizce öğretmenlerinin yarısı üniteler için verilen zamanla ünitenin güçlüğünün aynı olmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunluğunu programı duyuşsal alan bakımından yeterli görmekte ama programın öğretmene yeterince yol göstermediği görüşündedirler.

Tuğba Cihan ve Eda Gürlen (2013)'in Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yer alan İlköğretim 5. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri' adlı çalışmaları 2008-2009 öğretim yılında Ankara ilinin yedi ilçesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın evrenini seçilen ilçelerde görev yapan 288 İngilizce öğretmeni oluşturmaktadır. Ankara ilinin üst, orta ve alt grup olarak değerlendirilen ilçelerinden seçilen 9 öğretmene ise yarı yapılandırılmış görüşme formu uygulanmış ve betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre; hedef ifadeleri öğretmenler tarafından anlaşılır ve öğrencilerin yaş grubu ile gelişim ve öğrenme özelliklerine uygun bulunmuştur. İçerik ve belirlenen hedefin birbiriyle tutarlı olduğu, ünitelerin genel olarak kolaydan zora, somuttan soyuta ve basitten karmaşığa doğru yazıldığı sonucuna varılmıştır. İçerdiği etkinliklerin öğrencilerin derse katılımını artırdığı ve öğrencilere gerektiği zaman bağımsız olarak çalışma özelliği kazandırabildiği sonucuna ulaşılmıştır. Materyallerin öğrencilerin yaş, öğrenme ve gelişim özelliklerine uygun olduğu görülmektedir. Programın hedeflerle tutarlı olarak ölçme-değerlendirme yöntem ve teknikleri önerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin alternatif ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerinden en fazla öz değerlendirme ve akran değerlendirmesini kullandıkları belirlenmiştir.

Feridun Merter, Şefik Kartal ve İsmail Çağlar (2012)'in Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yer alan 'Ortaöğretim İngilizce Dersi Yeni Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi' adlı makalelerinde Genel Tarama Modeli kapsamında ilişkişel tarama modeli kullanılmıştır. Nevşehir ve Konya

illerinde görev yapan 115 İngilizce öğretmenine anket uygulanarak araştırma verilerine ulaşılmıştır. Araştırma verilerine göre, öğretmenler ortaöğretim İngilizce dersi yeni öğretim programının kazanımlar, içerik ve ölçme –değerlendirme ilişkisinin yeterli olmadığını ve bu değişkenler arasında uygun ilişkilerin kurulmadığını düşünmektedirler. Öğretmenlerin ortaöğretim İngilizce dersi yeni öğretim programının etkinlikleri ve içeriği ile ilgili düşünceleri de genel anlamda olumsuzdur. Öğretmenler programda tavsiye edilen etkinlikler ve içerik yeterli olmadığını düşünmektedirler. Öğretmenler proje ve performans görevlerini programın en olumsuz yönü olarak görmektedirler.

Özlem Gök Çatal, Harun Şahin ve Feti Çelik (2018)'in Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yer alan '6, 7 ve 8. sınıflarda İngilizce öğrenme sürecinde karşılaşılan sorunların incelenmesi' adlı araştırmalarında veriler, araştırmacı tarafından geliştirilen açık uçlu görüşme formları yoluyla elde edilmiştir. Araştırma, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Burdur ili Bucak ilçe merkezinde öğrenim gören 6, 7 ve 8. sınıflardaki 390 öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilere göre, öğrenciler; öğrenci, çevre, sınıf, öğretmen, okul, program ve kitaplar temalarında problemleri olduğu ve bu problemlerle alakalı çözümler belirtilmiştir.

Semin Kazazoğlu (2013)'nin Eğitim ve Bilim Dergisi'nde yer alan 'Türkçe ve İngilizce Derslerine Yönelik Tutumun Akademik Başarıya Etkisi' adlı araştırmasında örneklem 2010-2011 eğitim-öğretim yılı güz döneminde Ankara İli'nde bulunan 8. ve 9. sınıf öğrencilerinden oluşmuştur. Betimleme modeli kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin akademik başarıları ile İngilizce dersine yönelik tutumları birbiriyle alakalı olarak ilerlemekte yani birisi artarken diğeri de artış göstermekte; birisi azalırken diğeri de azalmaktadır. Türkçe dersine yönelik tutum ile akademik başarı arasında bir bağlantı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında, Türkçe ve İngilizce dersine yönelik tutumun birbiriyle paralellik göstermediği, ilişkisinin olmadığı da saptanmıştır. Ayrıca, İngilizce başarı notu ile Türkçe başarı notu arasında paralel yönde bir bağlantı olduğu saptanmıştır.

Birsen Bağçeci ve Mehmet Yaşar (2007)'in Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yer alan 'Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri' adlı araştırmalarını Gaziantep ilinde 26 lisede öğrenim gören 414 öğrenciyle yapmışlardır. Veri toplama aracı olarak, öğrencilerin fikirlerini yansıtan, 11 maddelik 5 seçenekli bir anket kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre; öğrencilerin yaklaşık olarak yarısı okullarındaki İngilizce öğretimini beğenmemektedirler. Öğrencilerin büyük çoğunluğu

derslerde not sisteminin olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğrenciler, teknolojideki ilerlemenin İngilizce ile bağlantısının olmadığını savunmuşlardır. Bunun yanında araştırmaya katılan çoğu öğrenci İngilizce dersini sıkıcı bulmuş, derslerde kasetçalar ve ders kitapları harici materyal kullanılmadığını belirtmişlerdir. Sonuç olarak ortaöğretimdeki öğrencilerin istediklerini ve ihtiyaç duyduklarını İngilizcenin karşılayamadığı sonucuna varılmıştır.

Süleyman Nihat ve Merve Karaova (2015)'nin Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi'nde yer alan 'İlkokul ikinci Sınıf İngilizce Dersi Bağlamında Dinleme Becerisi Öğretimi: Bir Durum Çalışması' adlı araştırmaları durum çalışması desenine uygun olarak yürütülmüştür. Veriler, doküman inceleme, gözlem ve görüşme yoluyla elde edilmiştir. Bunun yanında, araştırmacılar tarafından geliştirilen dinleme becerisi başarı testi uygulanmıştır. İncelenen üç farklı durumdan hareketle, İngilizce derslerinde kullanılan dil, yaratılan sınıf atmosferi, uygulanan öğretim etkinlikleri, özelde dinleme becerisi olmak üzere dört dil becerisi ve dil alanlarının öğretimine yönelik etkinlikler, ölçme ve değerlendirme, program ve ders kitabıyla ilgili görüşler açısından bazı benzerlikler ve farklılıklar saptanmıştır. Dinleme testi dikkate alındığında elde edilen verilere göre, en başarılı olan grup anadili İngilizce olan öğretmenin öğrencileri; daha sonraki grup ise anadili Türkçe olan İngilizce öğretmenin öğrencileri ve en başarısız grup ise sınıf öğretmenin öğrencileri olmuştur. Sonuç olarak, anadili İngilizce olan İngilizce öğretmeni ve anadili Türkçe olan İngilizce öğretmenin çocuklara yabancı dil öğretimi ve dinleme becerisinin geliştirilmesi konularında daha başarılı oldukları, sınıf öğretmenin ise başta yabancı dil yeterliliği ve çocuklara yabancı dil öğretimi açılarından kendilerini geliştirmeleri gerektiği açığa çıkmıştır.

İmge Çelen ve Ruken Akar-Vural (2009)'ın 'Eğitimde Drama ve İngilizce Öğretimi: İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma' adlı araştırmaları "Uzman Rolü Yaklaşımı"nın İngilizce öğretimi üzerindeki etkilerini incelemek, bu yaklaşımın 'Senaryo Temelli Öğrenme' ve Vygotsky'nin SosyoKültürel Kuramı ile ortak yönlerini, kuramsal bir çerçevede ele almak amacıyla yapılmış deneysel bir çalışmadır. Araştırma 2007–2008 eğitim-öğretim yılında Aydın ili Nazilli ilçesinde bulunan veli profili orta ekonomik düzeyde olan resmi bir ilköğretim okulunda yapılmıştır. Araştırmada deney ve kontrol grubu toplam 97 öğrenciden oluşmaktadır. Deney süresi 8 haftadır. Deney grubu derslerini 'Uzman Rolü Yaklaşımı'yla bağlantılı drama yöntemine dayalı etkinlikler ile işlerken, kontrol grubu derslerini dördüncü sınıf İngilizce programında yer alan etkinliklere göre işlemiştir. Veri toplamak için "İngilizce Başarı Testi" ve "Kişisel Bilgiler Formu" kullanılmıştır. Araştırma verilerine göre 'Uzman Rolü Yaklaşımı'na göre ders işlenen sınıflardaki öğrencilerin bilişsel olarak üst düzey öğrenmeler gerçekleştirdikleri tespit

edilmiştir.Elde edilen verilerden hareketle de İngilizce öğretiminde farklı yaklaşımların farklı bakış açıları getireceği ve öğrenmeyi artıracığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ali Işık (2008)'ın 'Journal of Language and Linguistic Studies' de yer alan 'Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor?' isimli makalesinde görüşlerini şöyle belirtmiştir: Türkiye'de yabancı dil eğitiminde, çok fazla kaynak ve çaba olduğunu ancak bütün bunlara rağmen İngilizce öğrenme düzeyinin yeterli seviyeye ulaşamadığını belirtmiştir. Bunun nedeni olarak da eskiden beri süregelen geleneksel bir dil öğretme yapısını, yabancı dil eğitiminin programlanmasında oluşmuş olan eksiklikler ve bunların sonucu oluşan etkinliklerin, kullanılan sistemlerin ve araç gereçlerin yetersiz ya da hatalı olduğunu düşünmektedir. Yaptığı çalışmada sistemler ve programlar üzerinde özellikle durulduğu belirtilmektedir. Çalışmada yer alan iki sorundan bahsedilmektedir: Yabancı dil öğretmen yetiştirme sistemi ve bundan kaynaklanan sistemsel hatalar ve dil programlanmasındaki eksikliklerdir. Bu sorunlara çözüm olarak da koordinasyon kurulu oluşturmak, yabancı dil eğitimi planlaması yapmak, yeni bir yabancı dil programı oluşturmak, yöntemsel düzenleme ve yabancı dil öğretmeni yetiştirme ve hizmet içi eğitimi sistemini düzenlemek sunulmuştur.

Turan Paker (2012) Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yer alan 'Türkiye'de Neden Yabancı Dil (İngilizce) Öğretmiyoruz ve Neden Öğrencilerimiz İletişim Kurabilecek Düzeyde İngilizce Öğrenemiyor?' adlı makalesinde düşüncelerini şöyle belirtmiştir: İngilizce öğrenen ve öğreten tüm bireylerin öncelikle İngilizceyi bir iletişim aracı olarak görmesi ve tüm öğrenme/ öğretim süreçlerini bu amaç doğrultusunda düzenlemesi gerektiğinin üzerinde durmuştur.Yoksa mevcut sistemde İngilizceyi öğrenememe durumunun bir kısır döngü olarak devam edip gideceğinin, bu konuda harcanan binlerce saat ders, zaman, para, enerji ve her türlü kaynak ülkeye israf olarak geri döneceğinin altını çizmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı gerek eğitim programını değiştirerek gerek kullanılan ders materyallerinde değişikliği yaparak ve gerekse öğretmenlere bölge bölge hizmetiçi eğitim programları uygulayarak bu durumu değiştirme çabası içersindedir. Ancak yeni programın ve kaynakların etkin kullanılıp kullanılmadığına ve öğretmenlerin bu yeniliklere ne kadar uyum sağlayıp etkin ders yaptığına ve ne tür ölçme ve değerlendirme yaptığına dair hiçbir denetim yoktur. Bu nedenle de yapılan tüm müdahale ve çabalara rağmen ülke çapında kayda değer bir gelişme sağlanamamaktadır. Bu durumun önüne geçilmesi için Meb'in bu durumu denetlemesi gerekmektedir.

Binnur (Genç) İltar ve Sühendan Er (2007) 'in Kastamonu Eğitim Dergisi'nde yer alan 'Erken yaşta yabancı dil öğretimi üzerine veli ve öğretmen görüşleri' adlı çalışmalarında

okul öncesi öğretmenlerine ve okul öncesi eğitimi alan öğrencilerin velilerine yabancı dil öğretimi konusundaki düşüncelerini öğrenmek üzere bir anket uygulanmış ve düşünceleri alınmıştır. Çalışma, Antalya ili sınırları içerisindeki iki devlet ve iki özel toplamda dört okul öncesi kurumunu 18 anaokulu öğretmenini ve 70 okul öncesi velisini kapsamaktadır. Elde edilen verilere göre, araştırmaya katılan veliler ve öğretmenler yabancı dil öğretiminin erken yaşta başlamasını destekler nitelikte bir düşünceye sahiptirler. Velilerin yarısından fazlası, okul öncesi öğretmenlerinin ise yarısı oyunlarla ve şarkılarla yapılan dil eğitiminin daha yararlı olacağını belirtmişlerdir. 31-40 yaş aralığındaki veliler erken başlayan yabancı dil eğitiminin iyi olduğunu düşünmektedirler. Lise mezunu olan velilerin tamamı erken yaşta yabancı dil eğitimi desteklemektedirler. Öğretmenlerde ise bakış açısı yaş ile paralellik göstermektedir. Yaş arttıkça yabancı dile karşı olumlu düşünceler de artmaktadır. Yani öğretmenlerin deneyimi arttıkça yabancı dile karşı olan tutumlarının da olumlu hale geldiği söylenebilir. Öğretmenlerin hepsi şarkı ve oyunlarla yapılan yabancı dil eğitiminin yararlı olacağını düşünmektedirler.

2.2. Metafor Yöntemi Kullanılarak Yapılan Çalışmalar

Ahmet Saban (2009)'ın Türk Eğitim Bilimleri Dergisi'nde 'Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler' adlı araştırmasında 2006-2007 eğitim-öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesinde altı farklı programda eğitim gören 2847 öğretmen adayının katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar kendilerine verilen formdaki "Öğrenci . . . gibidir; çünkü . . ." ibaresini tamamlamışlardır. Çalışmada, nicel ve nitel veri çözümleme teknikleri kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre, öğretmen adaylarının öğrenci kavramına yönelik ürettikleri metaforlardan 156 adet metafor geçerli metaforlardır. Bu metaforlar ortak özellikleri bakımından 11 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Metaforların analiz bölümü, kodlama ve ayıklama aşaması, örnek metafor imgesi derleme aşaması, kategori geliştirme aşaması, geçerlik ve güvenilirliği sağlama aşaması ve nicel veri analizi için verileri SPSS programına aktarma aşaması olmak üzere toplam beş aşamadan oluşmuştur. Kategoriler öğretmen adaylarının program türü, cinsiyeti ve sınıfı açısından önemli derecede farklılaşmaktadır. Araştırmada metaforların öğretmen adaylarının eğitim üzerine kişisel algılarını anlamada güvenilir şekilde kullanılabileceği gözlemlenmiştir.

Yusuf Cerit (2008)'in Türk Eğitim Bilimleri Dergisi'nde yer alan 'Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri' adlı çalışmasını 2004-2005 eğitim öğretim yılında Bolu ilinin merkez ilçesinde bulunan 19 ilköğretim okulunda beşinci sınıfta okuyan 600 öğrenci, bu okullarda görev yapan 203 öğretmen ve 51

yönetici oluşturmuştur. Araştırmada veriler anket yoluyla elde edilmiştir. Çalışmada elde edilen veriler şöyledir: Öğretmenin kılavuz ve çevresine ışık saçan kişi, ebeveyn, bilginin ilk adresi ve postacısı, arkadaş olduğu metaforlar kabul edilirken, öğretmenin yıkıcı ve zarar verici kişi, bahçıvan, bakıcı, otoriter kişi, gardiyan olduğu metaforlar ise kullanılmamıştır. Cinsiyete göre öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri arasında farklılık bulunmamıştır. Öğretmen ve yöneticilerin eğitim durumlarına ve mesleki kıdemlerine göre fark görülmemiştir. Öğrenciler ile öğretmen ve yöneticilerin konuyla ilgili görüşleri arasında ise anlamlı fark olduğu tespit edilmiştir.

Ahmet Saban (2008) 'ın 'Educational Administration: Theory and Practice' dergisinde yer alan 'Okula İlişkin Metaforlar' isimli çalışmasında katılımcılar 2006–2007 ve 2007–2008 öğretim yılları Güz ve Bahar dönemlerinde Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü "Sınıf Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programı"nda eğitim gören sınıf öğretmenleri ile bu öğretmenlerin kendi öğrencileri ve aynı öğretim yıllarının Güz döneminde Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesinde "Eğitim Bilimine Giriş" dersini alan (1. sınıf) sınıf öğretmeni adayları çalışmanın katılımcılarını oluşturur. Katılımcıların her birinin "Okul ... gibidir, çünkü ..." ibaresini devam ettirmesiyle edinilen veriler, nicel ve nitel veri çözümleme teknikleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Araştırma verilerine göre, 74 tane geçerli metafor üretilmiştir. Üretilen metaforların ortak özellikleri ele alınarak, bu metaforlar 10 kategori altında birleştirilmiştir. Oluşturulan kategorilerde katılımcı türü (öğrenci, öğretmen ve öğretmen adayı) çok fazla ve önemli farklılıklar göstermiştir. Ayrıca bu kategoriler, sınıf düzeyleri (3, 4 ve 5. sınıf) bakımından da önemli derecede farklılık göstermiştir.

Şemsettin Şahin ve Meltem Huri Baturay (2013)'ın Kastamonu Eğitim Dergisi'nde yer alan 'Ortaöğretim öğrencilerinin internet kavramına ilişkin algılarının değerlendirilmesi: bir metafor analizi çalışması' adlı çalışmalarında, Konya'nın Çumra ilçesinde ve Karaman il merkezinde bulunan birer devlet ortaöğretim okulunda öğrenim gören 251 öğrenci çalışma grubunu oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından hazırlanan "İnternet..... gibidir/benzer, çünkü....." şeklindeki formların doldurulmasıyla toplanmıştır. Araştırmada, olgu bilim deseni ve nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. İçerik analizi tekniği ile de veriler analiz edilmiştir. Elde edilen verilere göre toplamda 92 adet metafor üretilmiştir. 15-18 yaş aralığındaki ortaöğretim öğrencilerinin interneti en çok "Bilgi kaynağı" en az ise "İletişim aracı" kavramlarıyla ifade ettikleri tespit edilmiştir.

Yavuz Bolat (2017)'ın Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nde yer alan 'Sınıf öğretmeni adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine ilişkin algıları:

bir metafor analizi' adlı çalışmasında, çalışma grubunu, Mustafa Kemal Üniversitesi'nde 2016-2017 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören ve bu dersi almakta olan 108 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri araştırmacı tarafından hazırlanan "Türk Eğitim Tarihi dersi..... gibidir/benzer, çünkü....." şeklindeki formlar doldurularak elde edilmiştir. Metafor analizi yoluyla katılımcıların cevapları değerlendirilmiştir. Bu çalışma nitel bir çalışmadır. Elde edilen verilere göre 66 metafor üretilmiştir. Bu metaforlar bilgi, değer, eğitim, bireysel fayda, yapı ve aktarım olmak üzere 6 farklı kategori oluşturmuştur. En fazla metaforun bulunduğu kategori bilgi kategorisi iken katılımcılar tarafından en fazla kullanılan metafor ise ağaç metaforudur.

Zülfü Demirtaş ve Gökhan Kahveci (2015)'nin Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama'da yer alan 'Öğretmen Adaylarının Denetim, Denetmen ve Denetlenen Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları' adlı araştırmalarında çalışma grubunu, bir üniversitede Eğitim Fakültesinin Sınıf Öğretmenliği, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, İlköğretim Matematik Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği programlarının 4. sınıflarında öğrenimlerine devam eden öğretmen adaylarından seçmişlerdir. Nitel araştırma modellerinden olgu bilim modeli kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarına "Denetim... gibidir. Çünkü... Denetmen... gibidir. Çünkü... ve Denetlenen... gibidir. Çünkü... şeklindeki formlar dağıtılıp formları doldurmaları istenmiştir. Araştırma sonucunda Öğretmen adaylarının denetim, denetmen ve denetlenen kavramlarıyla alakalı ürettikleri metaforlar incelendiğinde, bu metaforların ortak özellikleri bakımından farklı kategoriler oluşturdukları sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen verilere göre öğretmen adaylarının zihinlerindeki denetim, denetmen ve denetlenen algılarının genellikle olumsuz yönde olduğu görülmüştür.

Ahmet Saban (2008)'in 'Elementary Education Online' dergisinde yer alan 'İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler' adlı çalışmasında 2005–2006 ve 2006–2007 öğretim yıllarında Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde açılan Sınıf Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programında öğrenim gören 105 sınıf öğretmeni ile 1248 öğrenciden oluşmaktadır. Katılımcıların her birinin "Bilgi . . . gibidir, çünkü . . ." şeklindeki formları doldurmasıyla elde edilen veriler, nicel ve nitel veri çözümleme teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilere göre, 106 adet geçerli metafor öğretmen ve öğrenciler tarafından bilgi kavramıyla ilgili olarak üretilmiştir. Metaforlar ortak özellikleri göz önünde bulundurularak 12 farklı kategoriye ayrılmıştır. Sözü geçen 12 kategori katılımcı türü

(öğretmen/öğrenci) bakımından önemli derecede farklılık göstermiştir. Kategoriler, öğrencilerin cinsiyeti ve sınıf düzeyleri bakımlarından da önemli farklılıklar göstermiştir.

Adem Beldağ ve Yılmaz Geçit (2017)'in Doğu Coğrafya Dergisi'nde yer alan 'Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin "coğrafya" kavramına ilişkin algıları: bir olgu bilim araştırması' adlı araştırmalarında nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Olgu bilim deseni de kullanılmıştır. Rize'de görev yapan 56 sosyal bilgiler öğretmenin coğrafya kavramına ilişkin algılarını öğrenebilmek için bir bilgi formu geliştirilmiştir. Öğretmenlerin bu bilgi formunda coğrafya.....gibidir/benzer. Çünkü.....şeklindeki boşluğu doldurmaları istenmiştir. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir.49 farklı metafor kullanıldığı tespit edilmiş ve bu metaforlar altı farklı kategoride toplanmıştır. Bu kategoriler coğrafi unsur, yol gösterici, çeşitlilik, yaşamın ifadesi, biçimsellik ve eğlence başlıklarıyla kategorileştirilmiştir. Öğretmenlerin yarısından fazlasının coğrafyayı yaşam ifadesi ve yol gösterici olarak ifade etmesi coğrafyaya yönelik olumlu bakış açısının bir göstergesidir.

Recep Özkan ve Mehmet Akif Taşkın (2014)'ın Tarih Okulu Dergisi (TOD)'nde yer alan 'İlköğretim öğrencilerinin vatan olgusuna ilişkin algılarının belirlenmesi' adlı araştırmalarında Niğde Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 5 ortaokulda 164 öğrenci ile çalışmışlardır. Araştırmaya katılan öğrenciler tarafından toplamda 46 farklı metafor üretilmiştir. Öğrencilerin ürettikleri metaforlar incelendiğinde en çok üretilen metaforların "aile, anne, baba ve anne-baba" metaforları olduğu belirlenmiştir. Üretilen metaforlara yönelik açıklamalar incelendiğinde olumsuz bir açıklamanın bulunmaması vatan kavramına yönelik algının olumlu yönde olduğunu gösterebilir.

Tuğba Kocadağ, Mehmet Emin Aksoy ve Kenan Zengin (2014)'in Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi'nde yer alan 'Böteb öğrencilerinin internet metaforlarının belirlenmesi: Gaziosmanpaşa Üniversitesi örneği' adlı çalışmalarında 2010 yılında metaforlar üzerine geliştirilen bir anket formu kullanılmıştır. Bu anket formu, 2011-2012 eğitim öğretim yılı güz döneminde Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim gören öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler incelendiğinde, katılımcıların sınıf düzeylerine ve yaşlarına göre oluşturulan metafor sayısının ve çeşitliliğinin farklılaşmadığı; ancak yine katılımcıların sınıf düzeyi ve yaşlarına göre internet kullanım süresi, günlük internette kalma süresi, cinsiyet ve internet kullanım yeterlilik düzeyine göre değiştiği tespit edilmiştir. Metaforlar kişilerin hayatlarından izleri barındırmakta ve ona göre de şekillenmektedir. Kadınlar interneti süpermarket, kitap, güneş, alışveriş merkezi, iletişim ve arkadaş gibi metaforlarla

ifade ederken; erkekler labirent, oyun, arena, ajan ve ateş gibi metaforlarla ifade etmektedirler. İfade edilen metafor örnekleri kadın ve erkek arasındaki farklılaşmayı göstermekte ve böylece cinsiyete dayalı farklılaşma açığa çıkmaktadır.

Ahmet Saban (2004)'ın ' Giriş düzeyindeki sınıf öğretmen adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar' adlı çalışmasının katılımcıları, Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı'nda 2003-2004 eğitim ve öğretim yılı güz döneminde "Öğretmenlik Mesleğine Giriş" dersini alan 74'ü normal öğretim ve 77'si de ikinci öğretim olmak üzere toplam 151 öğrencidir. Araştırmanın verileri, her öğrencinin "Öğretmen . . . gibidir; çünkü, . . ." veya "Öğretmen . . . benzer; çünkü, . . ." şeklindeki formları doldurmalarıyla elde edilmiştir. İçerik analizi verilerin analizinde ve yorumlanmasında kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen verilere göre, öğretmen adaylarının yarısından fazlasının öğretmeni "bilginin kaynağı ve aktarıcısı", "öğrencileri şekillendirici ve biçimlendirici" ve "öğrencileri tedavi edici" olarak ifade ettikleri belirlenmiştir. Katılımcıların yarısından az olan kısım da öğretmenlerin "öğrencilerin bireysel gelişimlerini desteklemesi", "öğretirken eğlendirmesi" ve "öğrencilere öğrenme sürecinde kılavuzluk etmesi gerektiğini ifade etmektedir.

Durdağı Akan, Sinan Yalçın ve İsa Yıldırım (2013)'in *Mevlana International Journal of Education (MIJE) Dergisi*'nde yer alan eğitim danışmanı kavramı hakkında öğretmenlerin algıları metafor yoluyla belirlemek amacıyla yapılmış çalışmalarının adı 'Teachers' Mental/Metaphorical Perceptions to Education Inspector'dır. Katılımcılar, Erzincan'da çalışan 92 ilköğretim öğretmenidir. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veriler nitel araştırma yöntemiyle elde edilmiştir. Elde edilen verilere göre eğitim danışmanı hakkında toplamda 29 adet metafor üretilmiştir. Üretilen metaforlar negatif-pozitif, konu ve canlı-cansız olarak tasnif edilmiştir. Öğretmenler eğitim danışmanı kavramı için konu kategorisine ait ödev konulu metaforlar kullanmışlardır. Elde edilen verilere göre, öğretmenler eğitim danışmanı kavramını bilgisayar, general, kalem, asker gibi kavramlarla ifade etmişlerdir. Katılımcılar 10 olumlu metafor üretirken, 19 olumsuz metafor üretmiştir. Elde edilen veriler incelendiğinde öğretmenlerin danışmanlık konusunda olumsuz düşüncelere sahip oldukları sonucuna ulaşılabilmektedir.

Mehmet Akif Sözer ve Recep Özkan (2014)'in Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yer alan 'Öğretmen Adaylarının Kadın Olgusuna İlişkin Algılarının Belirlenmesi' adlı araştırmaları, Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sosyal Bilimler Öğretmenliği lisans programına devam etmekte olan dördüncü sınıf öğrencilerinin kadın

olgusuna ilişkin algılarının (metaforların) belirlenmesini amaçlamaktadır. Bu çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden olgu bilim deseni kullanılmıştır. Bu araştırma, 40 kadın, 38 erkek olmak üzere toplam 78 öğretmen adayının görüşleri alınarak yapılmıştır. Elde edilen veriler, betimsel analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Yapılan açıklamalar incelendiğinde öğretmen adaylarının bu konu hakkında kullandıkları metaforlara yönelik yaptıkları açıklamaların kısa ve genel ifadelerden oluştuğu ve detaylı açıklamalar kullanılmadığı görülmüştür.

Phoebe M. Levine (2005)'nin 'Kappa Delta Pi Record ' dergisinde yer alan 'Metafors and Images of classrooms' adlı makalesinde öğretmen adaylarına metafor yöntemiyle sınıf kavramına ait algılarını ortaya çıkarmaya çalışmıştır ve ortaya çıkan metaforlar makalesinde yer almaktadır. Çalışmada öğretmen adayları tarafından üretilen metaforlar şu şekildedir: Hazine avı, Kabine yahnisi, karışık desen ve bir sürü bahçe ve stüdyomdur. Levine (2005) makalesinde üretilen metaforların kişilerin yaşamını yansıttığı üzerinde durmuştur.

Tuba Gültekin, Elif Yıldız ve Aşkın Bahadır (2016)'ın İdil Dergisi'nde yer alan 'Hedef kavramın metaforik incelenmesi: Zühre yıldızı örneği' adlı makalelerinde görüşlerini şu şekilde ifade etmişlerdir: Metaforlar dilimize, edebiyatımızı ve sanatımızı toplumun, ilişkilerin, ruhaniyetin ve kültürün derinsel ifadelerini sağlayarak yerleşmiştir. Metaforik ifadeler gerçeklik algımızı ifade etmeye çalıştıkça kaynak kavramlar algımızın derinliklerine inmektedirler. Bu algı ve örnek ile metaforik ifade süreç ve hareketin düşüncede bir araya gelerek görme biçiminin içeriksel analizidir. Hedef etki üzerinde kavramın metaforik algısında, Türk mitolojisinde hedef kavram olarak Zühre yıldızının mitolojik algısı harut ve marut çözümlenmesinde kurgusal oluşumlar kendilerini farklı isimlerle de göstermektedirler.

Jonas Ebbesson (2012)' un 'Law, Power and Language: Beware of Metaphors' adlı makalesinde hukuk ve resmi dilde metaforun kaçınılmaz olduğu fikrini savunmaktadır. Metafor kullanımı avukatların farklı durumları ve konuları nasıl anladıklarını açığa çıkarmaktadır. Sadece hukuk dili ve resmi dil için değildir metafor kullanımı aynı zamanda kendi varlığımızı ve etrafımızdaki dünyayı tanımlamamıza ve anlamamıza olanak sağlamaktadır. Ebbesson (2012)'a göre metaforların hukuk alanında kullandığı yasal yöntemler vardır: 1) Cevapları hukukun kaynağında bulmak 2) İlgi alanlarını dengelemek 3) İkna etme aracı olmasıdır. Hukukta metaforik dil ikna sürecini kolaylaştırır.

George Lakoff ve Mark Johnsen (2003), 'Metaphors we live by' kitabında metaforlarla alakalı fikirlerini şu şekilde dile getirmişlerdir: Metaforlar birçok insan için şiirsel bir ifade ve harmonik bir gelişim-sıradan dil yapısından sıra dışı bir dil olduğunu

dildir.Üstüne üstlük metaforlar düşünce ya da durum ifadesinden çok kelime ve dilin karakterini yansıtmaktadır.Bu sebepten birçok insan metafor olmadan da anlayabileceklerini ifade ederler. Ancak aksine metaforların günlük hayatta sadece dilde değil aynı zamanda düşünce ve durumlarda da etkili olduğunu açığa çıkardık. Düşünmemizi ve hareketimize yardımcı olan sıradan kavramsal sistemimiz aslında doğasında metaforiktir. Düşüncemizi yöneten kavramlar sadece akıl meselesi değildir. Kavramlarımız ne algıladığımızı, dünyada nasıl ayakta durduğumuzu ve diğer insanlarla nasıl iletişime geçtiğimizi yapılandırmaktadır. Kavramsal sistemimiz günlük yaşamdaki gerçeklikleri tanımlamada önemli bir rol oynamaktadır. Kavramsal sistemimizin de metaforik olduğunu bildiğimiz için metaforlar hayatımızda önemli yer kaplamaktadır.

2.3. Yabancı Dil (İngilizce) ve metafor kavramları kullanılarak yapılan çalışmalar

Hasan Ahkemoğlu (2011)'nin 'Yabancı dil öğrencilerinin yabancı dil öğretmenine ilişkin metaforik algıları' adlı yüksek lisans tezinde Çukurova Üniversitesi'nde öğrenim görmekte olan İngilizce dil Öğretimi bölümünden 50 kişi, bilgisayar ve elektrik elektronik mühendisliği bölümü öğrencilerinden 50 kişiye yer verilmiştir. Veriler öğrencilerin metaforlarını yazmaları için hazırlanan form, öğrencilerle yapılan görüşme ve öğrencilerin yazdıkları kompozisyonlar aracılığıyla elde edilmiştir. Çalışmada hem nitel hem de nicel analiz kullanılmıştır. Öğrencilerin ifade ettikleri bireysel metaforlar analiz edilmiş ve kavramsal temalar oluşturulmuştur. Elde edilen verilere göre, "kahin", "şizofrenik" ve "sakız" gibi metaforlar sadece İngilizce Öğretmeni için kullanılırken, bazı metaforların öğretmen kavramı için kullanılan metaforlarla aynı olduğu görülmüştür.

Yeşim Betül Oktay ve Ülker Vancı Osam (2013) Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi'nde yer alan 'Viewing foreign language teachers' roles through the eyes of teachers and students' adlı çalışmalarında amaç, üniversite düzeyindeki bir grup öğrencinin yabancı dil öğretmenlerinin rol tanımlarıyla ilgili olarak seçtikleri metaforları ortaya koymak ve yine aynı ortamda görev yapan İngilizce öğretmenlerinin tercih ettikleri metaforlarla karşılaştırmaktır. Araştırma hem nitel ve hem nicel bir araştırmadır. Çalışma Doğu Akdeniz Üniversitesi'ndeki 17-27 yaş aralığındaki 52 öğrenci ve 22 dil öğretmeniyle yapılmıştır. Elde edilen verilere göre, her iki grubun da en fazla kullandıkları ilk üç öğretmen rolü aynı olmasına rağmen (orkestra şefi, bakkal, şaklaban), rol tanımlarındaki tercih sıralarının değiştiği ve birinci tercihlerinde farklılık olduğu görülmektedir. Metaforların detaylı analizinde, öğretmen ve öğrencilere göre yabancı dil öğreten öğretmenin rolünün ne olduğu konusunda farklılıkların fazla olduğu görülmektedir. Seçtikleri ilk roller incelendiğinde

öğrencilerin öğrenci odaklı, öğretmenlerin ise öğretmen odaklı bir öğretim oluşturulması yönündeki görüşleri açığa çıkmaktadır. Elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin yabancı dil öğretirken öğrencilerin yaşadıkları zorlukları, ilgilerini ve isteklerini göz önünde bulundurmaları gerektiği görüşü ileri sürülebilmektedir.

Hussain Ahmed Liton (2015) 'International Journal of Education and Information Technology' dergisinde yer alan 'Examining students' perception & efficacy of using technology in teaching English' adlı makalesinde İngilizce öğretiminde teknoloji kullanmanın etkililiğini ve öğrencilerin bu konudaki algılarını belirlemiştir. Çalışma asyanın bazı üniversitelerinden (Bahreyn, Bangladeş, Suudi Arabistan ve Pakistan gibi) seçilen 33 İngiliz Dil Öğretimi öğrencisine anket ve gözlem yoluyla uygulanmıştır. Öğrenciler rastgele örneklem yoluyla seçilmiştir. Araştırma bulguları öğrencilerin teknolojiyle öğrenme sürecinin aktif ve coşkulu olacaklarını düşündüklerini ancak teknolojiyle öğrenme süreçlerini nasıl bir arada tutacaklarını bildiklerini ortaya koymaktadır.

María C.M. de Guerrero ve Olga S. Villamil (2002) 'in Language Teaching Research dergisinde yer alan 'Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning' adlı çalışmalarında halen Puerto Rico'da İngiliz dil öğretmeni olan 22 kişi örneklemini oluşturmaktadır. Elde edilen veriler metafor analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Katılımcılar 22 kişi olmasına rağmen 28 metafor üretilmiş ve bu metaforlar 9 kategoriye ayrılmıştır. Çalışmada dil öğretmenlerinin belirli yöntemleri belirledikleri ve onun çevresinde öğretim yaptıkları ve dil öğretmenlerini kavram olarak da kendi bakış açılarına göre tanımladıkları ortaya çıkmıştır.

İrfan Tosuncuoğlu (2018)'nin Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi'nde yer alan 'İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin "İngilizce" kavramına ilişkin metaforları' adlı makalesinde çalışma grubunu Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümünde 2016- 2017 akademik yılında öğrenim gören 61 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada İngilizce kavramına ilişkin sahip oldukları algıları ortaya çıkarmak için, öğrencilerin her birinden "İngilizce gibidir; çünkü" şeklindeki formu doldurmaları istenmiştir. Araştırmada içerik analizi kullanılmıştır. Nitel araştırma desenlerinden "olgu bilim" deseni kullanılmıştır. Elde edilen verilere göre, 52 adet geçerli metafor üretilmiştir. Katılımcıların İngilizce kavramı hakkında sahip oldukları bilginin yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu bilgi yetersizliğinin sebeplerinin sosyal çevre, öğretmen nitelikleri, eğitim programları ve materyaller gibi etkenlerin olduğu çalışmada belirtilmiştir.

Literatür çalışması incelendiğinde yapılan çalışmaların 'İngilizce' ve 'Metafor' kavramlarını ele aldıkları hatta 'İngilizce' ve 'Metafor' kavramlarının bir arada kullanıldığı

çalışmaların olduğu ortaya çıkmıştır. Ancak literatür çalışması sonucunda ortaokul öğrencilerinin İngilizce kavramına yönelik algılarının belirlendiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu açıdan çalışmanın literatüre katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada öğrencilerin ‘İngilizce’ kavramına yönelik algılarını doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül olarak ortaya koymak için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmada asıl amaç, araştırmayla ilgili okuyucuya betimsel ve gerçekçi bir tablo sunmaktır. Bundan dolayı da elde edilen verilerin ayrıntılı ve derin olması ve araştırmaya katılan kişilerin düşünce ve tecrübelerinin mümkün olduğunca doğrudan sunulması gereklidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Nitelik, bir şeyin ne, nasıl ne zaman ve nerde gibi gereklilik ve atmosferinden bahsetmektedir. Bundan dolayı nitel araştırma da bir şeylerin anlamı, kavramı, tanımı, özellikleri, metaforları, sembolleri ve betimlemelerinden bahsetmektedir (Berg, 2001).

Çalışmanın deseni ise olgu bilim (fenomenoloji-phenomenology) deseni olarak belirlenmiştir. Kişilere yabancı olmayan ancak anlamını tam olarak kavramanın zor olduğu olgulara odaklı olan olgu bilim deseni farkında olunan ancak ayrıntılı ve derin bir şekilde anlamının kavranılmadığı olgular üzerindeki çalışmalar için uygun bir araştırma zemini hazırlamaktadır. Olgu bilim çalışmalarında genellikle bir olguya ilişkin bireysel algıların ortaya çıkarılması ve yorumlanması amaçlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu çalışmada olgubilim deseninin tercih edilmesinin nedeni, zihinsel imgelerin (metaforların) gözlenebilen bir durum veya mikroskop altında incelenebilen bir şey olmamasından ötürü zihinsel imgelerin bizzat veri kaynağı olan kişilerin betimlemeleriyle anlaşılabilmesinin düşünülmesidir (Sözer ve Özkan, 2014).

Olgubilim çalışmalarında veri kaynakları araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve yaşatan ve bu olguyu dışa vurup yansıtacak kişiler ya da gruplardan oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışmada olgubilim yaklaşımı insanların kendi yaşamlarındaki olguları yansıtmaları amacıyla metafor tekniği kullanılmıştır.

Metaforlar kullanılarak elde edilen veriler, içerik analizi yoluyla incelenmiştir. İçerik analizi, veri içeriğinin bilimsel çalışması olarak tanımlanmaktadır. Mesajın içerdiği anlam, bağlam ve amacın içeriği üzerinde çalışmadır (Prasad, 2014). İçerik analizi verileri

tanımlamakta ve verilerin içinde bulunabilecek gerçekleri ortaya çıkarmaktadır. İçerik analizinde asıl yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve konular eşliğinde bir araya getirmek ve bunları okuyanların anlayabileceği şekilde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2016).

Bu çalışmada ortaokul 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce kavramına ilişkin algıları ortaya çıkarılarak yorumlanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokul 7 ve 8.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 2017-2018 Eğitim Öğretim yılında Milli Eğitim İstatistiklerine göre, Türkiye'de MEB'e bağlı ortaokullarda 2594 365 erkek, 2482 788 kadın olmak üzere toplamda 5077153 öğrenci araştırmanın evrenini oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini Niğde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı, isimleri çalışmada tablo olarak sunulan dört köy okulu ve dört merkez okul olmak üzere toplamda sekiz ortaokulun yedi ve sekizinci sınıfta öğrenim gören öğrencileri oluşturmaktadır. 7 ve 8. sınıfların seçilmesindeki neden ise bu sınıf düzeylerindeki öğrencilerin 'İngilizce' kavramıyla çok fazla karşılaşmış oldukları ve soyut işlem döneminde olmalarından dolayı soyut bir kavram olan 'İngilizce' kavramının kendileri için ifade ettiği anlamı olumlu ya da olumsuz şekilde metafor çalışması yoluyla daha kolay ifade edebilecekleridir. Ayrıca bu yaş grubundaki bireylerin metafor kavramına yönelik bilgi sahibi olabilecekleri, bu kavram hakkında bilgi sahibi değillerse de metafor kavramının açıklaması yapıldıktan sonra bu kavramı anlayıp çalışmanın yürütülmesine kolaylık sağlayabilecekleri göz önünde bulundurulmuştur. Öğrencilerin rastgele seçilmiş olması dikkate alınmıştır. Bu okulların seçilmesinin temel nedeni ise köy ve merkez okullar arasında 'İngilizce' kavramına bakış açısının farklılaşıp farklılaşmadığının tespitidir. Merkez okullarda şube sayısının fazla olması nedeniyle ortaokul 7 ve 8.sınıf öğrencilerinden oluşan birer şubede çalışma yapılmıştır. Araştırmaya katılacak sınıf şubeleri okullardaki idareciler ve araştırmacının birlikte karar vermesi sonucu belirlenmiştir.

3.3.Verilerin toplanması

Araştırmaya katılanların İngilizce kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeleri belirlemek amacıyla; her bir katılımcıya "İngilizce. . . dir/gibidir; çünkü . . ." cümlelerinin yer aldığı önceden hazırlanmış bir form dağıtılmış ve bu formdaki boşlukları tamamlamaları istenmiştir. Bu amaçla verilen formdaki "İngilizce. . . dir/gibidir' bölümüne sadece akıllarına

gelen imgelerden kendileri için en çok önem taşıyan tek bir zihinsel imge yazmaları, özellikle sıfat türündeki kelimelerin metafor çalışmasına uymayacağını bundan dolayı kullanmamaları gerektiği, “çünkü ...” bölümüne ise ürettikleri metafora yönelik düşüncelerini olabildiğince açıklayıcı biçimde yaklaşık 30 dakika içinde dile getirmeleri istenmiştir. Katılımcılara verilen form ayrıca cinsiyet, okul, yaş ve sınıf düzeyi gibi demografik özelliklerin bilgisini de içermektedir. Araştırmaya, Niğde MEB’e bağlı zorunlu hizmet bölgesindeki sekiz devlet okulunun 7 ve 8. sınıf öğrencileri katılmıştır.

Katılımcılara araştırmanın neden yapıldığı hakkında ve verdikleri bilgilerde isim olmayacağı için rahat biçimde kendilerini ifade etmeleri gerektiğine yönelik ayrıntılı olarak açıklama yapılmış, gönüllülük esası dikkate alındığı için katılmak istemeyenlerin sınıftan dışarıya çıkıp bir süre beklemeleri istenmiştir. Bu esnada da tahtada metafor çalışmalarının nasıl olduğuna yönelik örnek verilmiştir. Örneğin; ‘Öğretmen ...dır/gibidir.Çünkü...’ şeklindeki bir çalışmada verilen cevaplardan birisi şu şekilde olmuştur : ‘*Öğretmen mum gibidir.Çünkü etrafına ışık saçar ve etrafına ışık saçtıkça kendisi de yanar kendi kendisini tüketir.*’ şeklinde örneklendirme yapılmıştır. Daha sonra sınıfların yeterli sayıda olduğu görüldüğünden bazı öğrencilere tek başına oturmaları söylenmiş sıra yetersizliğinden dolayı kalanların da aralarına birbirlerini görmelerini engelleyici bir nesne koymaları sağlanmıştır. Buradaki amaç ‘çalışmada katılımcıların kendilerini rahat hissedip kendi düşüncelerini rahat bir şekilde ifade etmelerini sağlamaktır.’ şeklinde katılımcılara da düzenin bu şekilde olma gerekliliği açıklanmış ve kendilerine ait düşüncelerinin araştırma için çok önemli olduğu ve kendi düşüncelerini ifade etmelerinin araştırma için taşıdığı önemden bahsedilmiştir. Bunun yanında ifadelerinin kime ait olduğu konusunda ne araştırmacıların ne de öğretmenlerinin hiçbir fikri olmayacağı için kendi düşüncelerini ifade etmeleri gerektiği ve olumlu ya da olumsuz ifadelerinin başkaları tarafından bilinmeyeceği açıkça ifade edilmiştir.

Tablo 1: Katılımcıların sayısal özellikleri

SN	Okul	7.Sınıf		8.Sınıf		Toplam
		Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	
1	Gösterli Ortaokulu	14	10	8	10	42
2	Kayırlı Ortaokulu	11	9	6	11	37
3	Kemal Aydoğan Ortaokulu	21	17	20	20	78

4	Atatürk Ortaokulu	15	16	22	13	66
5	Hazım Arslanbay Ortaokulu	14	13	7	19	53
6	Şehit Osman Turgut Ortaokulu	16	15	8	22	61
7	Mevlana Ortaokulu	12	15	15	14	56
8	23 Nisan Havacılar Ortaokulu	14	13	16	17	50
Toplam		117	108	102	126	443

Çalışma 2017-2018 eğitim-öğretim dönemi Niğde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı sekiz ortaokulda öğrenimini sürdürmekte olan öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. 219 erkek, 234 kadın olmak üzere toplam 443 kişinin katılımıyla çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmadan çıkarılan formlar dikkate alındığında katılımcı sayısı 165 kadın, 116 erkek olmak üzere toplamda 281 kişiye düşmektedir.

3.4. Verilerin analiz edilmesi

Veri analizi işleminin temel görevi, doğrudan görülemeyen, ancak kavramsal kodlama ve sınıflama yoluyla temalar ve bunların arasındaki ilişkilerin ortaya çıkarılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Verilerin analizinde katılımcıların İngilizce kavramlarına ilişkin geliştirmiş oldukları metaforlar; kodlama ve ayıklama, sınıflama, geçerlilik güvenirlik ve nicel verilerin analizi olmak üzere dört aşamada gerçekleştirilmiştir:

1. Aşamada öğrencilerinden toplanan formlara öncelikle sıra numarası verilmiştir. Her bir forma sınıf düzeyine göre ayrı ayrı sıra numarası verilmiştir. Tablolaştırma kısmında formlardaki ifadeler üzerinde hiçbir değişiklik yapılmadan Microsoft Excel'e kaydedilmiştir. Kodlama aşamasında cinsiyet ayrımı yapılmadan sıra numarası ve cinsiyeti belirtir (kadınsa "k", erkekse "e") kodlar verilmiştir. Örneğin: 12k,13e, 14e şeklinde. Kodlama aşamasından sonra metafor imgesini içermeyen, birden fazla metafor yazılan ya da boş bırakılan, çünkü kısmı boş bırakılmış formlar analiz dışında bırakılmıştır. Bu nedenle de incelemeye alınan formların kodlarındaki sıralamada farklılıklar olmaktadır. Örneğin 12k kodundan sonra 13e

kodlu form araştırma dışı bırakıldığı için 12k sıralamasından sonra 13 sıra numarası verilmeden 14e kodlu form gelmektedir. Elde edilen Excel tablosunda daha sonra verilerde karışıklık olmaması açısından ‘Çünkü....’ kısmından sonra sıra numarası cinsiyet sınıf düzeyi ve hangi okula ait olduğunu gösterir ifadeler kullanılmıştır. Okullara sıra numarası tablo 1’de verilen okul sıra numaraları dikkate alınarak verilmiştir. Örneğin, 12k71 Başlangıçtaki 12 sıra numarasını, k kişinin kadın olduğunu, 7 sınıf düzeyini ve 1 ise Gösterli Ortaokulu’nda öğrenim gören bir öğrenci olduğunu göstermektedir.

2. Aşamada, metaforlar ortak özellikleri dikkate alınarak üzere yedi kategori altında toplanmıştır. Türk dili uzmanlarıyla iş birliği içinde ortaya çıkan her bir metafor kategorilerine yerleştirilmiştir.

3. Aşama olan geçerlilik güvenilirlik aşamasında; bulgular bölümünde tabloların yorumlanmasında öğrenciler tarafından üretilen metaforların açıklamaları yazılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamaya yönelik olarak da, bütün formların bilgisayara işlenmesinden sonra elde edilen veriler, araştırmacı tarafından kategorilere ayrılmıştır. Ortaya çıkan kategorilere, iki eğitim bilimleri uzmanı ve iki Türk dili ve edebiyatı uzmanının da görüşleri alınarak son şekli verilmiştir. Formların analizinde, “çünkü” bölümündeki katılımcıların ifadelerini değiştirmeden olduğu gibi alarak sınıflama yapılmıştır. Formların incelenmesi sırasında anlaşılmayan bazı ifadeler düzeltilmiş, noktalama, şive vb. durumlara müdahale edilmemiştir.

4. Nicel veri analizi aşamasında ise son hali uzman görüşleri de katılarak elde edilmiş olan çalışmanın içeriğinin tabloları yorumlama kısmı yer almıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Araştırmada belirtilen alt amaçlara yönelik bulgular şu şekildedir:

1. ‘Aydınlatma-ısı yayma’ kategorisindeki 26 metafordan, ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 10 kadın 7 erkek öğrencinin ürettikleri 17 metafordur. ‘Doğa-tabiat-hayvan ve besin maddeleri’ kategorisindeki 68 metafordan, ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 21 kadın 15 erkek öğrencinin ürettikleri 36 metafordur. ‘Eğitim araçları-dil’ kategorisindeki 51 metafordan, ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 16 kadın 13 erkek öğrencinin ürettikleri 29 metafordur. ‘Mekan-eşya-araç gereç’ kategorisindeki 45 metafordan, ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 10

kadın 11 erkek öğrencinin ürettikleri 21 metafordur. 'Niteleme' kategorisindeki 47metafordan, ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 7 kadın 14 erkek öğrencinin ürettikleri 21 metafordur. . 'Yakın çevre-hayati önem' kategorisindeki 47metafordan, ortaokul 7.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 14 kadın 3 erkek öğrencinin ürettikleri 17 metafordur.

2. 'Aydınlatma-ısı yayma' kategorisindeki 26 metafordan, ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 8 kadın 1 erkek öğrencinin ürettikleri 9 metafordur. 'Doğa-tabiat-hayvan ve besin maddeleri' kategorisindeki 68 metafordan, ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 20 kadın 12 erkek öğrencinin ürettikleri 32 metafordur. 'Eğitim araçları-dil' kategorisindeki 51 metafordan, ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 15 kadın 7 erkek öğrencinin ürettikleri 22 metafordur. 'Mekan-eşya-arac gereç' kategorisindeki 45 metafordan, ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 12 kadın 12 erkek öğrencinin ürettikleri 24 metafordur. 'Niteleme' kategorisindeki 47 metafordan, ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 15 kadın 11 erkek öğrencinin ürettikleri 26 metafordur. 'Yakın çevre-hayati önem' kategorisindeki 47metafordan, ortaokul 8.sınıf öğrencilerinin kullandıkları metaforlar 5 kadın 2 erkek öğrencinin ürettikleri 7 metafordur.

3.Metaforlar 7 ve 8.sınıflar arası sınıf düzeyine göre farklılık göstermektedir. Sınıf düzeyine göre farklılık verilerin tablo halinde görünümünde yer almaktadır.

4.Metaforlar cinsiyet düzeyi bakımından farklılık göstermemektedir.

5.'Aydınlatma-ısı yayma' kategorisinde en sık kullanılan metaforlar 'güneş' ve 'yıldız' metaforlarıdır. 'Doğa-tabiat-hayvan ve besin maddeleri' kategorisinde en sık kullanılan metafor 'su' metaforudur. 'Eğitim araçları-dil' kategorisinde en sık kullanılan metafor 'kitap' metaforudur. 'Mekan-eşya-arac gereç' kategorisinde en sık kullanılan metaforlar 'araba' ve 'işgence' metaforlarıdır. 'Niteleme' kategorisinde en sık kullanılan metafor 'bulmaca' metaforudur. 'Yakın çevre-hayati önem' kategorisinde en sık kullanılan metafor 'arkadaş' metaforudur.

6.Elde edilen metaforların kategori bazındaki değişiklikleri verilerin tablo halindeki görünümü bölümünde yer almaktadır.

4.1.Araştırmadan çıkarılan formlar ve çıkarılma sebepleri

4.1.1. Üretilen Metaforun' Metafor' tanımına uymadığı (sıfat kullanılan) formlardan örnekler

Çalışma yapılırken katılımcılara özellikle sıfat kullanmamaları konusunda uyarı yapılmasına rağmen bazı katılımcılar metafor tanımına uymayacak şekilde benzetme kısmında sıfat kullanmışlardır. 7. sınıflarda metafor yerine sıfat kullanan formlardan örnekler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce saçma gibidir. Çünkü ders bitmiyor okul bitiyor ne yapsam. (22E71)'

'İngilizce zorunlu gibidir. Eğer İngilizce olmasaydı yabancı bir yere gidince orada bize farklı bir şeyler anlattıklarında biz onu anlamazsak orada yaşamamız zor olur. (23K71)'

'İngilizce iyi gibidir. Çünkü İngilizce dünyanın evrensel dilidir bence her insan bu dili bilmeli. Çünkü meslekte ticarete önemli rol oynar. (60E73)'

'İngilizce kötü gibidir. İngilizce çok kötü saçma sapan ama bir şeyler öğreniriz.(74E73)'

8.sınıflarda metafor yerine sıfat kullanan formlardan örnekler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce havalı gibidir. Çünkü millet bu dili havalı konuşuyor. (60E83)'

'İngilizce sıkıcı gibidir. Çünkü anlamıyorum. (121E85)'

'İngilizce anlatılmaz gibidir. Çünkü anlatmaya gerek yok görüyorsunuz bütün insanların kullandığı ve bildiği bir dildir. Bu yüzden asla anlatılmaz. (220K88)'

4.1.2. Üretilen Metafor ile sunulan gerekçenin örtüşmediği form örnekleri

Çalışmada üretilen metaforlardan bazılarıyla yapılan açıklamalar uyuşmamaktadır. 7.sınıflarda metaforla gerekçenin uyuşmadığı formlardan örnekler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce şehir gibidir. Çünkü genelde her dilde İngilizce konuşulur. İngilizce dünyanın ana dili gibidir. (54E73)'

'İngilizce ısrırgan otu gibidir. Çünkü böyle bir şey olamaz çalışayım diyom çalışıyorum olmuyor bir şey anlamıyorum sürekli bakıyom düşün ya İngilizce olmasa taktir olacaktı. (148E76)'

8.sınıflarda metaforla gerekçenin uyuşmadığı formlardan örnekler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce tekerlek gibidir. Bir Ameriken İngilizcesi olur bir İngiliz İngilizcesi olur.(87E84)'

‘İngilizce dil gibidir. Çünkü İngilizler böyle konuşur bir yere gelen turistlerle öğrendiğimiz İngilizce diliyle konuşabiliriz. (17E81)’

4.2.Verilerin tablo halindeki görünümü ve yorumları

Ortaokul 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘İngilizce’ kavramına yönelik olarak ürettikleri metaforlar, ‘aydınlatma-ısı yayma’, ‘doğa – tabiat- hayvan-besin maddeleri’, ‘eğitim araçları-dil’, ‘mekân-eşya-araç gereç’, ‘niteleme’ ve ‘yakın çevre-hayati önem’ olarak belirlenen altı kategoride toplanmıştır. Belirlenen kategorilere dahil edilemeyen metaforlar da kategorisiz olarak tablo halinde yer almaktadır. Bu kategorilerin her birine ilişkin sayısal veriler tablolar hâlinde gösterilmektedir.

Tablo 2: 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘aydınlatma-ısı yayma’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.

	7.SINIF		8.SINIF		Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
1. Ampul	-	1	-	-	1
2. Ateş	1	1	-	-	2
3. Ay	-	1	-	-	1
4. Duman	-	1	-	-	1
5. Floresan Lamba	-	-	-	1	1
6. Gökyüzü	1	-	1	-	2
7. Güneş	2	1	1	-	4
8. Işık	1	-	1	-	2
9. Jeneratör	-	1	-	-	1
10. Kalorifer	-	-	1	-	1
11. Kayan Yıldız	-	1	-	-	1
12. Lamba	1	-	1	-	2
13. Mum	-	-	2	-	2
14. Patlamamış Ampul	1	-	-	-	1
15. Yıldız	3	-	1	-	4
Toplam	10	7	8	1	26

Tablo 2'ye göre, 7 ve 8.sınıflarda bu kategoride en sık kullanılan metaforlar güneş ve yıldız metaforları olmuştur. 7. sınıflarda 'güneş' metaforunu iki kadın bir erkek olmak üzere üç kişi kullanırken 8. sınıflarda bu metafor sadece bir kadın tarafından kullanılmıştır ve 'güneş' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce öğrenmek her kelimedede aydınlanmaktır. Güneş nasıl dünyayı aydınlatıyorsa, İngilizce de geleceği aydınlatır. (94K74)'

'Güneş gibi herkese ışık saçar, evrensel bir dildir. Güneşe bakması zorsa, İngilizceyi de öğrenmesi zordur. Ama güzeldir. Olmazsa olmaz. (98K74)'

'Öğrendikçe daha da aydınlanıyorsun. (185E77)'

'İngilizce güneş gibi parlar.(144K86)'

7 ve 8.sınıflarda 'Güneş' metaforuna yönelik gerekçeler güneşin aydınlatma özelliğiyle bir dil ya da bir ders olarak İngilizcenin aydınlatma özelliğinin birbirine benzetilmiş olmasıdır. Tabloya göre 'Güneş' metaforunu daha çok kadınlar tarafından kullanılmıştır. Sınıf düzeyinde de daha çok 7. sınıflar tarafından kullanılmıştır.

7 ve 8. sınıflarda bu kategoride en sık kullanılan metaforlardan bir diğeri ise 'Yıldız' metaforudur. 7. sınıflarda 'yıldız' metaforunu üç kadın kullanırken 8. sınıflarda bu metafor sadece bir kadın tarafından kullanılmıştır ve 'yıldız' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce de yıldız gibi parlar yine yıldız gibi söner. Yani bazen eğlenceli bazen sıkıcıdır. (12K71)'

'Etrafına ışık saçar. (95K74)'

'Her yeni kelime öğrendiğinde parlarsın. (188K77)'

'Uzaktan parlar güzel görünür. (28K82)'

Tabloya göre 'yıldız' metaforu sadece kadınlar tarafından kullanılmış, sınıf düzeyinde de en fazla 7. sınıf öğrencileri tarafından kullanılmıştır. Genel olarak gerekçeler İngilizce

kavramının kişilerin kendilerinde oluşturduğu duygulara göre şekillenmiştir. Metafor olarak dört kişi yıldız kavramına yer vermesine rağmen yapılan açıklamalara göre yıldızların sadece parlaklığı göz önünde bulundurulmamış bunun yanında sönmesine de vurgu yapılmıştır. Bu açıklamaya göre kişinin İngilizce kavramına yönelik algısının değiştiği, geceyle gündüz arasında fark olduğu görülmektedir. Yıldızlar geceleri parlar ama gündüzleri yok olurlar. Kişinin İngilizce kavramına bakışı da bazen eğlenceli bazen ise tam tersine sıkıcı olduğu yönündedir. 8. sınıflardaki kadın öğrenci tarafından yapılan açıklamayı yorumladığımızda yıldızların uzakta olduklarına özellikle vurgu yapıldığını gözlemlenmektedir. Uzaktan parlayıp güzel görüldüğü vurgulanan yıldız metaforuyla İngilizce kavramı arasında bir bağ kurulduğu takdirde İngilizcenin de uzaktan hoş görüldüğü ancak yakından yani işin içinde kişinin kendisi olduğunda hiç de öyle olmadığı şeklinde bir yorum söz konusudur.

Tabloya göre ikişer kişiyle en sık kullanılan diğer metaforlar ise ateş, gökyüzü, ışık, lamba ve mum metaforlarıdır. Ateş metaforu 7. sınıftaki bir kadın ve bir erkek tarafından kullanılmıştır. 8.sınıflarda bu metaforu kullanan kişi yoktur. Gökyüzü, ışık ve lamba metaforları 7. sınıflarda bir kadın ve 8.sınıflarda da bir kadın olmak üzere toplamda ikişer kadın öğrenci tarafından üretilmiştir. Gökyüzü, ışık ve lamba metaforları erkek öğrenciler tarafından kullanılmamıştır. Mum metaforu 8. sınıflardaki iki kadın öğrenci tarafından üretilmiş erkek öğrenciler tarafından bu metafor kullanılmamıştır. Bu metaforlara yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

‘Ateş’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Öğrendin mi ısıtır öğrenmedin mi yakar. (6E71)’

‘İngilizce bizim dilimizi yakan ateştir. Barutlar tutuştuğunda ateş yakar. (14K71)’

Yapılan açıklamalara göre ateş metaforunu kullanan erkek öğrenciye göre İngilizce kişinin kendisine göre şekillenir eğer gayret edip öğrenirsen tıpkı ateşe ihtiyaç duyduğumuzda, soğuk havada bizi ısıttığı gibi ısıtırken, öğrenmek istemezsen ısıtma işlevini bırakıp kişiyi yakmaya başlar yani verdiği tepkiye göre etkisini oluşturur. Ateş metaforunu kullanan kadın öğrenci tarafından yapılan açıklama incelendiğinde kişinin İngilizce kavramına bakışının olumsuz olduğu benzettiği ateş metaforunun sadece yakma işlevini kullanmasından anlaşılmaktadır.

‘Gökyüzü’ metaforuna yönelik gerekçeler:

'Bazen İngilizcede zor olduğu için kayboluruz. Ama bazen de kolay gelir. İngilizceyi öğrenmek istiyorum çünkü dünya dili olduğu için.(177K77)

'Gökyüzü içinde birçok şey bulundurur. Gerek canlı gerek cansız. Envai çeşit kuş vardır mesela onları koruyan bulutlar vardır. İngilizcede yazılan kelimeler yazıldığı gibi okunmaz. Ben böyle kelimeleri 'kargalara' benzetiyorum. İçimden ona 'Siyah anka' veya 'Gökyüzünün siyahı/karanlığı' demek geliyor. Belki yanlış düşünüyorumdur. Belki mantiken uyuşmuyordur. Özet geçeyim. İngilizce, gökyüzü gibi çeşitlidir. Ve bulutlarda, bazı kelimeleri anlam bozukluğundan koruyan ekler gibidir... (187K87)'

Yapılan açıklamalara göre 7. sınıftaki kadın öğrenci gökyüzünü içinde kaybolunacak bir kavram olarak görmekte İngilizceyi de zor bulmaktadır. Bazen zor bazen kolay bulduğu İngilizce dilinin önemini bildiği için öğrenmek istemektedir. 8. sınıftaki kadın öğrenci gökyüzünün çeşitliliği gibi İngilizceyi de çeşitli gördüğünü belirtmiştir. Bu çeşitliliği de yine farklı açıklamalarla dile getirmiştir. Ancak çeşitliliği belirtmek amacıyla yapılan açıklamada da ayrıca benzetmelerde bulunmuş bu da kendisini açıklamakta zorlandığı için farklı alanlarda tekrardan benzetmeler yaparak açıklamasını güçlendirmeye çalıştığı şeklinde yorumlanabilmektedir.

'Işık' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Bizi aydınlatır. (210K78)'

'İngilizce beni aydınlatıyor. (155K86)'

7 ve 8.sınıftaki kadın öğrenciler tarafından kullanılan ışık metaforunun özellikle aydınlanma, aydınlık özelliğine vurgu yapılmıştır.

'Lamba' metaforuna yönelik gerekçeler:

'İngilizce dersi bize ileride çok lazım olacak ve İngilizce öğretmeni olunca kafamızdaki ampuller yanmaya başlayacak ve her şeyi hatırlayacağız. (59K73)'

'İngilizce bildiğimiz zaman nereye gidersek gidelim dünyanın neresinde olursak olalım bizim yolumuzu

Aydınlatır. Bir şeylerin renklerini bilmemiz için nasıl ışık lazımsa dünyanın her yerinden birileriyle anlaşmak için İngilizce gereklidir. Bu yüzden İngilizce lamba gibidir.(5K81)'

Yapılan açıklamalara göre, 7.sınıftaki kadın öğrenci İngilizcenin gerekliliğine ve aynı zamanda zaman geçtikçe İngilizce öğrenmesinin daha kolay olacağına vurgu yapmaktadır. 8.sınıftaki kadın öğrenci de yine İngilizcenin önemi ve İngilizcenin ufku genişletip aydınlık yaydığı üzerinde durmaktadır.

'Mum' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Bir an önce eriyip bitsin diye. (190K88)'

'Bir an önce eriyip gitsin diye. (192K88)'

Yapılan açıklamalara göre İngilizce kavramına bakış açısının olumsuz olduğu mum metaforuyla belirtilmiştir. Mumun eriyip yok olma özelliği üzerinde durulmuştur. Bu özelliğin vurgulanması olumsuz bakılan İngilizce kavramının da hayatlarından yok olmasını istedikleri şeklinde yorumlanabilmektedir.

Tablo 2' ye göre 'aydınlanma ve ısı yayma' kategorisinde birer kişi tarafından üretilmiş olan diğer metaforlar ampul, ay, duman, floresan lamba, jeneratör, kalorifer, kayan yıldız ve patlamamış ampul metaforlarıdır. Bu metaforlara yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce ampul gibidir. Çünkü dünya dili olduğu için insanları aydınlatır. Örneğin yabancı ülkeler dersleri İngilizce anlatır. Bu yüzden öğreticidir. (170E77)'

'Ampul' metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından üretilmiş ve açıklamasına göre aydınlatma özelliğinden dolayı İngilizce kavramını ampule benzetmiştir.

'İngilizce ay gibidir. Çünkü karanlık tarafı o dili öğrenmesi aydınlık tarafı bilgilenmemizdir. (35E72)'

'Ay' metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından üretilmiş ve açıklamasına göre ayın hem karanlık hem de aydınlık evresinin olması özelliğiyle İngilizcenin de iyi ve kötü

taraflarının olmasına benzetmiştir. İngilizce öğrenmenin zor ancak öğrendikten sonra bilgilenmenin güzel olduğunu vurgulamıştır.

‘İngilizce duman gibidir. Çünkü kokusu kalkmaz. Kötü ders. (10E71)’

‘Duman’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından üretilmiş ve dumanın kokusuyla İngilizcenin olumsuzluk olarak benzeştiklerini belirtmiştir.

‘İngilizce floresan lamba gibidir. Çünkü aydınlatır.(45E83)’

‘Floresan lamba’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından üretilmiş ve aydınlatma özelliği üzerinde durulmuştur.

‘İngilizce jeneratör gibidir. Çünkü bizim beynimize yedek güç verir. (190E78)’

‘Jeneratör’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek tarafından üretilmiş ve İngilizce güç kaynağı olarak jeneratöre benzetilmiştir. İngilizcenin jeneratör gibi kişiye yedek güç verdiği vurgulanmıştır.

‘İngilizce kalorifer gibidir. Çünkü her gittiğimiz yeri ısıtır ve her şehirde bize lazım olur mesela İngiltere’ye gittik orada İngilizce konuşmamız lazım. (3K81)’

‘Kalorifer’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından üretilmiş ve kaloriferin ısıtma özelliği vurgulanmıştır.

‘İngilizce kayan yıldız gibidir. Çünkü her gördüğünde şans getirir. (186E77)’

‘Kayan yıldız’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek tarafından üretilmiş ve şans getirdiğine inanmaktadır. Yani açıklamaya göre kayan yıldız gibi İngilizce de şans getirmektedir.

‘İngilizce patlamamış ampul gibidir. Çünkü patlamamış ampülü ne zaman takarsan çalışır İngilizce de öyledir ne zaman istersen öğrenmeye devam edersin.(47K73)’

‘Patlamamış ampul’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın tarafından üretilmiş ve istekli olduğu sürece İngilizcenin her zaman öğrenilebileceğini vurgulamıştır.

Tablo 3: 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘doğa-tabiat-hayvan ve besin maddeleri’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.

	7.SINIF		8.SINIF		Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
1. Acı biber	-	-	-	1	1

2. Ağaç	2	2	1	-	5
3. Baharat	-	-	1	-	1
4. Bal	-	-	1	-	1
5. Bataklık	-	1	-	-	1
6. Biber	-	-	-	1	1
7. Bitki	2	-	-	-	2
8. Bulut	-	-	1	-	1
9. Çamur	-	1	-	-	1
10. Çekirdek	-	1	-	-	1
11. Çiçek	3	-	1	1	5
12. Dağ	-	-	2	-	2
13. Deniz	1	-	1	3	5
14. Deniz Suyu	-	-	1	-	1
15. Diken	-	1	-	-	1
16. Dikenli ot	-	-	-	1	1
17. Fidan	1	-	-	-	1
18. Göl	-	-	-	1	1
19. Gül	1	-	-	1	2
20. Kabak	-	-	-	1	1
21. Kaya	1	-	1	-	2
22. Kestane	-	1	-	-	1
23. Kola	-	-	2	-	2
24. Meyve	1	2	-	-	3
25. Muhabbet kuşu	1	-	-	-	1
26. Nar	-	-	1	-	1
27. Nehir	1	-	-	-	1
28. Odun	-	-	-	1	1
29. Okyanus	1	-	-	-	1
30. Orman	1	-	-	-	1
31. Papatya	-	1	-	-	1
32. Rüzgâr	-	-	1	-	1
33. Sarmaşık	1	-	-	-	1
34. Su	3	2	3	-	8
35. Taş	-	1	1	-	2

36. Tatlı	-	-	1	-	1
37. Toprak	1	-	-	-	1
38. Üzüm bağı	-	1	-	-	1
39. Yağmur	-	-	-	1	1
40. Yılan	-	1	1	-	2
Toplam	21	15	20	12	68

Tablo 3'e göre, toplamda 68 metafor kullanılmış ve en sık kullanılan metafor sekiz kişi tarafından kullanılan 'su' metaforu olmuştur. 7. sınıflarda 'su' metaforunu üç kadın iki erkek olmak üzere beş kişi kullanırken 8.sınıflarda bu metafor üç kadın tarafından kullanılmıştır ve 'su' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'Hemen öğrenilir. (207E78)'

'Onu bir yere aktarmazsan o hemen akıp gider.(211K78)'

'Tüm akan sular birleşerek okyanusları onlar da su döngüsünü oluşturur. Bu sularda dünyanın her yerine gittiği için evrensellik kazanır. (213K78)'

'Okudukça insanın okuyası geliyor. Bir kişi bir kelime okudu mu bütün kelimeleri okumak istiyor. (13K71)'

'İçtikçe öğrenip pratikleşirsin. (79E73)'

'İngilizce bize yeni bir dil öğretmektedir. İngilizce su gibi öğrenmemiz gereken bir dildir. İngilizce bir su gibidir. (31K82)'

'Öğrenmesi su gibidir. Yani öğrenmesi kolaydır ama sıkıcı. (76K84)'

'Elinde tutarsan yani kelimeleri tekrar eder unutmazsın ama bir bıraktığında akar gider ve unutursun.(130K85)'

Yapılan açıklamalara göre suyun akıcılığı üzerinde özellikle durulmuş, dilin akıcılığı ile suyun akıcılığı birbirine benzetilmiştir. Benzetmelerin bir diğerinde ise suyun evrenselliği,

suyun döngüsüyle İngilizcenin evrenselliği ve git gide büyümesi birbirine benzetilmektedir. Su için yapılan ‘İçtikçe içesin gelir.’ açıklamasıyla ‘İngilizceyi öğrendikçe pratikleşirsin.’ açıklaması birbiriyle örtüşmektedir. Suyun bulunduğu kabın şeklini alması yani elinde bardakta tuttuğunda akmazken, bardaktan aşağıya doğru bıraktığında akması, akışkan olmasıyla İngilizceyi öğrenme birbirine benzetilmiş, İngilizceyi tekrar edip kelimeleri unutmazsan öğreneceğin ancak bırakırsan akıp gideceği yani öğrenilemeyeceği vurgulanmıştır.

Tablo 3’e göre en sık kullanılan ikinci metaforlar beşer kişinin kullanımıyla ağaç, çiçek ve deniz metaforlarıdır. Ağaç metaforunu 7.sınıflarda iki kadın ve iki erkek öğrenci tarafından kullanılırken, 8.sınıflarda sadece bir kadın tarafından kullanılmıştır. Çiçek metaforu 7.sınıflarda üç kadın tarafından kullanılırken, 8.sınıflarda bir kadın ve bir erkek olmak üzere üç öğrenci tarafından kullanılmıştır. Deniz metaforu 7.sınıflarda bir kadın öğrenci tarafından kullanılırken, 8.sınıflarda bir kadın üç erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır.

‘Ağaç’ metaforuna yönelik gerekçeler :

‘İngilizce de ağaç gibi uzayıp dallanıp yeşerir mesela. İngilizcede de birçok kelimeler vardır. (5K71)’

‘Ağaç gibi büyüyüp nesilden nesile büyüyecektir. (37K72)’

‘Meyvelerini bize yedirir ve genellikle meyvesi çok tatlıdır. (77E73)’

‘Su vermeyince kurur gider. (92E74)’

‘Emek harcadıktan sonra küçücük bir tohumdan kocaman ağaç olur. (7K81)’

Yapılan açıklamalara göre 7.sınıftaki bir kadın öğrenci ağacın dallarıyla görüntüsünü İngilizcenin içinde kelimeleri barındırmasına benzetirken yine 7.sınıftaki diğer bir kadın öğrenci de ağacın büyüyüp geliştiği gibi İngilizcenin de büyüyüp nesilden nesile erişeceğini vurgulamıştır.7.sınıftaki bir erkek öğrenci ağacın meyvesi olduğunu ve İngilizcenin de zamanla meyvelerinin alınacağı ve tatlı olacağı üzerinde durulmuştur. 7.sınıftaki diğer bir erkek öğrenci tarafından su vermeyince ağacın kuruyup gideceği üzerinde durulmuş, İngilizceye gereken önem verildiği sürece İngilizcenin canlı kalacağı belirtilmiştir. 8.sınıftaki

bir kadın öğrenci tarafından emek harcadığı zaman ağacın küçük bir tohumdan ağaç olduğu gibi İngilizcenin de emek harcadıkça gelişeceği vurgulanmıştır.

‘Çiçek’ metaforuna yönelik gerekçeler :

‘Zamanı geldiğinde konuyu öğrenip açılıyoruz fakat anlamadığımız konuda zamanla kapanırız. (151K76)’

‘Öğrendikçe rengârenk açılır ve insanların ilgisini çeker. (38K72)’

‘İngilizce bir başkadır. O bizim farklı bir dili öğrenmemizi sağlar. Sadece Türkçe değil bir dil bile olsa yine de o bir dildir. Ve bir dil bile öğrenmiş oluruz. O yüzden de hem İngilizce hem de diğer derslere de önem vermeliyiz.(75K73)’

‘İngilizce güzel bir derstir. Yani çiçek gibidir ve eğlencelidir.(165E87)’

‘Her seferinde yeni kelime açar. (191K88)’

Yapılan açıklamalara göre 7.sınıftaki üç kadın İngilizceyi çiçeğe benzetmiş, öğrencilerden biri çiçeğin açılıp kapanmasıyla İngilizceyi anlamayı birbirine benzetmiş kişi İngilizceyi öğrendikçe çiçek gibi açılacağını belirtmiştir. 7.sınıftaki diğer kadın öğrenciler ise İngilizcenin farklılığı ve renkliliği üzerinde durmuşlardır. 8.sınıftaki erkek öğrenci İngilizceyi eğlenceli ve güzel bulmuş, kadın öğrenci ise çiçek gibi İngilizcenin de kelime açtığını yani farklı kelimeler içerdiğini belirtmiştir.

‘Deniz’ metaforuna yönelik gerekçeler :

‘Her dinden, dilden, ırktan insanın ortak dilidir. Deniz gibidir her insanı kapsar. (181K77)’

‘Kelime kapasitesi çok geniş ve karmaşıktır ve farklı yazılır farklı okunduğu için biraz uğraşmak gerektiği için denize benzettim. (172E87)’

‘İngilizce kelime dağarcığı çok geniş ve çok kapsamlı olduğundan bir deniz gibidir. (174E87)’

‘Eğer kelime ezberleyemezsen boğulursun ezberlersen yükselirsin. (176K87)’

'Ne karmaşıktır ne de zor. Okyanus gibi karmaşık ama öğrenince denizde yüzmesi gibi kolay gelir. (185E87)'

Yapılan açıklamalara göre 7.sınıftaki kadın öğrenci deniz gibi İngilizcenin de evrensel olduğu, her dinden, dilden ve ırktan insanın ortak dili olduğunu belirtmiştir. 8.sınıftaki erkek öğrencilerden biri İngilizcenin geniş kapsamlı ve karmaşık olmasını denize benzetmiştir. Yapılan açıklamaların geneli İngilizcenin karmaşıklık özelliği üzerinde durulduğunu ancak bazılarının açıklamasına göre ise kişi yüzmeyi öğrendiğinde denizin güzel gelmesi gibi İngilizceyi de öğrendikçe İngilizcenin güzel gelmeye başlayacağı üzerinde durulmuştur.

Tablo 3'e göre en sık kullanılan üçüncü metafor üç kişinin kullanımıyla meyve metaforudur. 'Meyve' metaforu 7.sınıftaki bir kadın ve iki erkek tarafından kullanılmıştır. 'Meyve' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'Meyve vitamin verir İngilizce bilgi. (26E72)'

'Bir meyveyi yedikçe onun vitamininden faydalanırız. Biz de İngilizceyi öğrendikçe ondan faydalanırız. (33K72)'

'Meyveyi yedikçe vitamin alırız. (36E72)'

Yapılan açıklamalara göre meyvenin vitaminiyle İngilizce arasında benzetme yapılmıştır. Vitaminin vücudumuz için önemini düşündüğümüz takdirde İngilizcenin öneminin farkında olduğu yorumu yapılabilir. İngilizceyi öğrendikçe bilgi düzeyi, meyveyi yedikçe de aldığımız vitamin artar.

Tablo 3'e göre en sık kullanılan dördüncü metaforlar ikişer kişinin kullanımıyla 'bitki' 'dağ', 'gül', 'kaya', 'kola', 'taş', 'yılan' metaforlarıdır.

'Bitki' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Her şeyini yaparsan büyür bir şey yapmazsak aynı kalır. (160K76)'

'Bitki sularsan büyür sulamazsan kurur İngilizceyi çalışırsan gelişirsin çalışmazsan kurursun. (164K76)'

'Bitki' metaforu 7.sınıftaki iki kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Bitkinin bakımı ile dilin gerektirdiği özen birbirine benzetilmiştir. Nasıl bir bitkiye bakarsak büyür ve gelişirse İngilizceye de ne kadar çok önem verir onunla ne kadar alakadar olursak o da o kadar gelişir. Ancak bitkiyi sulayıp ona bakmazsak kuruyacağı gibi İngilizceye de gerekli önemi vermeyip çalışmazsak geliştiremeyiz.

'Dağ' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Dağ kocamandır benim için de İngilizce dağ gibidir tırmanması yorucudur ama zirveye ulaşan sefayı sürer. (25K82)'

'Bilen zirveye çıkar/yükselir. (166K87)'

'Dağ' metaforu 8.sınıftaki iki kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Bilen kişinin zirveye kolay ulaşacağı ama zirveye ulaşma sürecinin de zorlu bir süreç olduğu üzerinde durulmuştur. Dil öğrenme sürecinin zorlu bir süreçtir ancak hedefe ulaşıncaya sürecin önemi kalmayacaktır.

'Gül' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Öğrenmesi zordur. Öğrendiğinde çok güzel olur. (28K72)'

'Ona giden yol, öğrenmeye giden yol, çok zahmetlidir ancak öğrenince gül gibi çok güzel olur. (54E83)'

'Gül' metaforu 7.sınıftaki bir kadın, 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamalara göre 'Gülü seven dikenine katlanır.' Şeklinde bir yorum yapılabilir. Yani İngilizce aslında zordur ancak sonunda alacağın meyvesi gülü güzeldir bundan dolayı o çileye katlanmak gerekir.

'Kaya' metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Kaya çok ağır bir taştır. Onu kaldırmak güç ve kuvvet ister, işte İngilizce de öyledir onu öğrenmek ezber ve akıl işidir. Bu yüzden onu öğrenmek için çok çabalamak gerekir. Pes etmemelisin ve ne olursa olsun başarmalısın.(49K73)

‘Öğrenilmesi çok zordur. Aklımız almadı mı almıyor bence zorlamaya gerek yok :) (110K85)’

‘Kaya’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın ve 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. 7.sınıftaki kadın öğrencinin ‘kaya’ benzetmesi için yaptığı açıklama ‘İngilizce’ kavramını neden ‘Kaya’ kavramına benzettiğini net bir şekilde açıklamıştır. İngilizcenin zorluğu ile kayayı kaldırmanın zorluğu arasında bir ilişki kurmuş ve bu ilişkiyi de ‘Çünkü...’ kısmında açıklamıştır. 8.sınıftaki kadın öğrencinin yaptığı açıklamaya göre kişinin çalışsam da zaten olmuyor mantığına büründüğü ve bundan dolayı zorlamanın anlamsız olduğunu ve boş vermek gerektiğine inandığı yorumu yapılabilir. Kullandığı gülen surattan da İngilizce konusunda rahat olduğu sonucuna ulaşılabilir.

‘Kola’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Çalkaladıkça aşırı gider. Aşırı gittikçe tadı değişir. Özelliğini yitirir. (44K83)’

‘Her yerde kullanılır. Kullanılmayan sayılı ülkeler vardır. Bir gereksinime dönüşmüştür. (67K83)’

‘Kola’ metaforu 8.sınıftaki iki kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamalara göre 8.sınıftaki bir kadın öğrenci çalkalayınca kolanın tadının değiştiğini ifade etmiş kısacası kolanın olumsuz yönüne odaklanmış yani İngilizce kavramına olumsuz bir bakış açısına sahipken, diğeri ise her yerde kullanıldığı artık evrensel boyutlara ulaştığını vurgulayarak İngilizcenin de kola gibi evrensel boyuta ulaştığını ve gereksinime dönüştüğünü vurgulamıştır. Bu açıklamalara göre aynı metaforla ‘İngilizce’ kavramının olumlu ve olumsuz iki yönünün açığa çıkmaktadır.

‘Taş’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Ara sıra işe lazım oluyor. (121E75)’

‘İngilizce bir taş gibidir. Çünkü nasıl taşın kırılması zorsa sertse İngilizcenin öğrenilmesi çok zordur. (109K85)’

‘Taş’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci ve 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. 7.sınıftaki erkek öğrenci tarafından İngilizcenin ara sıra işe yaradığı gerekçesiyle ‘İngilizce’ kavramını ‘taş’ kavramına benzettiği açıklamalarında görülmektedir. 8.sınıftaki kadın öğrenci ise taşın sert olmasıyla İngilizcenin zor olmasını birbirine benzetmiştir. Yani 7.sınıftaki erkek öğrenci İngilizcenin gerekliliği üzerinde dururken, 8.sınıftaki kadın öğrenci İngilizcenin zorluğu üzerinde durmuştur.

‘Yılan’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Sarıldı mı bırakmaz bıraktırmaz. (101E74)’

‘Bilmediğim kelimeler çıkınca beni korkutuyor. (75K84)’

‘Yılan’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci ve 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. 7.sınıftaki erkek öğrenci İngilizcenin peşini bırakmadığı yılan gibi sarıldığını vurgulamış, 8.sınıftaki kadın öğrenci ise İngilizceden de yilandan da korktuğunu vurgulamıştır.

Tablo 3’e göre en az kullanılan metaforlar ‘acı biber’, ‘baharat’, ‘bal’, ‘bataklık’, ‘biber’, ‘bulut’, ‘çamur’, ‘çekirdek’, ‘deniz suyu’, ‘diken’, ‘dikenli ot’, ‘fidan’, ‘göl’, ‘kabak’, ‘kestane’, ‘muhabbet kuşu’, ‘nar’, ‘nehir’, ‘odun’, ‘okyanus’, ‘orman’, ‘papatya’, ‘rüzgâr’, ‘sarmaşık’, ‘tatlı’, ‘toprak’, ‘üzüm bağı’, ‘yağmur’ metaforlarıdır. Bu metaforlara yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

‘İngilizce acı biber gibidir. Çünkü yapması zor ama yaptıkça isteğimiz artar.(137E86)’

‘Acı biber’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından üretilmiştir ve İngilizcenin zorluğuyla acı biberin acısı benzetilmiştir.

‘İngilizce baharat gibidir. Çünkü dünyanın neresine gidersek gidelim, hangi yemek olursa olsun her yemekte baharat lazım işte İngilizce de böyledir dünyanın neresine gidersek gidelim ortak dilimiz olan İngilizce her zaman lazım olacak. Bu şöyle bir şey değil Türkiye’de İngilizceye ne gerek var herkes Türk gibi değil dışarı ülkelerden gelen bir yabancı

arkadaşımıza ortak dilimiz olan İngilizce ile konuşmaya geçebiliriz. İşte bu yüzden her yemekte baharat lazım olduğu için İngilizce de lazım. (4K81)

‘Baharat’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmıştır. Baharatsız yemeğin tadının olmayacağı gibi İngilizce bilmezsek de ortak dile sahip olamayacağımızı vurgulamıştır. Ayrıca baharatın dünyanın her yerinde kullanıldığı gibi İngilizce de tüm dünyada evrenseldir.

‘İngilizce bal gibidir. Çünkü öğrendikçe tat verir. (138K86)’

‘Bal’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve balın tatlı olmasıyla İngilizcenin öğrendikçe verdiği tadı birbirine benzetmiştir.

‘İngilizce bataklık gibidir. Çünkü Bir battın mı çıkması mümkün değildir. (129E75)’

‘Bataklık’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin kendisi için olumsuz bir çağrışımı olduğu ‘Battığında çıkamazsın ‘ ifadesinden anlaşılabilir.

‘İngilizce biber gibidir. Çünkü yemesi zor ama çok vitaminli. (141E86)’

‘Biber ‘ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizce öğrenmenin zor olduğu ancak gerekli olduğuna vurgu yapılmıştır.

‘İngilizce bulut gibidir. Çünkü önce toplanır sonra koskocaman olur. (6K81)’

‘Bulut’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin birikimli olarak ilerlediğini, toplana toplana kocaman olduğunu vurgulamıştır.

‘İngilizce çamur gibidir. Çünkü kelimeleri ezberlemek çok zor yazısı daha zor yazılmaz. (125E75)’

‘Çamur’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmış ve zorluk açısından çamura benzetmektedir.

‘İngilizce çekirdek gibidir. Çünkü ilk başta sevmezsin ama çekirdeği yedikçe yiyesin gelir İngilizce de öyledir. (200E78)’

‘Çekirdek’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve başlangıçta kötü olmasına rağmen sonradan iyi hale geldiği üzerinde durulmuştur.

‘İngilizce deniz suyu gibidir. Çünkü deniz suyu ilk içtiğimizde acıdır sonra alışırsız tatlanır. İngilizce de önce zor olur sonra alışırsız kolay gelir.(23K82)’

‘Deniz suyu’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve başlangıçta zor gelmesine rağmen ilerledikçe alışıldığı için kolaylaşacağı belirtilmiştir.

‘İngilizce diken gibidir. Çünkü İngilizceyi sevmem. Bana batar.(41E72)’

‘Diken’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizceyi olumsuz olarak tanımlamaktadır.

‘İngilizce dikenli ot gibidir. Çünkü İngilizceyi yapamadığım için sonuçları bana batar.(53E83)’

‘Dikenli ot’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmış ve dikeninden dolayı batacağı yani İngilizcenin de kendisine zor geldiği üzerinde durmuştur.

‘İngilizce fidan gibidir. Çünkü Öğrenmek isteyen bilgilerini yani fidanı sular ve İngilizcesini geliştirir. Ama bilgilerini sulamayan o alanda o dilde gelişemez. Bu yüzden İngilizce fidan gibidir. (51K73)’

‘Fidan’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve fidanın büyümesi için emek gerektiği gibi İngilizcenin gelişmesi için de emek gerektiğini belirtmiştir.

‘İngilizce göl gibidir. Çünkü İngilizce güzeldir ve göl gibidir. (186E87)’

‘Göl’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmış ve göl gibi İngilizcenin de güzel olduğunu belirtmiştir.

‘İngilizce kabak gibidir. Çünkü önce dil öğrenmeye başlayınca zevkli ve tatlı ama ucunu görünce acı olduğu anlaşılıyor. (29E82)’

‘Kabak’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve dil öğrenmenin başlangıçta güzel olduğu ancak zamanla kötüleştiğini belirtmiştir.

‘İngilizce kestane gibidir. Çünkü İçindeki yiyeceğe ulaşmak için dışındaki kabuğuyla ve dikeniyile mücadele edersin. Yani İngilizceyi öğrenmek istersin. Eğer gerçekten istiyorsan İngilizce öğrenmeyi sonunda o içteki yiyeceğe ulaşırsın. (2E71)’

‘Kestane’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizceyi öğrenmek için çok çaba sarf etmek gerektiği üzerinde durulmuştur.

‘İngilizce muhabbet kuşu gibidir. Çünkü eğer bir muhabbet kuşunu güzelce anlayıp davranışlarını ve nasıl konuşulduğunu anlarsak birçok muhabbet kuşunu anlarız. İngilizceyi de nasıl konuşulduğunu anlarsak mesela turistlerle veya diğer insanlarla da konuşup anlaşabiliriz. (114K75)’

‘Muhabbet kuşu’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve insanlarla iletişime geçmek için İngilizcenin gerekli olduğu vurgulanmıştır.

‘İngilizce nar gibidir. Çünkü bize ekşi gelir anlayamayız. (145K86)’

‘Nar’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın tarafından kullanılmış ve İngilizceyi anlamamasına nedenler bulmuştur.

‘İngilizce nehir gibidir. Çünkü içinden bilgiler fışkırır. (138K76)’

‘Nehir’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve nehrin içinden suların fışkırması gibi İngilizcenin içinden de bilgilerin fışkırdığını belirtmiştir.

‘İngilizce odun gibidir. Çünkü hiçbir işe yaramaz. (124E75)’

‘Odun’ metaforu 7.sınıftaki erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve işe yaramadığını düşündüğü için İngilizceyi oduna benzetmiştir.

‘İngilizce okyanus gibidir. Çünkü öğrenmesi zor ama onu tanımak istediğinde sadece içine dalman yeter her gün onu izlesen yeter yapa yapa öğrenirsin sadece İngilizce değil hayatı da öyle öğrenirsin. (172K77)’

‘Okyanus’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve öğrenmesinin zor olduğunu ancak zamanla pratik yaptıkça öğrenileceğini belirtmiştir.

‘İngilizce orman gibidir. Çünkü orman ağaçları üzerinde barındırırken İngilizce de tüm kelimeleri üzerinde barındırır. (27K72)’

‘Orman’ metaforu 7.sınıftaki kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve ormanın ağaçları içinde barındırması gibi İngilizcenin de içinde kelimeleri barındırdığını vurgulamıştır.

‘İngilizce papatya gibidir. Çünkü İngilizce eğitici gibidir güzeldir farklı bir dil öğrenmemizi sağlar. İngilizce konuşmak istiyorum o yüzden İngilizceyi seviyorum. (173E77)’

‘Papatya’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmış ve papatyayı sevdiği gibi İngilizceyi de sevdiğini belirtmiştir.

‘İngilizce rüzgâr gibidir. Çünkü İngilizce bilen insanlar gittikleri yerlere İngilizceyi taşırlar tıpkı rüzgârın kumu süpürüp taşıdığı gibi. (2K81)’

‘Rüzgâr’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve rüzgârın kum taşımamasını İngilizce bilenlerin İngilizceyi taşımamasına benzetmiştir.

‘İngilizce sarmaşık gibidir. Çünkü bazı insanlar İngilizceyi tam olarak bilmez. İngilizcede gramer kuralları olduğu için sarmaşık gibidir. Her an her gramer kuralını karıştırabiliriz. (57K73)’

‘Sarmaşık’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın tarafından kullanılmış ve karmaşıklık açısından İngilizceyi sarmaşığa benzetmiştir.

‘İngilizce tatlı gibidir. Çünkü tatlı yedikçe yenir. İngilizce söylendikçe daha da çok söylenilir.(150K86)’

‘Tatlı’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve tatlıyı yedikçe yiyenin geldiği gibi İngilizceyi de öğrendikçe öğreneceğinin geleceğini belirtmiştir.

‘İngilizce toprak gibidir. Çünkü toprak gibidir. Sürekli sakin ve faydalı şeylere yol gösterir. (30K72)’

‘Toprak’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin faydalı olduğunu belirtmiştir.

‘İngilizce üzüm bağı gibidir. Çünkü bakarsan meyvesini yersin bakmazsan hiçbir şey.(159E76)

‘Üzüm bağı’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve çalışırsan İngilizceyi öğreneceğin ancak çalışmazsan meyvesini yiyemeyeceğini belirtmiştir.

‘İngilizce yağmur gibidir. Çünkü öğrenciler de demir gibidir. Yağmur yağdığında da öğrenciler zamanla paslanır. (69E83)’

‘Yağmur’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin kendilerini paslandırdığını ifade etmiştir.

Tablo 4: 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘eğitim araçları-dil’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.

	7.SINIF		8.SINIF		Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
1. Akıllı Tahta	-	1	-	-	1
2. Almanca	1	-	-	-	1
3. Anadil	1	-	-	1	2
4. Arapça	-	-	-	1	1
5. Bale	-	-	-	1	1
6. Basketbol	-	-	-	1	1
7. Bilgi	1	-	-	-	1
8. Çanta	-	1	-	-	1
9. Ders	2	-	-	-	2
10. Dil	-	1	1	-	2
11. Dil Hazinesi	-	-	1	-	1
12. Ezberlediğimiz şiir	-	-	1	-	1
13. Harita	1	2	-	-	3
14. İngilizce Hocam	-	-	1	-	1
15. Kâğıt	-	-	1	-	1
16. Kalem	3	-	-	-	3
17. Kitap	2	1	5	-	8
18. Kurşun Kalem	-	1	-	-	1
19. Masal	-	-	1	-	1
20. Matematik Formülü	-	-	1	-	1
21. Müzik	1	-	-	1	2
22. Öğretmen	-	-	-	1	1
23. Resim	-	1	-	-	1
24. Sınav	1	-	1	-	2
25. Silgi	-	2	-	-	2
26. Sözlük	1	1	1	-	3
27. Takım Çalışması	-	-	-	1	1
28. Topluluk	-	1	-	-	1
29. Türkçe	2	1	1	-	4
Toplam	16	13	15	7	51

Tablo 4'e göre, toplamda 51 metafor kullanılmış ve en sık kullanılan metafor sekiz kişi tarafından kullanılan 'kitap' metaforu olmuştur. 7.sınıflarda 'kitap' metaforunu iki kadın bir erkek olmak üzere üç kişi kullanırken 8.sınıflarda bu metafor beş kadın tarafından kullanılmıştır ve 'kitap' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce sayesinde birçok şey öğreniriz. (157K76)'

'İngilizce bize her şeyi öğretir. (166K76)'

'Kitap iletişimdir. (31E72)'

'Bütün kelimeler içinde saklıdır. (97K84)'

'İngilizcede anlamını bilmediğiniz bütün her şey geçer. (99K84)'

'Anlamını bilmediğimiz bütün kelimeler geçer. (102K84)'

'Çalıştıkça öğrenilir. (114K85)'

'Bilgiyi depolar ihtiyaç duydukça kullanılır. (147K86)'

Yapılan açıklamalara göre İngilizcenin kişilere çok şey öğrettiği ve iletişim aracı olduğu vurgulanmıştır. İngilizcenin bütün kelimeleri içinde bulundurması kitabın bilgileri içinde bulundurmasıyla birbirine benzetilmiştir. Kitap ve İngilizcenin ikisinin de anlaşılmaz olduğunu, bilinmeyen kelimeler olduğunu belirtmiştir. Bilgilerin depolanıp ihtiyaç duyuldukça kullanıldığı yani İngilizce ve kitabın birbirine benzediği vurgulanmıştır.

Tablo 4'e göre en sık kullanılan ikinci metafor dört kişinin kullanımıyla 'Türkçe' metaforudur. 'Türkçe' metaforu 7.sınıftaki iki kadın bir erkek olmak üzere toplamda üç öğrenci tarafından kullanılmış, 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır.

'İngilizlerin dili de biz nasıl konuşuyorsak onlar da İngilizce konuşurlar. (163K76)'

'Benzer iki kavram. Türkçemize benzer insanlara kavramlara kelimelere. (45K73)'

'İkisi de bir şey anlatmak ister. (68E73)'

'Bir yere gidildikçe Türkçe yabancı bir yere gidildikçe İngilizce konuşulur. (148K86)'

Yapılan açıklamalara göre kullandığımız dilin yani Türkçenin İngilizce ile birbirine benzediği, ikisinin de bir şey anlatmak istediği ve birbirine benzer kavramlarının olduğunu vurgulanmıştır. Dillerin sözcüklerle kendimizi anlatmak için kullanılan bir araç olduğunu belirtmiştir.

Tablo 4'e göre en sık kullanılan üçüncü metaforlar üç kişinin kullanımıyla 'harita', 'kalem' ve 'sözlük' metaforlarıdır. 'Harita' metaforunu 7.sınıftaki bir kadın ve iki erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. 'Kalem' metaforunu 7.sınıftaki üç kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. 'Sözlük' metaforunu 7.sınıftaki bir kadın ve bir erkek öğrenci, 8.sınıftaki bir kadın öğrenci olmak üzere toplamda üç öğrenci tarafından kullanılmıştır.

'Harita' metaforuna yönelik gerekçeler:

'İngilizce çok karman çorman bizim anlamadığımız bir dildir.(126K75)'

'Karmakarışık. (133E75)'

'Karmakarışık bir yer. (134E75)'

Yapılan açıklamalara göre haritanın karmaşık olması İngilizcenin karmaşık olmasıyla birbirine benzetilmiştir. Yani İngilizce kişilere olumsuz bir çağrışım yapmakta ve karmaşık olduğu düşünülmektedir.

'Kalem' metaforuna yönelik gerekçeler:

'İngilizce yaz yaz bitmez her yerinde ayrı bir güzellik vardır. (141K76)'

'Her an her yerde karşımıza çıkıp her zaman lazım olur. O olmazsa olmaz gibidir. (9K71)'

'İngilizcenin kalem olması, tahtalara, kitaplara, defterlere yazdıkça öğrenilmesi gerekir. (88K74)'

Yapılan açıklamalara göre İngilizce her an her yerde karşılaşılabilecek ve güzellikleri aynı zamanda avantajları çok olan bir kavram olarak tanımlanmıştır. ‘Kalem’ metaforuna ait gerekçelerden bu metaforu kullanan kişilerin ‘İngilizce’ kavramına bakış açısının olumlu olduğu yorumu yapılabilir.

‘Sözlük’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘İngilizce sözlük gibidir çünkü o dilin İngilizcenin kelimesini, cümlesini bir sürü şeyi Türkçeye çevrilmiş bir şekilde de bulabiliyoruz.(61E73)’

‘İngilizceyi sözlükten öğreniriz. Sözlükte aradığımız tüm bilgiye rastlarız. (63K73)’

‘Okudukça sözelim yükselir. (142K86)’

Yapılan açıklamalara göre, kişilerin İngilizce derslerini işleyiş şekillerini yansıttıklarını, İngilizce derslerinde bol bol sözlük kullandıkları için İngilizceyi öğrenmenin sözlük kullanmaktan geçtiğini düşündükleri gözlenmektedir. Aynı zamanda 8.sınıftaki kadın öğrenci tarafından sözlük gibi sözel bir ders olan İngilizceyi de okuyup öğrendikçe sözelinin yükseleceği vurgulanmıştır. Açıklamalara göre öğrencilerin ‘İngilizce’ kavramını sadece ders olarak ve kendi derslerinde gördükleri şekilde algıladıkları görülmektedir. Yani kavramın oluşmasında kendilerine İngilizce öğreten kişi ya da kişilerin etkisi açık bir şekilde ortadadır.

Tablo 4’e göre en sık kullanılan dördüncü metaforlar iki kişinin kullanımıyla ‘anadil’, ‘ders’, ‘dil’, ‘sınav’ ve ‘silgi’ metaforlarıdır. ‘Anadil’ metaforu, 7.sınıftaki bir kadın ve 8.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmıştır. ‘Ders’ metaforu, 7.sınıftaki iki kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. ‘Dil’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek ve 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. ‘Sınav’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın ve 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. ‘Silgi’ metaforu 7.sınıftaki iki erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır.

‘Anadil’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Bir insan ne kadar çok dil bilirse o kadar iyidir. Ana dil nasıl biliniyorsa İngilizce de öyle bilinmelidir. (187K77)’

‘Bütün dünya İngilizceyi benimsiyor ve çoğu ülke İngilizce konuşuyor. Bu yüzden İngilizce ana dilimiz gibidir. (136E86)’

Yapılan açıklamalara göre 7.sınıftaki kadın öğrenci yabancı dil olarak öğretilen İngilizcenin anadilimiz olan Türkçe kadar öğrenilmesinin artık bir zorunluluk haline geldiğini vurgulamıştır. 8.sınıftaki erkek öğrenci ise evrensel olarak İngilizcenin büyük önem taşıdığını ve diğer ülkelerle eşdeğer olmak için İngilizceyi anadilimiz gibi benimsememiz gerektiğini vurgulamıştır.

‘Ders’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Hayattan ders çıkarırız. (87K74)

‘Hayatta her şeyden bir ders çıkarmak için İngilizceden de ders çıkarmalıyız.(90K74)’

Yapılan açıklamalara göre hayatta ders çıkarılacak çok şey olduğunu ve İngilizceden de gerekli derslerin alınması gerektiğini vurgulamışlardır. Çünkü hayattaki her şeyden ders çıkarılması gerektiğinin üzerinde durulmuştur.

‘Dil’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘İngilizce bir dil gibi harfleri öğrendikçe konuşmak istersin. (156E76)’

‘İngilizce dili de Türkçeye benziyor İngilizce dilini biz öğrenmeliyiz. İngilizler de bizim dilimizi öğrenmeli. (119K85)’

Yapılan açıklamalara göre İngilizceyi öğrendikçe tekrar tekrar konuşulması gerektiğini dilin konuşuldukça öğrenildiğini vurgulamışlardır. Dillerin birbirine benzediği ve hepsinin öğrenilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

‘Sınav’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Bilene kolay, bilmeyene zordur. (53K73)’

‘Sınav da zordur İngilizce de. Sınav da çalışana kolaydır İngilizce de. (55K83)’

Yapılan açıklamalara göre 7.sınıftaki kadın öğrenci İngilizcenin kişinin tavrına göre değiştiğini eğer ki çok çalışın bir kişiyse kendisine İngilizcenin kolay geleceği ancak çalışmayan bir kişiyse zor geleceğini vurgulamıştır. 8.sınıftaki kadın öğrenciye göre ise kendisine göre sınavın da İngilizcenin de aslında zor olduğunu ancak çalışın için ikisinin de kolay olduğunu vurgulamıştır.

‘Silgi’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Öğrendikçe biter. (70E73)’

‘Öğrenilmeyince çabuk tükenir öğrenemezsiniz. (78E73)’

Yapılan açıklamalara göre İngilizcenin silgi gibi öğrendikçe bittiği belirtilmiş yani öğrendikçe öğrenilecek olanlar azalacağı ve zamanla tükeneceği vurgulanmıştır. Bu kişinin İngilizceyi ders olarak düşündüğü ve diğer dersler gibi öğrenilecek olanların sınırlı olduğu görüşünde olduğu yorumu yapılabilir. Ancak İngilizcenin bir dil olarak sonsuz olduğu görüşünün İngilizceyi ders değil dil olarak görmeye başladığında oluşacağı düşünülmektedir. 7.sınıftaki diğer bir erkek öğrenci dil öğrenmenin sürekliliği üzerinde durduğunu öğrenmeye devam edilmediği takdirde öğrenmenin sonlanacağını vurgulamıştır.

Tablo 4’e göre en az kullanılan metaforlar birer kişinin kullanımıyla ‘akıllı tahta’, ‘Almanca’, ‘Arapça’, ‘bale’, ‘basketbol’, ‘bilgi’, ‘çanta’, ‘dil hazinesi’, ‘ezberlediğimiz şiir’ İngilizce hocam’, ‘kağıt’, ‘kurşun kalem’, ‘masal’, ‘Matematik formülü’, ‘öğretmen’, ‘resim’, ‘takım çalışması’ ve ‘topluluk’ metaforlarıdır. Bu metaforlara yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

‘İngilizce akıllı tahta gibidir. Çünkü önce açılırsın sonra bir şey anlamaz kapanırsın.(64E73)’

‘Akıllı tahta’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre kişinin akıllı tahtaların sistemiyle İngilizcenin benzerliğinden bahsettiği açığa çıkmaktadır. Açıklamaya göre akıllı tahtalar İngilizceyi öğrenmeye çalışın kişi gibi öncelikle güzel bir umutla açılmaya, öğrenmeye çalışırlar ancak anlamaya çalışmasına rağmen anlayamadığı için daha sonra kendi kendisini kapatırlar.

‘İngilizce Almanca gibidir. Çünkü çok karışık zor anlıyorum ama çok seviyorum.(206K78)’

‘Almanca’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre kişinin Almancayı bildiği ve o dille İngilizce dilini birbiriyle kıyasladığı sonucuna ulaşılabilir. Açıklamaya göre kişi Almancayı da İngilizce gibi karmaşık, öğrenilmesi zor olarak görmekte ancak yine de sevdiğini belirtmektedir.

‘İngilizce Arapça gibidir. Çünkü öğrenmesi zordur. (94E84)’

‘Arapça’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre kişinin Arapça dilini bildiği ya da öğrenmeye çalıştığı ve dolayısıyla ana dili harici öğrendiği iki yabancı dili birbiriyle kıyaslamakta ve ikisini de ‘Öğrenmesi zor’ olarak tanımlamaktadır.

‘İngilizce bale gibidir. Çünkü anlamak zordur. Eğer yeterince esneksen ondan başka iyi bir şey yoktur. (215E88)’

‘Bale’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Bale ve İngilizce zorluk açısından birbirine benzetilmiştir. İkisi de öğrenmek için belirli şartlar taşımaktadır. Kişi bale için yeterince esnek olduğunda bale dünyadaki en güzel şeymiş gibi gelir. İngilizceyi de anlamak gereklidir. Kişi İngilizceyi anladığında İngilizce çok güzel gelmektedir. Kısacası insana yapabildiği sevdiği şeyler güzel gelmektedir.

‘İngilizce basketbol gibidir. Çünkü basketbolu oynadıkça oynarsın, İngilizceyi öğrendikçe öğrensin gelir. Değişik kuralları mevcuttur. Bu kuralları asarsan başarılı olmazsın. (88E84)’

‘Basketbol’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Basketbolda da İngilizcede de kuralların olduğunu ve eğer bu kurallara uyulursa ikisinin de öğrenilebileceğini belirtmiştir. Başarıyı tadan insan ondan kolay kolay vazgeçemez. İngilizcede de basketbolda da başarıyı bir kez tatmış olan insan kendini bu etkinlikleri yapmaktan alıkoyamaz.

Üretilen ‘Almanca’ ‘Arapça’ ‘bale’ ve ‘basketbol’ metaforlarının yeteneğe dayalı kavramları içeriyor olması, bu kavramları dil yeteneği fazla olan kişilerin ilgi duyacağı İngilizceye benzetmiş olmalarından yola çıkılarak İngilizceyi dersten çok bir dil olarak, yetenek işi olarak algıladıkları yorumu yapılabilir.

‘İngilizce bilgi gibidir. Çünkü İngilizce öğrenmemiz, bilgili olmamız. Herhangi bir İngiliz’le karşılaştığımızda İngilizce konuşabiliriz ya da hiç iş bulamadık Tercüman olabiliriz. (182K77)’

‘Bilgi’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamalara göre İngilizce bilgiyle eşdeğer görülmüş bilgili olmak İngilizce bilmeye benzetilmiştir.

‘İngilizce çanta gibidir. Çünkü dıştan boş gözükür ama içi doludur. (108E74)’

‘Çanta’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin dışarıdan bakıldığında çok da işe yarıyor görünmediğini ancak onunla haşır neşir olunduğu takdirde ne kadar dolu donanımlı olduğunun görüleceği belirtilmiştir.

‘İngilizce dil hazinesi gibidir. Çünkü İngilizce öğrenmek bizim dilimize katkı sağlar ve kültürümüzün gelişimine katkıda bulunur. Öğrenmek bize fazlalık gelmemeli bizim için manevi bir hediye olmalıdır. (177K87)’

‘Dil hazinesi’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin dilimize ve kültürümüze katkı sağlayacağını ve onu öğrenmek gerektiğini vurgulamıştır. Öğrenmenin insanlar için bir hediye olduğunu belirtmiş ve öğrenmeye verdiği değeri açığa çıkarmıştır.

‘İngilizce ezberlediğimiz şiir gibidir. Çünkü ezberlediğimiz bir şiiri tekrar etmediğimizde unuturuz ama sürekli kendi kendimize o şiiri tekrar ettiğimizde her zaman akılda kalır. İngilizce de buna benzer tekrar edildiğinde hep akıldadır ama tekrar edilmediğinde beynimizde sırta kadem basar. (61K83)’

‘Ezberlediğimiz şiir’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Dilin (İngilizcenin) tekrar gerektirdiği, tekrar edilmez ise yavaş yavaş unutulacağı belirtilmiştir. Dil öğrenmenin yolunun tekrardan geçtiği öğrenilmiş ve önemi üzerinde durulmuştur.

‘İngilizce İngilizce hocam gibidir. Çünkü sıkıcı ama bazen iyi nadiren genelde hep sıkıcı. (128K85)’

‘İngilizce hocam’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizceyi kendisine öğreten kişiye benzetmiştir. İnsanlar bir arada gördükleri ya da algıladıkları iki kavramı bir süre sonra birbirine benzetebilmektedirler. Bu metafor da kişinin öğretmenle ilgili algısını derse yansıttığı yani ‘Öğretmen sıkıcıysa ders de sıkıcı öğretmen eğlenceliyse ders de eğlenceli’ anlayışını benimsediği gözlemlenmektedir.

‘İngilizce kâğıt gibidir. Çünkü her kâğıt beyaz olur bu yüzden her bir kelime öğrendiğimizde bir nokta konarak yakın zamanda iyice İngilizce bildiğimizde o noktalardan öğreniriz. Yakında o kâğıt siyaha dönüşür. (21K82)’

‘Kâğıt’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Kâğıdın üzerine bir şeyler yazıldığında yazıldıkça dolduğu gibi İngilizcede de kelimeler ezberlendikçe beynimiz dolar yani bilgileniriz. Kişi alınan her bir bilginin bir nokta olduğunu belirtmiş ve bu noktalarla kâğıdın dolduğu gibi kelimelerle de beynimizde kelimelerin yer alacağını belirtmiştir.

‘İngilizce kurşun kalem gibidir. Çünkü tükettikçe daha fazla bilgi öğreniriz. (71E73)’

‘Kurşun kalem’ metaforu 7. sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre kurşun kalemle yazı yazdıkça yani çalıştıkça kurşun kalem nasıl tükeniyorsa İngilizce de öyledir, öğrendikçe tükenir yani öğrenilecek olanlar azalmaktadır.

‘İngilizce masal gibidir. Çünkü insanlar günümüzde küçük yaşlardan beri dinlerler. Ama haberleri yoktur birçoğunun, ileride dinledikleri her bir satura ihtiyaç duyacaklarından. (77K84)’

‘Masal’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin eğitim sistemimizde küçük yaşlardan itibaren öğretilmeye başlandığı ancak kişilerin ciddiye almadıkları için onu öğrenemedikleri belirtilmiştir. Aynı zamanda İngilizceyi ciddiye almayan ve öğrenmeyen bu kişilerin ileride ona muhtaç olacakları dile getirilmiştir. Yani kısacası İngilizcenin önemi vurgulanmıştır.

‘İngilizce matematik formülü gibidir. Çünkü kuralını bildikten sonra çok kolay yaparsın. (86K84)’

‘Matematik formülü’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğretmen tarafından kullanılmıştır. Matematiğin de İngilizcenin de kuralları olduğunu ve bu kuralları bildikten sonra ikisinin de

kolaylaşacağını vurgulamıştır. Ülkemizde öğrenmekte çok zorluk çekilen iki ders olan İngilizce ve Matematiğin birbirine benzetilmesi ikisinin de zorluk derecesi olarak eş görüldüğünü göstermektedir.

‘İngilizce öğretmen gibidir. Çünkü bilgiler aklımızda kalsın diye bilgiler verir.(82E84)

‘Öğretmen’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Öğretmen ve İngilizce bilgi kaynağı olarak birbirine benzetilmiştir. İkisinin de bilgi verdiği vurgulanmıştır.

‘İngilizce resim gibidir. Çünkü içine girdiğimizde bütün renklerin konuştuğu bir dildir. Hayatı anlatan tüm diller gibi ayrı özeldir.(93K74)’

‘Resim’ metaforu 7. sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Dillerin özel ve güzel olduğu ve resimlerdeki gibi tüm renkleri içinde barındırdığı vurgulanmıştır.

‘İngilizce takım çalışması gibidir. Çünkü cümlede gerekli kelimeler bulunmadan sonuca ulaşmamız mümkün değildir. (91E84)

‘Takım çalışması’ metaforu 8. sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcede kelimelerin kendi arasında bir takım olduğu ve bir arada çalıştıkları sürece dili öğretecekleri vurgulanmıştır. İngilizce kelime takımlarının bir arada çalışması olarak algılanmıştır.

‘İngilizce topluluk gibidir. Çünkü içinde o kadar kelime var ki.(153E76)’

‘Topluluk’ metaforu 7. sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin kelimelerle bir topluluk oluşturduğu, İngilizcenin içinde çok fazla kelime barındırdığı vurgulanmıştır.

Tablo 5: 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘mekan- eşya-araç gereç’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.

	7.SINIF		8.SINIF		Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
Altın	-	1	-	-	1
Anahtar	-	-	-	2	2
Araba	-	-	1	2	3
Ayakkabı	-	-	1	-	1
Ayna	-	-	1	-	1
Balıkçı Ağı	-	-	-	1	1
Bali	-	-	-	1	1
Bardak	1	-	-	-	1
Bıçak	-	2	-	-	2
Boş şişe	-	1	-	-	1
Boş teneke	-	1	-	-	1
Dikiş Makinesi	1	-	-	-	1
Dolu bir kutu	1	-	-	-	1
Eşya	-	1	-	-	1
Ev	-	-	1	-	1
Fermuar	1	-	-	-	1
Giotin	1	-	-	-	1
Google	-	-	-	1	1
Gözlük	-	-	1	-	1
İletişim	-	-	-	1	1
İletişim Aracı	-	-	1	-	1
İnsan	-	-	1	-	1
İşgence	1	2	-	-	3
Kapı	-	-	-	1	1
Kapı Kolu	-	-	1	-	1
Kek Kalıbı	1	-	-	-	1
Komedi	-	-	1	-	1
Korkulu Rüya	-	1	-	-	1
Kutu	1	1	-	-	2
Kuyu	-	-	1	-	1

Lastik	-	-	-	1	1
Makine	-	-	1	-	1
Pencere	1	-	-	1	2
Perde	-	-	1	-	1
Saat	-	1	-	-	1
Tuvalet	-	-	-	1	1
Tuzak	1	-	-	-	1
Toplam	10	11	12	12	45

Tablo 5'e göre, toplamda 45 metafor kullanılmış ve en sık kullanılan metafor üç kişi tarafından kullanılan 'araba' ve 'işgence' metaforları olmuştur. 'Araba' metaforunu 8.sınıftaki bir kadın iki erkek olmak üzere üç kişi kullanmıştır. 'İşgence' metaforunu 7.sınıflardaki bir kadın ve iki erkek olmak üzere toplamda üç kişi tarafından kullanılmıştır. 'Araba' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'İçine anlayan anlamayan herkesi doldurur. (12E81)'

'Eğer bakarsan ve korursan öğrenirsin gayret etmezsen arabada kaza yapmış gibi onda da kaza yapar ve öğrenemezsiniz. (57E83)'

'Araba olmadan insan uzak yerlere gidemez. İngilizce de olmadan diğer ülkelere gidilmez.(214K88)'

'Araba' metaforunu sadece 8.sınıf öğrencileri kullanmıştır ve her biri bu metafor için ayrı ayrı açıklamalar yapmışlardır. Arabanın içine çok fazla insan bindiği zaman rahatsız edici bir durum olduğu gibi İngilizceyi de anlayan anlamayan herkesin öğrenmeye çalıştığı şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Bu açıklamadan yola çıkarak kişinin ya kendisinin İngilizceyi anladığı için anlamayanların da öğrenmeye çalıştığı yönünde olumsuz bir algısı olduğu ya da sadece isteyenlerin İngilizceyi öğrenmeye çalışması gerektiği şeklinde iki şekilde yorum yapılabilir. Arabanın bakımları tam olur ve düzenli şekilde kullanılırsa karşılığını vereceği yani istenilen yere istenildiği zaman sorunsuz taşıyacağı ancak bakımları yaptırılmaz özen gösterilmezse arabanın da bozulacağı belirtilmiş ve İngilizcenin de aynı şekilde çalışıldığı takdirde kişiyi başarıya ulaştıracağı ancak çalışılmazsa başarısızlığa uğramanın kaçınılmaz olduğu vurgulanmıştır. Bir diğer yoruma göre ise arabanın insanların

uzak yerlere gitmesinde aracılık ettiği gibi İngilizcenin de uzak diyarlardaki insanlarla iletişim kurmaya aracılık ettiği belirtilmiştir.

‘İşgence’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Haram haram İngilizce anlamıyoruz yapamıyoruz. (116K75)’

‘Hara hara hara hara bi şiler diyecek anlamayacak bize ortaokulda İngilizce öğretmeyin lisede neyin öğretin bi de İngilizce hocası yüzünden bu dersi sevmiyom bıkdırdı beni gafama aklar düştü İngilizcenin allah belasını versin. (123E75)’

‘İngilizce yüzünden okuldan bıktık allah belasını versin ingilizcenin. (128E75)’

Yapılan açıklamalarda özellikle şive gözlenmektedir. Öğrencilerin şivelerini yazı diline döktükleri dikkat çekmektedir. İçeriğinde ise İngilizceye karşı olumsuz tutumların olduğu görülmektedir. Açıklamalar aynı okulun 7. sınıfında okuyan öğrencilere aittir. 7. Sınıfların İngilizceye karşı bıkkınlık oranlarının fazla olduğu yaptıkları yorumlardan açığa çıkmaktadır. Açıklamalar genel itibariyle kişilerin İngilizceden dolayı çok fazla sıkıntı çektiği yönündedir. İngilizce dersi yüzünden okuldan bile soğudukları yönünde açıklamalar mevcuttur. Nitekim açıklamalardan birinde ortaokulda İngilizce dersinin olmaması gerektiği lisede öğretilmesi gerektiği belirtilmiş ve yine açıklamalar incelendiğinde İngilizce dersine yönelik olumsuz tutumun öğretmeni sevmemekten kaynaklandığı şeklinde yorum yapılabilir. Yapılan açıklamalarda yorum yapan kişilerin bıktıklarını anlattıkları dil de bela okuma, kötü söz söyleme v.b. tarzda bir dildir.

Tablo 5’e göre en sık kullanılan ikinci metaforlar ikişer kişinin kullanımıyla ‘anahtar’, ‘bıçak’, ‘kutu’ ve ‘pencere’ metaforlarıdır. ‘Anahtar’ metaforu 8. sınıftaki iki erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. ‘Bıçak’ metaforu 7. sınıftaki bir kadın ve bir erkek olmak üzere toplamda iki öğrenci tarafından kullanılmıştır. ‘Kutu’ metaforu 7. sınıftaki bir kadın ve bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. ‘Pencere’ metaforu 7. sınıftaki bir kadın öğrenci ve 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır.

‘Anahtar’ metaforuna yönelik gerekçeler :

‘İngilizce her kapıyı açar. Günümüzdeki işlerin neredeyse tamamı kilitlidir ve bu kilidi açan en önemli anahtarlardan biridir. (37E83)’

'Tüm kapıları açar. (49E83)'

Yapılan açıklamalara göre İngilizce her kapıyı açan anahtar gibidir. İngilizcenin önemi, çok önemli olduğu bu şekilde açıklanmıştır. İngilizcenin iş bulmakta, insanlarla iletişime geçmekte v.b birçok işte kullanıldığı için anahtar konumunda olduğu belirtilmiştir.

'Bıçak' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Eğer ters tarafından tutulursa elinizi keser ama düz tarafından tutulursa kesmez. Gelin siz doğru taraftan tutun. (32E72)'

'Her şeyi keser atar. (39K72)'

Yapılan açıklamaların birisi olumsuz anlamdadır. Bıçağın kesme özelliğini yani direkt olumsuz tarafını açıklama olarak sunmuştur, ki bu da o kişinin İngilizceye bakış açısının olumsuz olduğu anlamına gelmektedir. Ancak diğer bir açıklamada bıçağı tutuş şekline göre zarar verip veremeyeceğinin belli olacağı belirtilmiştir. İşe yarayacağı şekilde düz bir şekilde tutulduğunda bir şeyleri kesmeye yarayacağı ancak tersten tutulduğunda elimizi keseceği belirtilmiştir. Yani çalışıldığı takdirde İngilizcenin zararı değil yararı ön plandayken, çalışılmadığında İngilizcenin kişiyi başarısız yaptığı yönünde bir algının olduğu görülmektedir.

'Kutu' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Kutu beynimiz gibidir ve edindiğimiz bilgileri kutu içerisinde biriktiririz.(48K73)'

'Kutunun içinde birden fazla farklı farklı şeyler vardır. (97E74)'

Yapılan açıklamalara göre kutunun içinde bir şeyleri biriktirdiğimiz gibi beynimizde de bilgileri biriktiririz ve bu sayede İngilizceyi öğreniriz. Diğer bir açıklamaya göre ise kutu içinde çok farklı şeyler barındırabilir, İngilizce de içinde birçok farklı şey barındırmaktadır.

'Pencere' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Dışarıya baktığımızda bize hayatın gerçeklerini gösterir. (58K73)'

'Bize açılan bir penceredir. (11E81)'

Yapılan açıklamalara göre İngilizce dışarıya açılan bir pencere olarak görülmektedir. Hayatın gerçeklerini insana gösteren bir pencere gibi İngilizce de hayattaki birçok şeyi insanlara göstermektedir.

Tablo 5'e göre en az kullanılan metaforlar birer kişinin kullanımıyla 'altın', 'ayakkabı', 'ayna', 'balıkçı ağı', 'bali', 'bardak', 'boş şişe', 'boş teneke', 'dikiş makinesi', 'dolmuş bir kutu', 'eşya', 'ev', 'fermuar', 'giotin', 'google', 'gözlük', 'iletişim', 'iletişim aracı', 'insan', 'kapı', 'kapı kolu', 'kek kalıbı', 'komedi', 'korkulu rüya', 'kuyu', 'lastik', 'makine', 'perde', 'saat', 'tuvalet' ve 'tuzak' metaforlarıdır. . Bu metaforlara yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'İngilizce altın gibidir. Çünkü İngilizce dersinin bize kazandıracığı birçok fayda yarar olabilir. Öğrenip öğretmeli hayatımızı da altın gibi parlatıp, altın gibi süslemeliyiz. (89E74)'

Yapılan açıklamalara 7.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin hayatımızı güzelleştireceğine dair açıklamada bulunmuştur. Bu açıklamadan kişinin kıymetli bulduğu altınla İngilizceyi benzettiğini bundan dolayı İngilizceyi de kıymetli bulduğu yorumu yapılabilmektedir.

'Ayakkabı' metaforuna yönelik gerekçe:

'İngilizce ayakkabı gibidir. Çünkü bazen bağcıkları çözemeyiz bazen de çok güzel çözülür ve gider. (125K85)'

'Ayakkabı' metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizce kişiye bazen çözülmesi, anlaşılması zor bir dilmiş gelirken bazen de çok basit geldiği yorumu yapılabilmektedir.

'Ayna' metaforuna yönelik gerekçe:

'İngilizce ayna gibidir. Çünkü Türkçeyi İngilizce olarak yansıtır. (14K81)'

'Ayna' metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Türkçe ve İngilizcenin ikisinin de dil olduğu ve birbirini yansıttıkları vurgulanmıştır.

‘Balıkçı ağı’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce balıkçı ağı gibidir. Çünkü kapsadığı her şeyi içine alır. Bunun içinde yararlıları öğrenmekte zorlanırken yararsızları da zorlanır. (160E87)’

‘Balıkçı ağı’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin içinde yararlı yararsız her şeyi balıkçı ağı gibi ağına takılan her şeyi içinde barındırdığı belirtilmiştir.

‘Bali’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce bali gibidir. Çünkü uğraştıkça kafan güzelleşir. (32E82)’

‘Bali’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Baliyi koklayınca ortaya çıkan durumla İngilizce birbirine benzetilmiştir.

‘Bardak’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce bardak gibidir. Çünkü bazıları bunun boş tarafına bakarak hiçbir şey öğrenemez. Bazıları ise bunun dolu tarafına bakar ve çok şey öğrenir. (55K73)’

‘Bardak’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Bardağın bakılan tarafa göre bakış açısının farklılaştığı gibi İngilizceye de dolu tarafından bakılırsa öğrenileceği ancak boş tarafından bakılırsa öğrenilmeyeceği vurgulanmıştır.

‘Boş şişe’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce boş şişe gibidir. Çünkü boş şişenin içinde hiçbir şey varlık olmaz. (145E76)’

‘Boş şişe’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamada İngilizcenin boş olduğu ve kişi için olumsuz anlamlar taşıdığı belirtilmiştir.

‘Boş teneke’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce boş teneke gibidir. Çünkü hiçbir şeye yaramaz. (155E76)’

‘Boş teneke’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre kişinin İngilizceye yönelik olumsuz çağrışımlara sahip olduğu ve hiçbir işe yaramayan, yararsız bir kavram olduğu açığa çıkmaktadır.

‘Dikiş makinesi’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce dikiş makinesi gibidir. Çünkü dikişi düzgün dikersen hiçbir sorun yok her şey güzel ama bir ilmiği yanlış işle bütün hayatın kayar. (34K72)’

‘Dikiş makinesi’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre İngilizceye özen gösterip çalıştıktan sonra kusursuz bir dikiş gibi olacağı ancak özen gösterilmez ve çalışılmazsa sonuçlarının kişiyi olumsuz etkileyeceği üzerinde durulmuştur.

‘Dolu bir kutu’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce dolu bir kutu gibidir. Çünkü dil yönünden zenginliktir birçok faydası vardır. (142K76)’

‘Dolu bir kutu’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin zenginlik olduğu, içinde yararlı şeyler barındırdığı vurgulanmıştır.

‘Eşya’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce eşya gibidir. Çünkü ihtiyaç olduğunda kullanılan bir dildir. (16E71)’

‘Eşya’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin ihtiyaç duyulduğunda işe yaradığı ve kullanıldığı belirtilmiştir.

‘Ev’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce ev gibidir. Çünkü bu dil bütün dünyaca dünya dili seçilmiştir. Çünkü bir evdeki herkes aynı dili konuşur. (15K81)’

‘Ev’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Evin içinde yaşayan ailelerin aynı dili konuştuğu gibi dünyada da herkesin İngilizce konuşması gerektiği ve İngilizcenin evrensel bir dil olduğu belirtilmiştir. Bu durumda ev dünya, evin içinde yaşayan kişiler de dünya üzerinde yaşayan insanlar gibidir. Dünyada da evrensel olarak kullanılan dil İngilizce olduğu için eve benzetilmiştir.

‘Fermuar’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce fermuar gibidir. Çünkü bir kere çektiğinde gerisi gelir. (209K78)’

‘Fermuar’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Açıklamaya göre İngilizce öğrenilmeye başlandığında gerisi de gelmektedir. Yani ilk adım atılıp öğrenme olayı çok az da olsa gerçekleştiğinde devamı da gelmektedir.

‘Giotin’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce giotin gibidir. Çünkü anlatıldıkça kafamızı ve beynimizi idam eder. (85K74)’

‘Giotin’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. 7.sınıfta eğitim görmekte olan bir öğrencinin giotin maddesinin idam için kullanıldığı hakkında bilgi sahibi olması gelişim çağındaki bu öğrencinin korku türündeki filmleri izlediği şekilde yorum yapılmasına imkân sağlamaktadır. ‘Giotin’ maddesi ile İngilizce kavramının eşdeğer görülmesi bu kavrama karşı görüşünün olumsuz olmasının yanında nefret ettiğinin de göstergesidir. Kişinin İngilizce öğreniminin başı sayılacak bir yaşta İngilizceden bu derece nefret ediyor olması şaşırtıcı bir sonuçtur.

‘Google’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce google gibidir. Çünkü aradığımı onda buldum. (81E84)’

‘Google’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklama kişinin teknolojiyle iç içe olan yaşamında google arama motoru gibi ‘İngilizce’ kavramının da aradığı her şeyi ona sağlayabileceğine inandığını göstermektedir. Dil de teknoloji de çağın gerekleri arasında yer almaktadır. Zorunluluk haline gele iki kavramın da kişinin hayatında önemli bir yere sahip olduğunu kavramış olması ileride kişiyi başarıya götürecek olan ilk adımın atılmış olduğunun göstergesidir. Çünkü icraata geçmek için öncelikle nedenini bilmek gerekir. Çoğu öğrencinin İngilizce kavramına karşı olumsuz algıya sahip olmalarının sebebi İngilizceyi öğrenme sebebini bilmiyor olmasındandır.

‘Gözlük’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce gözlük gibidir. Çünkü kullandıkça daha ileriye götürür. (216K88)’

‘Gözlük’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin gözlük gibi kişi için yararlı olduğu ve onların ileriye gitmesine katkı sağladığı vurgulanmıştır.

‘İletişim’ metaforuna yönelik gerekçe:

İngilizce iletişimdir. Çünkü Evrensel bir dil olduğu için iletişime geçmemizi sağlar. (85E84)

‘İletişim aracı’ metaforuna yönelik gerekçe:

İngilizce iletişim aracıdır. Çünkü İnsanlar arası iletişimdir. Kültürleri tanırız. (158K86)’

‘İletişim’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından, ‘İletişim aracı’ metaforu ise 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve evrensel bir dil olan İngilizcenin insanların birbiriyle iletişim kurmasına yardımcı olduğu üzerinde durmuştur.

‘İnsan’ metaforuna yönelik gerekçe:

İngilizce insan gibidir. Çünkü İnsanlara uzaktan bakınca hiçbir kötülüğünü görmezsiniz. Onları tanımaya başladıkça iyi ve kötü yönlerini görürsünüz. Onlara uzaktan bakmak hoş gelir ancak yakından tanımak cesaret ister. İngilizce ise uzaktan dinlenince kulağa hoş gelir. İnsanı tanımak gibi İngilizceyi öğrenmek de cesaret ister. (73K83)’

‘İnsan’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre İngilizce öğrenmenin cesaret gerektirdiği, uzaktan İngilizcenin insana hoş geldiği ancak öğrenmeye çalışınca aslında o kadar da güzel gelmediği çaba gerektirdiğini vurgulamıştır.

‘Kapı’ metaforuna yönelik gerekçe:

İngilizce kapı gibidir. Çünkü bizi dışarıya açan bilgi kapasitemizi genişleten bir derstir. (10E81)’

‘Kapı kolu’ metaforuna yönelik gerekçe:

İngilizce kapı kolu gibidir. Çünkü İngilizce yabancı bir insanla iletişime geçebilmemiz için ve İngilizce dilimiz olmadan kapıdan geçemeyiz. (36K83)’

‘Kapı’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci, ‘kapı kolu’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre İngilizce kişileri birbiriyle iletişim halinde tutan, dışarıya açılmalarına yardımcı olan bir kapı niteliğindedir.

‘Kek kalıbı’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce kek kalıbı gibidir. Çünkü İngilizce evrensel bir dildir. Bütün ülkelerin ortak konuştuğu bir dildir. İstersen Afrika’ya istersen Rusya’ya istersen Çine git ama İngilizce her yerde aynı konuşulur. Mesela bir kek kalıbında kek yaptık diyelim ister bunu Çin de ister Türkiye de ama kekin boyu, şekli hiç bir zaman değişmez. (73K73)’

‘Kek kalıbı’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin evrensel olduğu nereye gidilirse gidilsin değişmeyeceği gibi kekin de kalıbı aynı olduğu sürece hep aynı olacağı vurgulanmıştır.

‘Komedi’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce komedi gibidir. Çünkü İngilizce metinleri çevirirken eğlendirir. Kelime ezberleri ve İngilizce konuşmak güzeldir. Bize bazen ışık bile gösterir. (173K87)’

‘Komedi’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin eğlenceli olduğu kişi için İngilizcenin her şeklinin güzel ve komik olduğu komedi benzetmesiyle ifade edilmiştir.

‘Korkulu rüya’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce korkulu bir rüya gibidir. Çünkü İngilizceden bir şey anlamam ve hiç sevmem. (135E75)’

‘Korkulu rüya’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yaptığı açıklamada öğrenci, İngilizceyi sevmeyi ve anlamadığını korkunç olduğunu bu metaforla belirtmiştir.

‘Kuyu’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce kuyu gibidir. Çünkü kuyuların içine girdiğinde ya zor çıkarsın ya da çıkamazsın. İngilizce de benim için 'kuyu' gibi. İçine girip öğrenmeye çalışıyorum ama çıkamıyorum. Zor bir kavram.(64K83)’

‘Kuyu’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yaptığı açıklamaya göre öğrenci İngilizcenin kendisi için zor olduğunu onu içinden çıkılması zor ya da imkânsız bir kuyuya benzeterek ifade etmiştir.

‘Lastik’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce lastik gibidir. Çünkü İngilizce kelimelerin anlamları her yere eğilip bükülebilir. (217E88)’

‘Lastik’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin anlam çeşitliliğini ifade etmek için kullanılmıştır.

‘Makine’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce makine gibidir. Çünkü birden fazla makine olduğu için. İngilizcede de bir kelimenin birkaç tane anlamı vardır.(58K83)’

‘Makine’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Makinelerin çok olduğu gibi İngilizce de kelimelerde anlam çeşitliliğinin fazla olduğunu belirtmiştir.

‘Perde’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce perde gibidir. Çünkü ne kadar çok ucundan tutar ve çekersek o kadar çok yararlanırız. (52K83)’

‘Perde’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Kişi ne kadar çok çalışırsa o kadar çok başarılı olmaktadır. Emek harcadıkça başarı artmaktadır.

‘Saat’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce saat gibidir. Çünkü saat zamanı bir şeydir yani zamanla öğrenilen şeydir. (83E74)’

‘Saat’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin zamanla öğrenildiğini vurgulamıştır.

‘Tuvalet’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce tuvalet gibidir. Çünkü yaptıkça boklaşır. (98E84)’

‘Tuvalet’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizceyi olumsuz değerlendiren bir kişidir. Kullandığı dil ve ifadeler kendisi için olumsuz olan bir kavramı düzgün ifadeler yerine sadece aklına gelen kötü ifadelerle anlatabildiğini göstermektedir.

‘Tuzak’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce tuzak gibidir. Çünkü bize sürekli tuzak kurar. Yani tuzak insanı nasıl içine çekiyorsa, İngilizce de öyle bizi içine çeker.(104K74)

‘Tuzak’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin insanı tuzak gibi içine çektiği yani öğrenci için olumsuz anlamlar ifade ettiği belirlenmiştir.

Tablo 6: 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘niteleme’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.

	7.SINIF		8.SINIF		Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
Ajan	-	1	-	-	1
Balıkçı	-	-	-	1	1
Barış	-	-	1	-	1
Bilmece	2	-	-	-	2
Bit	-	1	-	-	1
Bok	-	-	1	1	2
Bulmaca	-	-	2	2	4
Cam	-	2	-	-	2
Canavar	-	1	-	-	1
Çocuk Oyunağı	-	-	-	1	1
Çukur	-	-	1	-	1
Demir	-	-	-	2	2
Derin bir uyku	-	-	1	-	1
Duvar	-	-	1	-	1
Farklı bir ses	-	-	1	-	1
Girdap	-	1	-	-	1
Gösterge	-	1	-	-	1
Hasat	-	1	-	-	1
Hayalet	-	1	-	-	1
Hırsız	1	-	-	-	1
Kâbus	-	1	-	1	2
Kara Delik	1	-	-	-	1
Karanlık bir oda	-	-	1	-	1
Modernlik	-	1	-	-	1
Okyanusta yürümeye çalışan insan	-	-	1	-	1
Öğrenci evindeki makarna	-	-	1	-	1
Pislik	-	1	-	-	1
Sarmal	-	-	1	-	1
Ses	-	-	-	1	1

Sonsuz kuyu	-	-	-	1	1
Sömürge	-	-	1	-	1
Süs	1	-	-	-	1
Şeytan	-	1	-	-	1
Tırmanma Duvarı	-	1	-	-	1
Turist	1	-	-	-	1
Yandex	-	-	1	-	1
Yol	-	-	1	-	1
Zararlı Alışkanlık	-	-	-	1	1
Zehir	1	-	-	-	1
Toplam	7	14	15	11	47

Tablo 6'ya göre, toplamda 47 metafor kullanılmış ve en sık kullanılan metafor dört kişi tarafından kullanılan 'bulmaca' metaforu olmuştur. 'Bulmaca' metaforunu 8.sınıftaki iki kadın iki erkek olmak üzere dört kişi kullanmıştır. 'Bulmaca' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'Çözdükçe yaşanır. (149K86)'

'Öğrendikçe eğleniriz. (153K86)'

'Uğraştıkça onu anlayıp yapabilirsin. (38E83)'

'İngilizcenin birçok harfinin başından ve sonundan bulmacada olduğu gibi yeni kelimeler türetebiliyoruz. (48K83)'

Yapılan açıklamalara göre uğraştıkça İngilizceyi anlayıp ondan zevk alınabileceği özellikle ön planda tutulmuştur ve benzetmeleri yapan kişilerin bulmaca çözmekten zevk aldıkları şeklinde yorum yapılabilir. İngilizce de bulmaca gibi görülerek eğlenceli hale getirilip eğlenirken öğrenmek mümkündür.

Tablo 6'ya göre en sık kullanılan ikinci metaforlar 'bilmece', 'bok', 'cam', 'demir' ve 'kâbus' metaforlarıdır. ' Bilmece' metaforu 7. sınıftaki iki kadın öğrenci, 'bok' metaforu 8.sınıftaki bir kadın bir erkek öğrenci, 'cam' metaforu 7.sınıftaki iki erkek öğrenci, 'demir'

metaforu 8.sınıftaki iki erkek öğrenci ve ‘kâbus’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek ve 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır.

‘Bilmece’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Dili anlamadığımız için bilmece gibidir. (113K75)’

‘Dili anlamadığımız için cevabı bilmiyoruz. (130K75)’

Yapılan açıklamalara göre bilmecelerin zorluğuyla İngilizcenin zorluğu birbirine benzetilmiştir. Anlaması zor ve karmaşık olan bilmece yine aynı özelliklere sahip olan İngilizceye benzetilmiştir.

‘Bok’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Bizim hayatımızı kötü etkiler. (95E84)’

‘Her ne kadar sevmesek de gereklidir. (104K84)’

Yapılan açıklamalara göre İngilizcenin hayatını kötü etkilediği için kötü söz anlamında ‘bok’ metaforu kullanılmıştır. Diğer bir açıklamaya göre ise kelime kendi anlamında kullanılmış sevilmeyen bir şey olmasına rağmen hayati fonksiyon olarak gerekli olduğu düşünülen ‘bok’ ile İngilizce birbirine benzetilmiştir.

‘Cam’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘İnsan İngilizceyi öğrenince cam gibi açılır. (144E76)’

‘İngilizceyi öğrenirsek herkes için kolay olur cam gibi açılır ve herkes öğrensin. (149E76)’

Yapılan açıklamalara göre insan bir kez öğrenmeye başladığında İngilizce artık kolay gelmekte ve camın açılması gibi kişi de İngilizceyi öğrenir açılır.

‘Demir’ metaforuna yönelik gerekçeler:

‘Demire uğraşarak şekil veriyoruz. İngilizce de öyle ne kadar uğraşırsan o kadar iyi öğrenirsin. (18E82)’

'Durdukça paslanır. (42E83)'

Yapılan açıklamalara göre emek olmadan yapılan hiçbir iş yoktur. Demire uğraşarak emek harcayarak şekil verildiği gibi İngilizce de çalışarak emek harcayarak şekil almaktadır. Eğer ki İngilizce sürekli çalışılmazsa bir süre sonra demirin paslandığı gibi paslanır, yani işe yaramamaya başlar.

Tablo 6'ya göre en az kullanılan metaforlar 'ajan', 'balıkçı', 'barış', 'bit', 'canavar', 'çocuk oyuncuğu', 'çukur', 'derin bir uyku', 'duvar', 'farklı bir ses', 'girdap', 'gösterge', 'hasat', 'hayalet', 'hırsız', 'kara delik', 'karanlık bir oda', 'modernlik', 'Okyanusta yürümeye çalışan insan', 'öğrenci evindeki makarna', 'pislik', 'sarmal', 'ses', 'sonsuz kuyu', 'sömürge', 'süs', 'şeytan', 'tırmanma duvarı', 'turist', 'yandex', 'yol', 'zararlı alışkanlık' ve 'zehir' metaforlarıdır.

'Ajan' metaforuna yönelik gerekçe:

'İngilizce ajan gibidir. Çünkü bütün vatan milletin içine sızmış bir ajan gibidir. Her yerde vardır. (18E71)'

'Ajan' metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizce ülke içine sızmış gizli bir ajana benzetilmiş yani kişi için olumsuz çağrışımlar yapmıştır.

'Balıkçı' metaforuna yönelik gerekçe:

'İngilizce balıkçı gibidir. Çünkü önemli bulduğu her şeyi toplar. (175E87)'

'Balıkçı' metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve bünyesinde önemli birçok şey barındırdığı belirtilmiştir.

'Barış' metaforuna yönelik gerekçe:

'İngilizce barış gibidir. Çünkü iki devlet arasında bağın devamlılığını sağlar. (127K85)'

'Barış' metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin ülkeler ve insanlar arası iletişim aracı olduğunun üzerinde durulmuştur.

'Bit' metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce bit gibidir. Çünkü bit gibi kaşındırır. (40E72)’

‘Bit’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve bitin insanı kaşındırıp ona zarar vermesi gibi İngilizcenin de zarar vereceği vurgulanmıştır.

‘Canavar’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce canavar gibidir. Çünkü İngilizce her tarafa yılan gibi yayılır. Yılan gibi sokar, yılan gibi canavardır. (84E74)’

‘Canavar’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Canavar diye yaptığı benzetmede kişi aslında yilandan bahsetmektedir ve İngilizcenin yılan gibi her tarafa dağıldığını ve insanları soktuğunu yani onlara zarar verdiğini belirtmiştir. Öğrencinin İngilizce kavramına yönelik algısı olumsuz yöndedir.

‘Çocuk oyuncağı’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce çocuk oyuncağı gibidir. Çünkü bana göre çok kolay. (194E88)’

‘Çocuk oyuncağı’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve basit yapılması kolay olan işler için kullanılan ‘çocuk oyuncağı gibi’ tabiri kullanılmış ve İngilizcenin kendisine göre basit olduğunu bu metaforla ifade etmiştir.

‘Çukur’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce çukur gibidir. Çünkü içine alacağı bir sürü kelime vardır. (180K87)’

‘Çukur’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin içine sığdırdığı kelimelerin çokluğu çukurun içine aldıklarının çokluğuyla kıyaslanmıştır.

‘Derin bir uyku’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce derin bir uyku gibidir. Çünkü o ders veya dil mi demeliyim bilmiyorum ama her neyse işte onun hakkında bir şey olduğunda ne bir şey hissediyorum ne de bir şey anlıyorum. (40K83)’

‘Derin bir uyku’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve uykudaymışçasına İngilizceyle alakalı hiçbir hisse sahip olmadığını vurgulamıştır.

‘Duvar’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce duvar gibidir. Çünkü bir şey anlamadığımız için biz ona bakarız o bize. (26K82)’

‘Duvar’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizceye bakmak ile duvara bakmak arasında kendisi için bir fark olmadığını belirtmiştir.

‘Farklı bir ses’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce farklı bir ses gibidir. Çünkü İngilizce konuşmak biraz zor olabilir. O yüzden farklı tonlarda sesler de geliyormuş gibidir. Yani farklı kavramlar farklı ses.’ (35K83)’

‘Farklı bir ses’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin içerdiği farklı bir sürü kavram olduğunu ve bunların farklı seslere benzediği ifade edilmiştir.

‘Girdap’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce girdap gibidir. Çünkü içine girdin mi çıkamazsın. (82E74)’

‘Girdap’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin içine girildiğinde çıkılmasının zor olduğunu yani karmaşık bir yapısının olduğunu ifade etmiştir.

‘Gösterge’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce gösterge gibidir. Çünkü İngilizce vesaire dili olmayan başka ülkelerde veya başka bir yerde yolunu bulamaz. (17E71)’

‘Gösterge’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek tarafından kullanılmış ve İngilizcenin kişiye yol gösterdiğini, dil bilmenin başka ülkelerde hayat kurtardığını vurgulamıştır. Ancak gösterge kavramını pusula kavramıyla karıştırmış olabileceği şeklinde bir yorum yapılabilir. Çünkü kişinin yaptığı açıklama aslında anlatmaya çalıştığı kavramın pusula kavramı olduğu gözlemlenmektedir.

‘Hasat’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce hasat gibidir. Çünkü çok zor kolaylıkları da vardır. Çünkü dünya dilidir. (169E77)’

‘Hasat’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve zorluklarının yanında kolaylıklarının da olduğunu vurgulamışlardır.

‘Hayalet’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce hayalet gibidir. Çünkü herkesin hayaletidir.’ (146E76)’

‘Hayalet’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve korkutucu olması hayalet metaforuyla ifade edilmiştir. Yapılan açıklamadan İngilizcenin hayalet gibi korkunç olduğu kendisi için olumsuz anlamlar ifade ettiği vurgulanmıştır.

‘Hırsız’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce hırsız gibidir. Çünkü her şeyi çalar beynimizin devrelerini yakar. Hiç hiç hiç sevmem. (122K75)’

‘Hırsız’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin beyninin hırsız olduğunu yani beynini çok zorladığını, İngilizceyi hiç sevmediğini ifade etmiştir. Yapılan açıklamadan kişinin daha çok kendisinin İngilizceyle alakalı yaşanmışlıklarıyla kavramı bütünleştirdiği yorumu yapılabilmektedir.

‘Kara delik’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce kara delik gibidir. Çünkü içine ne girerse girsin hiç dolmuyor. Ne söylerseniz söyleyin anlaşılıyor.(8K71)’

‘Kara delik’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın tarafından kullanılmış ve İngilizcenin anlaşılmadığını ve hiç bitmediğini, dolmadığını belirtmiştir. Yapılan açıklamaya göre kişinin İngilizceyi anlamaya çalıştığı ancak uğraşmasına rağmen bir türlü anlayamadığı vurgulanmıştır.

‘Karanlık bir oda’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce karanlık bir oda gibidir. Çünkü odanın içi karanlık olduğu için ne olduğunu hatta nerede olduğunu bilmezsin. O odanın içinde seni korkutacak veya sevindirecek bir şey de olabilir. Ve o odayı keşif etmek de senin elinde, olduğun yerde durup o oda hakkında yerde durup o oda hakkında hiçbir şey öğrenmemekte. İngilizce de öyle içinde ne olduğunu bilmiyoruz öğretmenimiz bize öğretmeye çalışıyor ama onu öğrenmek ya da öğrenmemek kendi isteğimize bağlı. (72K83)’

‘Karanlık bir oda’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin gizemli olduğunu keşfetmek gerektiğini ifade etmiştir. İçindeki bilgilerin korkutucu ya da sevindirici kısımlarının olduğunu ve kişinin o kısımları tek tek keşfetmesi gerektiğini ve bu keşfetme sürecinin yönlendirmesinin öğretmen tarafından yapıldığını vurgulamıştır.

‘Modernlik’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce modernlik gibidir. Çünkü dünyanın neredeyse her yerinde okunup yazılmaktadır. (15E71)’

‘Modernlik’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin de modernlik gibi dünyanın her yerinde yer aldığını ve zorunluluk haline gelmeye başladığını ifade etmiştir.

‘Okyanusta yürümeye çalışan insan’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce okyanusta yürümeye çalışan insan gibidir. Çünkü kelime bilersen okyanusu kolayca geçersin. Kelime bilmezsen içinde boğulup gidersin. Anlaşılması zor bir dil değil aslında ama hiçbir dil TÜRKÇE kadar güzel ve anlaşılır değil.(İNGİLİZCEYİ SEVMİYORUM) kelime ezberlemek çok gereksiz! (169K87)’

‘Okyanusta yürümeye çalışan insan’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcedeki kelimelerin önemli olduğu kelimeler öğrenilebilirse kişinin okyanusta boğulmayacağını yani başarılı olacağını ancak kelimeler öğrenilemezse kişinin okyanusa düşüp boğulacağını, başarısız olacağını ifade etmiştir. İngilizceyi sevmediğini ve kelime ezberlemenin gereksiz olduğunu belirtmiştir.

‘Öğrenci evindeki makarna’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce öğrenci evindeki makarna gibidir. Çünkü herkes ondan nefret eder ama kimse ondan vazgeçemez. (90K84)’

‘Öğrenci evindeki makarna’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır ve İngilizcenin zor olduğu ve bundan dolayı insanların ondan nefret ettiğini ama önemli olduğu için insanların ondan vazgeçemeyeceklerini ifade etmiştir.

‘Pislik’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce pislik gibidir. Çünkü cansız, bir işe yaramayan kötü sadece dilimizi kirletir.(147E76)’

‘Pislik’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin işe yaramayan, dilimizi kirleten bir pislik olduğunu ifade etmiştir.

‘Sarmal’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce sarmal gibidir. Çünkü sarmalın en ortasından tutmazsan diğer yerlerinden tutamazsın. İngilizcede öğrenmeye baştan başlamazsan ortasında başlarsan bir şey alamazsın.(41K83)’

‘Sarmal’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve kişinin İngilizce öğrenmeye erken başlamayıp geç kalması durumunda çok zorlanacağı belirtilmiştir.

‘Ses’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce ses gibidir. Çünkü geniş bir alana yayılır. Ses kaynağına ne kadar uzak olursak o kadar az duyarız. (159E87)’

‘Ses’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve terim anlamıyla yani fen bilimleri dersinin içeriğindeki anlamıyla kullanılmıştır. Sesin ses kaynağından uzaklaştıkça az duyulacağını belirtilmiştir. Yapılan açıklamaya göre İngilizceyi en iyi anadili İngilizce olan yerlerden yani İngilizce konuşulan yerlerden öğrenebileceğimiz yorumu yapılabilmektedir.

‘Sonsuz kuyu’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce sonsuz bir kuyu gibidir. Çünkü İngilizce çok fazla kelime içerir. Bu kelimelerin bazılarını anlamam bazılarını anlarım. Çok karışıktır. Anlaması zordur. (161E87)’

‘Sonsuz kuyu’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre, İngilizcede çok fazla kelime olması ve sonsuz bir öğrenme alanının olması kişi için İngilizceyi karmaşık ve anlaşılmaz hale getirmiştir.

‘Sömürge’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce sömürge gibidir. Çünkü bizim zamanımızı sömürüyor. (202K88)’

‘Sömürge’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır ve açıklamaya göre anlam olarak bu kavramın tam olarak bilinmediği yani sömürge olan tarafın birilerini sömürdüğü şeklinde bir düşüncenin olduğu görülmektedir. Kişi İngilizcenin kişileri ve onların zamanlarını sömürdüğünü belirtmiştir.

‘Süs’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce süs gibidir. Çünkü süsler çok gereksizdir. Bir ev ya da bir yer süs olmadan da olur. Süsler gereksiz olduğu gibi İngilizce de gereksizdir. (109K74)’

‘Süs’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve süsün gereksiz olduğu gibi İngilizcenin de gereksiz olduğunu ifade etmiştir.

‘Şeytan’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce şeytan gibidir. Çünkü bize çok kötülük yapıyor. (143E76)’

‘Şeytan’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin insanlara kötülük yaptığını belirtmiştir.

‘Tırmanma duvarı’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce tırmanma duvarı gibidir. Çünkü herkes kolay ve hızlı tırmanamaz. İngilizce dilini de herkes kolay kolay öğrenemez. (65E73)’

‘Tırmanma duvarı’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizce öğrenmenin çok çaba gerektirdiği tırmanma duvarına tırmanmak gibi zor bir eylem olduğunu ve herkesin kolayca İngilizce öğrenemeyeceğini belirtmiştir.

‘Turist’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce turist gibidir. Çünkü bizim kendi dilimiz Türkçeyken İngilizce bize yabancı gelir. Nasıl bir turist kendi ülkesinden başka bir ülkeye gittiğinde yabancı geliyorsa İngilizce de bize yabancıdır. (11K71)’

‘Turist’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve turistlerin gittikleri ülkede misafir olması o ülkede yabancı olması gibi İngilizcenin de bizim ülkemizde yabancı olduğunu anadilimizin Türkçe olduğunu İngilizcenin ise sadece bir turist olduğunu vurgulamıştır.

‘Yandex’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce yandex gibidir. Çünkü neredeyse birçok ülke biliyor. İletişim kurulması daha rahat oluyor. (78K84)’

‘Yandex’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve birçok ülkenin bildiği ve iletişim kurması için gerekli olan bir araç olduğu belirtilmiştir. Yaşadığımız çağın teknoloji çağı olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda çalışmada teknolojik metaforların yer aldığı dikkat çekmektedir.

‘Yol’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce yol gibidir. Çünkü uzun ve karışık olduğu için sonu gelmeyendir. (124K85)’

‘Yol’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin ve karmaşık olduğu için yola benzediği ifade edilmiştir.

‘Zararlı alışkanlık’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce zararlı alışkanlık gibidir. Çünkü çalışırken başından kalkamayıp hiçbir şey anlamadığın derstir. (43E83)’

‘Zararlı alışkanlık’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin çok çalışılmasına rağmen anlaşılmadığı belirtilmiştir.

‘Zehir’ metaforuna yönelik gerekçe:

‘İngilizce zehir gibidir. Çünkü gide gide mide bulandırır ve kusturur. (99K74)’

‘Zehir’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmış ve İngilizcenin zehir gibi yavaş yavaş insana zarar verdiği ifade edilmiştir.

Tablo 7: 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ‘yakın çevre- hayati önem’ kategorisine ilişkin ürettikleri metaforların dağılımı.

Kullanılan Metafor	7.SINIF		8.SINIF		Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
1. Akıl	1	-	-	-	1
2. Annem	1	-	-	-	1
3. Arkadaş	2	-	2	1	5
4. Bebek	1	-	-	-	1
5. Dost	1	-	-	-	1
6. Dünya	1	1	-	-	2
7. Hayat	2	-	1	-	3
8. Hayatın Rehberi	-	-	1	-	1
9. Hazine	-	-	1	-	1
10. İnsanın Parçası	1	-	-	-	1
11. Kalp	1	-	-	-	1
12. Mesleğimizin Anahtarı	1	-	-	-	1
13. Sevgi Kuşağı	-	1	-	-	1

14. Yaşam	1	1	-	-	2
15. Yeni bir dünya	1	-	-	-	1
16. Yol arkadaşı	-	-	-	1	1
Toplam	14	3	5	2	24

Tablo 7'ye göre, toplamda 24 metafor kullanılmış ve en sık kullanılan metafor beş kişi tarafından kullanılan 'arkadaş' metaforu olmuştur. 'Arkadaş' metaforunu 7. sınıftaki iki kadın öğrenci ve 8.sınıftaki iki kadın bir erkek öğrenci olmak üzere beş kişi kullanmıştır. 'Arkadaş' metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

'İlk tanıştığında sevmesen bile sonradan iyi anlaşırsın. (103K74)'

'İngilizce hayatımızda birçok şeyde kullanılan bir dildir. İngilizce dersi benim arkadaşım gibidir. Çünkü en çok sevdiğim ders İngilizcedir. (202K78)'

'O da arkadaş gibi zamanla kendini sevdirebilir ve insanı kendisine bağlar. (1K81)'

'Bize yol arkadaşısıdır. Bize bilmediğimizi öğretir. Eğlenceli bir hale getirir. (112E85)'

'İki kişinin karşılıklı diyalog kurması, konuşması gibi olduğu için. (116K85)'

Yapılan açıklamalar göre 7.sınıftaki öğrencilerden biri İngilizcenin ve arkadaşın başlangıçta hemen sevilmebileceğini ancak daha sonradan anlaşılacağını ifade etmiştir. Bir diğeri ise hayatın her alanında İngilizcenin işe yaradığını ve arkadaşlarını sevdiği gibi İngilizceyi de sevdiğini belirtmiştir. 8.sınıftaki erkek öğrenciye göre İngilizce kişiye bilmediklerini öğretip hayatı eğlenceli hale getirmektedir. 8. Sınıftaki kadın öğrencilerden biri tarafından İngilizcenin zamanla kendisini sevdirdiği ve kişiyi kendisine bağladığı ifade edilmiştir. Bir diğer kadın öğrenci de arkadaşlıkta olduğu gibi İngilizcede de iki kişinin karşılıklı diyalog içinde olduğunu ve iletişim halinde bulunduğunu vurgulamıştır.

Tablo 7'ye göre en sık kullanılan ikinci metafor 7.sınıftaki iki kadın ve 8.sınıftaki bir kadın öğrenci olmak üzere toplamda üç kişi tarafından kullanılan 'hayat' metaforudur.

'Hayat' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Zor ve acımasız. Evrenseldir. (86K74)'

'Bazı ülkelerde İngilizce konuşulur. İngilizce olmazsa olmaz. (158K76)'

'Bizi farklı dünyalara götürüyor yeni hayat oluşturuyor farklı dil öğrenmek bizi çağdaştırır.(199K88)'

Yapılan açıklamalara göre İngilizcenin hayat gibi zor ve acımasız olduğunu ancak evrensel olduğu ifade edilmiştir. İngilizcenin olmazsa olmaz olduğunu, gerekliliği ve önemi üzerinde durmuştur. İngilizce kişileri farklı dünyalara götürmekte ve çağdaştırmaktadır.

Tablo 7'ye göre en sık kullanılan üçüncü metaforlar 'dünya' ve 'yaşam' metaforlarıdır. 'Dünya' metaforu 7.sınıftaki bir kadın ve bir erkek olmak üzere iki kişi tarafından kullanılmıştır. 'Yaşam' metaforu 7.sınıftaki bir kadın ve bir erkek toplamda iki kişi tarafından kullanılmıştır.

'Dünya' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Tüm dünya konuşur. Bu dili öğrenip bize saldıracakların ne dediğini bilmeliyiz. Eğer biz bilmezsek yarın başımıza geleceklerden biz sorumluyuz. (1E71)'

'İçinde birçok karmakarışık kelimeler vardır. Bu yüzden İngilizceyi daha iyi öğrenmek istiyorum. Çünkü Bir İngiliz'in dilini anlayabilmek için. (176K77)'

Yapılan açıklamalara göre İngilizcenin uluslar arası bir dil olmasından ve bundan dolayı herkesin öğrenmesi gerektiği ifade edilmiştir. 7.sınıftaki kadın öğrenci İngilizcenin karmakarışık olduğunu ancak öğrenmek istediğini belirtmiştir.

'Yaşam' metaforuna yönelik gerekçeler:

'Yani başka ülkeye gittiğinde İngilizceyi konuşamazsan ne arkadaşın olur ne bir şeyin. Yani ölü gibi olursun. (4E71)'

'Kelimeler benim canım gibidir. Kelime yazmasını ödev yapmasını çok severim. (7K71)'

Yapılan açıklamalar göre İngilizcenin önemi, gerekliliği vurgulanmıştır. 7.sınıftaki kadın öğrenci İngilizce ödev yapmayı ve kelimeleri sevdiğini belirtmiştir.

Tablo 7'ye göre en az kullanılan metaforlar birer kişinin kullanımıyla 'akıl', 'annem', 'bebek', 'dost', 'hayatın rehberi', 'hazine', 'insanın parçası', 'kalp', 'mesleğimizin anahtarı', 'sevgi kuşağı', 'yeni bir dünya' ve 'yol arkadaşı' metaforlarıdır.

'İngilizce akıl gibidir. Çünkü İngilizceyi öğrendikçe insan beyninin daha çok o derse o kelimeye yatkın olması onu öğrenmek için çabalanması ve onu öğrenince aklımızın o harfleri tümüyle söylemesi. Ve birden çok karışık kelimeleri rahatça kolay söyleyebilmesi. (203K78)'

'Akıl' metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre İngilizcenin akıl kullanılarak öğrenilebileceği vurgulanmıştır.

'İngilizce annem gibidir. Çünkü İngilizce çok güzel bir dildir. Annem kadar değerlidir. (3K71)'

'Annem' metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin kendisi için değerli olduğunu annesi gibi güzel olduğunu ifade etmiştir.

'İngilizce bebek gibidir. Çünkü bebekler büyür gelişir ve kocaman olurlar. İngilizce de gittikçe büyüyen ve gelişen bir dildir. Her yerde kullanılır. (139K76)'

'Bebek' metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin de bebek gibi büyüüp geliştiği ve her yerde kullanıldığı ifade edilmiştir.

'İngilizce dost gibidir. Çünkü İngilizce alışması zor ama anlaşınca bırakamadığımız bir şeydir. (137K76)'

'Dost' metaforu 7.sınıftaki bir kadın tarafından kullanılmıştır. İngilizceyi anlamanın zor olduğunu ancak anlayıp alıştıktan sonra vazgeçilemeyecek bir hale geldiği belirtilmiştir.

'İngilizce hayatın rehberi gibidir. Çünkü gelecekteki yaşamımızda İngilizce bilmenin ve öğrenmenin bize faydası olacaktır. Meslek edinmede büyük bir etkisi olacaktır. (66K83)'

'Hayatın rehberi' metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin hayatın her alanında özellikle de meslek edinimi konusunda çok büyük bir etkisinin ve katkısının olduğu ifade edilmiştir.

'İngilizce hazine gibidir. Çünkü İngilizcede kelime bilgisi arttıkça önümüzde duran hazineyi anmaya başlarız. (Sesimizi duyduğunuz için teşekkürler...) (181K87)'

‘Hazine’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin hazineyle eşdeğer olduğu yani çok kıymetli olduğu vurgulanmıştır. Yapılan açıklamada harici bir yorum eklenmiş ve kişi düşüncelerinin sorulmuş olmasını önemli bulmuş ve bunun için teşekkür etmiştir. Özellikle bu yaş aralığında ergenlik dönemi diye adlandırılan dönemde kişiler düşüncelerinin diğerleri tarafından önemsenmesini önemli bulmaktadır.

‘İngilizce insanın parçası gibidir. Çünkü İngilizce birçok meslek dalına sahip olabilmek için gerekli bir dildir. İngilizceyi bilmesek hiçbir meslek dalı olamayız. İngilizceyi çokookk seviyorum. (115K75)’

‘İnsanın parçası’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin çok gerekli ve önemli olduğu ve meslek sahibi olmak için olmazsa olmaz olduğu ifade edilmiştir. Yapılan açıklamalara göre kişinin Türkçeyi kullanırken tam olarak anlamlı olmayan cümleler kullandığı gözlenmektedir.

‘İngilizce kalp gibidir. Çünkü kalp öldüğünde atmaz. İngilizceyi de unuttuğunda Avrupa’ya gittiğinde pel pel bakarsın.(91K74)’

‘Kalp’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre insanın yaşaması için kalbe ihtiyacı olduğu gibi İngilizceye de ihtiyacı vardır. Özellikle yurtdışına çıkıldığında İngilizceye olan ihtiyacın artacağı belirtilmiştir. Kişinin düşüncelerini ifade şekli gereği bazı kelimeleri tam olarak bilmediği ya da yazımında zorlandığı şeklinde yorum yapılabilmektedir.

‘İngilizce mesleğimizin anahtarı gibidir. Çünkü artık günümüzde bir meslek sahibi olmak için en az bir yabancı dil bilmemiz gerekiyor. (167K77)’

‘Mesleğimizin anahtarı’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin meslek sahibi olmak için sahip olduğu önem üzerinde durulmuş ve günümüz şartlarında İngilizcenin ne kadar çok gerekli olduğu belirtilmiştir. Tercih edilen meslek ne olursa olsun İngilizceye ihtiyaç duyulacağı ifade edilmiştir.

‘İngilizce sevgi kuşağı gibidir. Çünkü insanların anlaşmasını sağlar. (29E72)’

‘Sevgi kuşağı’ metaforu 7.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Sevginin insanları birbirine bağlaması gibi İngilizcenin de insanların birbirine bağlanmasını, anlaşmalarını sağladığı belirtilmiştir.

‘İngilizce yeni bir dünya gibidir. Çünkü yeni bir dil öğrenince hayatta yeni bir dünyadaymışın gibi her şey baştan başlamış gibi çok güzel olur. (127K75)’

‘Yeni bir dünya’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin yepyeni bir dünya olduğu ve öğrendikçe dünyanın yenilediğinin hissedildiği ifade edilmiştir.

‘İngilizce yol arkadaşı gibidir. Çünkü bize her şeyi öğretir. (107E85)’

‘Yol arkadaşı’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin yol arkadaşı gibi gidilen yolda kişiye her şeyi öğreteceği ifade edilmiştir.

Tablo 8: 7 ve 8.sınıf öğrencilerinin ürettikleri metaforlardan kategoriye dahil edilememiş olan metaforların dağılımı.

	7.SINIF		8.SINIF		Toplam
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	
1.Dolanma	1	-	-	-	1
2.El	-	-	1	-	1
3.Labirent	1	1	-	-	2
4.Leş	-	-	-	1	1
5.Puzzle	-	-	1	-	1
6.Rubik Küp	-	-	1	-	1
7.Sigara	-	-	1	-	1
8.Su doku	-	-	1	-	1
9.Turşu	-	-	-	1	1
Toplam	2	1	5	2	10

Tablo 8’e göre, toplamda 10 metafor kullanılmış ve en sık kullanılan metafor iki kişi tarafından kullanılan ‘labirent’ metaforu olmuştur. ‘Labirent’ metaforunu 7.sınıftaki bir kadın ve bir erkek öğrenci olmak üzere iki kişi kullanmıştır. ‘Labirent’ metaforuna yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

‘İngilizceyi çözmek zordur. Ama uğraşırsan İngilizceyi de öğrenebilirsin. (50K73)’

‘Bana çıkılmaz bir labirent gibi geliyor. (52E73)’

Yapılan açıklamalara göre ‘labirent’ metaforunu kullanan 7.sınıftaki kadın öğrenci İngilizceyi zor olarak tanımlamakta ancak uğraşıldığı, emek verildiği takdirde öğrenileceğini belirtmektedir. 7.sınıftaki erkek öğrenci ise İngilizcenin içinden çıkılması imkansız bir labirent gibi olduğunu ve kendisine zor geldiğini belirtmektedir.

Tablo 8’e göre en az kullanılan metaforlar birer kişinin kullanımıyla ‘dolanma’, ‘el’, ‘leş’, ‘puzzle’, ‘rubik küp’, ‘sigara’ ‘sudoku’ ve ‘turşu’ metaforlarıdır. Bu metaforlara yönelik gerekçeler aşağıdaki gibidir:

‘İngilizce dolanma gibidir. Çünkü İngilizcede bazı insanlar dilleri dönmediği için konuşamazlar. (205K78)’

‘Dolanma’ metaforu 7.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin konuşma kısmında başarılı olamayan kişilerin dillerinin dolandığı, dönmediği anlamında bu metafora yer verilmiştir. Ancak ‘dolanma’ kelimesinin sözlük anlamı göz önünde bulundurulduğunda aslında bu kelimenin tam anlamıyla bu anlama gelmediği ancak yapılan açıklamaya bakıldığında takdirde kelimenin hangi anlamda kullanıldığının anlaşılabilirliği yorumu yapılabilmektedir.

‘İngilizce el gibidir. Çünkü bir insanın bir elinin beş parmağı da birbirinden farklıdır işte İngilizce de o parmaklar gibi çoğu diller birbirine benzer ama İngilizce çok farklı. (27K82)’

‘El’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Dillerin birbirine benzediği ancak İngilizcenin hepsinden farklı olduğu ifade edilmiştir.

‘İngilizce leş gibidir. Çünkü İngilizceye çalıştığımız zaman olur hemen sonra unuturuz misal yeni kesilmiş bir koyun veya keçi biraz durur güzel gözüktür ama bir süre sonra kötü kokar ve unutulur o yenmez bunun gibidir.(75E84)’

‘Leş’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin başlangıçta güzel görüldüğünü ancak zamanla kötü bir hal aldığını belirtmiştir.

‘İngilizce puzzle gibidir. Çünkü yanlış yaptığın her parça seni yanlış yola götürür.(83K84)’

‘Puzzle’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. Yapılan açıklamaya göre yapbozun parçalarının hepsinin tam ve doğru yerde olması gerektiği gibi

İngilizcenin de kelimelerle, yazı diliyle bir bütün olması gerekmektedir. Eğer tam ve doğru yerde değilse kişiyi yanlış yönlendirmektedir.

‘İngilizce rubik küp gibidir. Çünkü İngilizceyi öğrenmek emek ister. İngilizceyi öğrenmek için öncelikle onun dil yapısını çözmek gerekir sonra kelimeleri ezberleyerek konuşmaya çalışırız ve en sonunda öğreniriz. (51K83)’

‘Rubik küp’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizceyi öğrenmek için çaba harcamanın gerekli olduğunu ve dilin bir bütün olduğunu vurgulamıştır.

‘İngilizce sigara gibidir. Çünkü bağımlılık yaptı mı ne bırakmak istersin ne de ondan çabucak kurtulursun. (115K85)’

‘Sigara’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcenin bağımlılık yaptığı ifade edilmiştir. Ancak sigarayı örnek olarak vermiş olması etrafında sigara bağımlısı insanların olduğunu ya da bu konudan kendisine çok bahsedilmiş olduğunu göstermektedir.

‘İngilizce su doku gibidir. Çünkü su doku gibi İngilizce de birbirlerine bağlıdır. Yani su dokuda bir sayı bulunca bazı sayıları da bulmamız kolaylaşıyor. İngilizce de buna benziyor. Bir kelime öğrendiğimiz zaman diğer kelimeleri de bulabiliriz. Cümleler oluşturabiliriz. (39K83)’

‘Su doku’ metaforu 8.sınıftaki bir kadın öğrenci tarafından kullanılmıştır. İngilizcede kelimelerin birbirine bağlı olduğunu ve bundan dolayı birisi bilindiğinde diğerlerinin de bilinebileceğini belirtmiştir.

‘İngilizce turşu gibidir. Çünkü kokutuyor bizi öbür derslerin yanında. (134E86)’

‘Turşu’ metaforu 8.sınıftaki bir erkek öğrenci tarafından kullanılmıştır. Turşunun kokusu İngilizce ile birbirine benzetilmiştir. Turşunun kötü kokusu İngilizce ile eşdeğer görülmüştür.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1.SONUÇLAR

Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce kavramına yönelik algılarının belirlenmesine amacıyla yapılan bu çalışmada sayısal olarak çok fazla metafor üretildiği, ortak metaforların az olduğu tespit edilmiştir. Bu durum da İngilizce kavramına yönelik ortak bir düşüncenin olmadığı, bu konuda öğrencilerin karmaşa yaşadıkları ve ortak bir sonuca ulaşamadıklarını göstermektedir. Öğrencilerin İngilizce kavramına yönelik çok çeşitli fikirlerinin olduğu sonucuna ulaşılabilir. Çalışmada yer alan metaforlar için bu durum söz konusu iken İngilizce kavramını metafor yöntemini kullanarak ifade edemeyen katılımcıların olduğu da gözlenmektedir. Bu durumu nicel olarak belirtmek gerekirse 219 erkek ve 234 kadın olmak üzere toplam 443 kişinin katılımıyla gerçekleştirilen çalışmada metafor tanımına uymayan formlar ve üretilen metafor ile sunulan gerekçenin birbiriyle örtüşmediği formlar çalışma kapsamından çıkarıldığında katılımcı sayısı 165 kadın, 116 erkek olmak üzere toplamda 281 kişiye düşmektedir. Elden edilen bu sayısal verilere göre formların neredeyse yarısının çalışmadan çıkarıldığı ve çalışmadan kullanılan metafor tanımına uyan metaforların sayısının çok fazla olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Çalışmada yer alan bazı aynı metaforlar farklı kişiler tarafından kullanılmış ve metaforlara yönelik sunulan gerekçeler insanların bakış açılarının aynı kavramda bile nasıl farklılaştığını göstermiştir. Bu metaforlar ve yapılan açıklamalar aşağıdaki gibidir:

‘Yıldız’ metaforu ve farklı bakış açıları:

‘İngilizce de yıldız gibi parlar yine yıldız gibi söner. Yani bazen eğlenceli bazen sıkıcıdır. (12K71)’

‘Etrafına ışık saçar. (95K74)’

‘Uzaktan parlar güzel görünür. (28K82)’

Sunulan üç gerekçe de dikkate alındığı takdirde birinci gerekçede yıldız kavramının bazen aydınlık bazen karanlık olduğu yani bardağın hem dolu hem boş kısmının olduğunu, ikinci gerekçede yıldızın hep ışık saçtığı yani bardağın sadece dolu tarafının görüldüğünü ve

üçüncü gerekçede ise uzaktan parladığının belirtilmesi hedefin uzakta olduğunu belirten durumlardır. Yani aynı kavramla çok farklı algıların ifade edildiği sonucuna ulaşılabilir.

Ateş' metaforu ve farklı bakış açıları:

'Öğrendin mi ısıtır öğrenmedin mi yakar. (6E71)'

'İngilizce bizim dilimizi yakan ateştir. Barutlar tutuştuğunda ateş yakar. (14K71)'

Sunulan gerekçelere göre ve çalışmada buna benzer kavramların ve gerekçelerin yer aldığını da dikkate alarak kişilerin kavramlara algıları yönünde yön verdikleri sonucuna ulaşılabilir. Bu kavramlar ve algılar yaş gruplarına göre değişebilir. Algılar değişmese bile sunulan gerekçelerdeki ifade biçimi zamanla değişebilmektedir.

İrfan Tosuncuoğlu (2018)' nun Karabük Üniversitesi'nde 61 İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencisinin katılımıyla yaptığı çalışmada katılımcıların 'İngilizce' kavramına yönelik algılarını metafor çalışmasıyla belirlemiş ve elde edilen sonuçları 7 kategoriye ayırmıştır. Kategoriler şu şekildedir: İnsan olarak İngilizce, kavram olarak İngilizce, nesne olarak İngilizce, coğrafi terim olarak İngilizce, bitki olarak İngilizce, fiil olarak İngilizce, doğadaki Varlık olarak İngilizcedir. Çalışmada, 61 öğrenci toplamda 52 adet metafor üretmiştir. Çalışmadaki kategorilerden bitki olarak İngilizce ve coğrafi terim olarak İngilizce kategorileri bu çalışmada yer alan 'doğa – tabiat- hayvan-besin maddeleri' kategoriyle benzerlik göstermektedir. Üretilen metaforlar göz önüne alındığında bazı metaforların da aynı olduğu gözlenmektedir. Bu benzerlik 'İngilizce' kavramına bakış açısının farklı yaş gruplarında aynı olabileceği sonucuna ulaşmamızı sağlayabilir. Ancak bu sonuca ulaşmak için kullanılan metaforlara sunulan gerekçeleri gözden geçirmek gerekmektedir. Bu amaçla iki çalışmada da aynı olan metaforların bazılarına yönelik sunulan gerekçeler aşağıdaki gibidir:

İrfan Tosuncuoğlu (2018)'nün çalışmasında 4. Kategoride yani 'Coğrafi terim olarak İngilizce' kategorisinde okyanus metaforu için sunulan gerekçe :

"İngilizce Okyanus gibidir. Çünkü İngilizce bilgi dağarcığım geniş dalga gibidir. Öğrenmek için ucu bucağı yoktur. Okyanusa açıldıkça yeni geniş alanlara açılırız. Aynı şekilde İngilizce bilmenin de geniş alanlara bizleri yönlendirmesi kaçınılmazdır."

Bu çalışmada yer alan ‘doğa – tabiat- hayvan-besin maddeleri’ kategorisinde kullanılan okyanus metaforuna yönelik sunulan gerekçe:

‘Tüm akan sular birleşerek okyanusları onlar da su döngüsünü oluşturur. Bu sular da dünyanın her yerine gittiği için evrensellik kazanır. (213K78)’

Sunulan gerekçeler dikkate alındığında yaş grubu göz önünde bulundurulduğu takdirde üniversite öğrencisinin sunduğu metaforu daha net açıkladığı gözlenmektedir. Ancak iki kişinin de ‘İngilizce’ kavramına yönelik düşüncesinin aynı olduğu, İngilizcenin evrenselliğine yönelik açıklama yapıldığı görülmektedir.

İrfan Tosuncuoğlu (2018)’nin çalışmasında 5. Kategoride yani ‘Bitki olarak İngilizce’ kategorisinde bitki metaforu için sunulan gerekçe :

“İngilizce bitki gibidir. Çünkü eğer sen ona su verirsen, bakımını yaparsan o da sana meyve verir. Eğer sen ona bakmayıp kendi haline bırakırsan çürüyüp kaybolup gidecektir.”

Bu çalışmada yer alan ‘doğa – tabiat- hayvan-besin maddeleri’ kategorisinde kullanılan okyanus metaforuna yönelik sunulan gerekçe:

‘Bitki sularsan büyür sulamazsan kurur İngilizceyi çalışırsan gelişirsin çalışmazsan kurursun. (164K76)

Sunulan gerekçeler karşılaştırıldığında aynı metaforun yaklaşık olarak aynı gerekçeyle kullanıldığı ancak yaş grubu büyük olan üniversite öğrencisinin açıklamasının daha detaylı olduğu gözlenmektedir.

Çalışmada 7 ve 8.sınıflar arasında yaş olarak birbirlerine yakın oldukları için kullanılan metaforların ve sunulan gerekçelerin çok fazla bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılabilir. Ancak gelecekte yapılacak olan çalışmalarda iki farklı yaş grubu ele alınıp aynı olan metaforlar için sunulan gerekçeler arası farklılık ifade şekillerinin incelenmesi söz konusu olabilir.

Birsen Bağçeci ve Mehmet Yaşar (2007)’in ‘Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri’ adlı çalışmaları 414 lise öğrencisinin anket yöntemiyle ‘İngilizce’ kavramına yönelik görüşleri ele alınmaktadır. Bu çalışma 8 kategoriye ayrılmıştır.

Kategoriler şu şekildedir: İngilizce Sözcükler ve Gramer Öğretilmesine İlişkin Görüşler, Not Korkusuna İlişkin Görüşler, Teknoloji Alanında İlerlemek İçin İngilizce Gerekliliğine İlişkin Görüşler, İngilizce Öğretim Metotlarına İlişkin Görüşler, İngilizce Öğrenmenin Temel Koşulunun “İlgi” Olmasına İlişkin Görüşler, İngilizce Dersi Denince Kalıplaşmış Konular ve Sıkıcı Bir Dersin Akla Gelmesine İlişkin Görüşler, İngilizce Bilmenin Bireyin Sosyal Çevresini Genişletmesine İlişkin Görüşler, İngilizce Yayınlar Okumayı ve Filmler Seyretmeyi Sevmeye Dair Görüşlerdir.

1.kategori olan İngilizce Sözcükler ve Gramer Öğretilmesine İlişkin Görüşlerde öğrencilerin %50 sinin sözcük ve gramer öğretilmesine karşı oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Metafor yöntemi kullanılarak yapılan bu çalışmada da bazı ortaokul öğrencileri kullandıkları metaforlar için gramer ve kelimenin zor olduğunu belirten gerekçeler sunmuşlardır.

‘İngilizce sarmaşık gibidir. Çünkü bazı insanlar İngilizceyi tam olarak bilmez. İngilizcede gramer kuralları olduğu için sarmaşık gibidir. Her an her gramer kuralını karıştırabiliriz. (57K73)’

‘İngilizce gökyüzü gibidir. Gökyüzü içinde birçok şey bulundurur. Gerek canlı gerek cansız. Envai çeşit kuş vardır mesela onları koruyan bulutlar vardır. İngilizcede yazılan kelimeler yazıldığı gibi okunmaz. Ben böyle kelimeleri 'kargalara' benzetiyorum. İçimden ona 'Siyah anka' veya 'Gökyüzünün siyahı/karanlığı' demek geliyor. Belki yanlış düşünüyordum. Belki mantıken uyuşmuyordur. Özet geçeyim. İngilizce, gökyüzü gibi çeşitlidir. Ve bulutlarda, bazı kelimeleri anlam bozukluğundan koruyan ekler gibidir... (187K87

Yapılan metafor çalışmasında sunulan gerekçeler de gramer ve kelimenin İngilizcenin içinde her an olduğu görüşüne yöneliktir.

2.kategori olan Not Korkusuna İlişkin Görüşlerde öğrencilerin %50’sinden fazlasının not kaygısının İngilizce öğretiminde olumlu bir katkısının olduğuna inandığı gözlenmiştir .

‘İngilizce dikenli ot gibidir. Çünkü İngilizceyi yapamadığım için sonuçları bana batar.(53E83)’

‘İngilizce sözlük gibidir. Okudukça sözelim yükselir. (142K86)’

Yapılan metafor çalışmasına göre sunulan gerekçelerde bu metaforları kullanan öğrencilerin İngilizce dersi için not kaygısı içinde olan öğrenciler oldukları sonucuna ulaşılmaktadır. Birsen Bağçeci ve Mehmet Yaşar (2007)’ın çalışmalarının lise öğrencilerinin

İngilizceye yönelik görüşleri nicel olarak ifade edilmiş ve yapılan metafor çalışmasıyla bazı yönlerden benzerlikleri belirtilmiştir.

5.2. ÖNERİLER

5.2.1 Gelecekte yapılacak olan çalışmalar için öneriler

1. İki farklı yaş grubu ele alınıp aynı olan metaforlar için sunulan gerekçeler arası farklı ifade şekillerinin incelenmesi söz konusu olabilir.
2. Farklı illerde ya da bölgelerde metafor çalışması yapıp arasındaki farklılıkların ortaya çıkması sağlanabilir.
3. Metafor çalışmasında özellikle çalışılan grubun çalışmanın yapılış tarzını anlayıp anlamadıklarından emin olunmalıdır.

5.2.2. İngilizce öğretmenleri ve MEB İngilizce müfredatına yönelik için öneriler

1. Öğrencilerin dersten sıkılmamaları için öğretmenlerin dersi eğlenceli hale getirmek için görselleri özellikle kullanmaları yararlı olacaktır.
2. Öğrencileri İngilizcenin kurallarıyla boğmaktansa dersi sevmeleri İngilizceyi sevmeleri için çaba göstermek öğretmenlerin işini kolaylaştıracaktır.
3. MEB İngilizce dersi için kullandıkları müfredatı yeniden gözden geçirip öğrencilerin yaşam koşullarına daha yakın kitapların okutulmasını sağlayabilir.
4. Müfredat programında dört temel becerinin kazandırılması amaçlanmaktadır. Ancak bütün becerilerin İngilizce derslerine ayrılan saatte kazandırılması mümkün değildir. Bu yüzden bu dersin saati artırılıp yeterli materyal öğrenci ve öğretmenlere kazandırılabilir.
5. Öğrencilerin ders olarak İngilizceyi öğrenebilmeleri için merkezi sınavlarda İngilizcenin önemi artırılmalı ve konuşma sınavları da yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ahkemoğlu, H. (2011). Yabancı dil öğrencilerinin yabancı dil öğretmenine ilişkin metaforik algıları. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Çukurova Üniversitesi. Adana.
- Akan, D., Yalçın, S. ve Yıldırım, İ. (2013). Teachers' Mental/Metaphorical Perceptions to Education Inspector . *Mevlana International Journal of Education (MIJE)* , 58-67.
- Arı, A. (2014) . İlköğretim Altıncı Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 172-194.
- Bağçeci, B. ve Yaşar, M. (2007). Ortaöğretim Kurumlarında İngilizce Öğretimine İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* , 9-16.
- Beldağ, A. ve Geçit, Y. (2017). Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin “coğrafya” kavramına ilişkin algıları: bir olgu bilim araştırması. *Doğru Coğrafya Dergisi*, 99-112.
- Berg, B. L. (2001). *Qualitative Research Methods For The Social Sciences*. The United States of America: Allyn & Bacon.
- Beşkardeş, S. (2007). *Üstün Zekalı ve özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil (İngilizce) öğretiminde metafor sisteminin uygulanması*. Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi. Afyonkarahisar.
- Bolat, Y. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının Türk Eğitim Tarihi dersine ilişkin algıları: bir metafor analizi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12-28.
- Büyükduman, F.İ. (2005). İlköğretim okulları İngilizce öğretmenlerinin birinci kademe İngilizce öğretim programına ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 55-64.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 693-712.
- Chiappe, D. L., Kennedy, J. M. ve Chiappe, P. (2003). Aptness is more important than. *Poetics*, 51-68.
- Cihan T. ve Gürlen E. (2013). İlköğretim 5. Sınıf İngilizce Dersi Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 131-146.
- Crystal, D. (2003). *English as a global language*. Cambridge, U.K.: Cambridge University Press.

- Çelebi, M. D. (2006). Türkiye'de Anadili Eğitimi ve Yabancı Dil Öğretimi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 285-307 .
- Çelen, İ. ve Akar Vural, R. (2009). Eğitimde Drama ve İngilizce Öğretimi: İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *İlköğretim Online Dergisi*, 425-438.
- Cerit, Y. (2008). Öğretmen kavramı ile ilgili metaforlara ilişkin öğrenci, öğretmen ve yöneticilerin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 693-712.
- Demirtaş, Z. Ve Kahveci, G.(2015). Öğretmen Adaylarının Denetim, Denetlenen ve Denetlenen Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 23-58.
- Ebbesson, J. (2012). Law, Power and Language:.. *Scandinavian Studies In Law*, 260-268.
- Er, K.O. (2006). İlköğretim dört ve beşinci sınıf İngilizce Öğretim Programlarının Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* , 1-25.
- Gibbs, R. W., Bogdanovich, J. M., Sykes, J. R. ve Barr, D. J. (1997). Metaphor in Idiom Comprehension. *Journal of memory and language*, 141-154 .
- Gök Çatal, Ö., Şahin H. ve Çelik F. (2018). 6, 7 ve 8. sınıflarda İngilizce öğrenme sürecinde karşılaşılan sorunların incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* , 123-136.
- Graddol, D. (2006). English for young learners (EYL). D. Graddol içinde, *English Next* (s.88-90). Plymouth: British Council.
- Guerrero, M. C.M. ve Villamil, O.S. (2002) . Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning. *Language Teaching Research*, 95-120.
- Gültekin, T., Yıldız, E. ve Bahadır, A. (2016). Hedef Kavramının Metaforik İncelenmesi:Zühre Yıldızı Örneği. *İdil Dergisi*, 1825-1848.
- Işık, A. (2008). Yabancı Dil Eğitimimizdeki Yanlışlar Nereden Kaynaklanıyor? *Journal of Language and Linguistic Studies* , 15-26.
- İlter, B. ve Er, S. (2007). Erken Yaşta Yabancı Dil Öğretimi Üzerine Veli ve Öğretmen Görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi* , 21-30 .

- İnam Çelik, G. (2009). *İlköğretim okulları 4. sınıf İngilizce dersi öğretim programının değerlendirilmesine ilişkin öğretmen görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Adnan Menderes Üniversitesi. Aydın.
- Karahan Üzülmüş, Y. (2015). *Ortaokul 8. sınıf öğrencilerinin İngilizce dersine karşı tutumlarının ve İngilizce kelime öğrenme stratejilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mersin Üniversitesi. Mersin.
- Kazazoğlu, S.(2013). Türkçe ve İngilizce Derslerine Yönelik Tutumun Akademik Başarıya Etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 295-307.
- Kocadağ, T., Aksoy, M.E. ve Zengin, K. (2014). Böteb öğrencilerinin internet metaforlarının belirlenmesi: Gaziosmanpaşa Üniversitesi örneği. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18-29.
- Küçüktepe C., Eminoğlu Küçüktepe, S. ve Baykın, Y. (2014). İkinci sınıf İngilizce dersi ve programına ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 55-78.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2003). *Metaphors We Live by*. London: University of Chicago Press.
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and Images of Classrooms. *Kappa Delta Pi Record*, 172-175.
- Liton, H.A. (2015). Examining students' perception & efficacy of using technology in teaching English. *International Journal of Education and Information Technology*, 11-19.
- Merter, F., Kartal, Ş. ve Çağlar, İ. (2012). Ortaöğretim İngilizce Dersi Yeni Öğretim Programının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 43-58.
- Nihat, S. ve Karaova M. (2015). İlkokul ikinci Sınıf İngilizce Dersi Bağlamında Dinleme Becerisi Öğretimi: Bir Durum Çalışması. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 66-95.
- Northcote, M. ve Fetherston, T. (2006). New Metaphors for Teaching and Learning in a University Context. *Proceedings of the 29 th Herdsa Annual Conference* (s. 251-258). Perth, Western Australia: Higher Education Research and Development Society of Australasia.

- Oktay, Y.B. ve Vancı Osam, Ü. (2013). Viewing foreign language teachers' roles through the eyes of teachers and students. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 249-261.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen Adaylarının Okul, Okul Yönetimi ve Türk Eğitim Sistemine Yönelik Metaforik Algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 327-358.
- Özbay, A.Ş. (2004). *Tertiary Level EFL teachers' perceptions of the role and importance of writing skill in ELT*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi. Trabzon.
- Özkan, R. ve Taşkın M.A. (2014). İlköğretim öğrencilerinin vatan olgusuna ilişkin algılarının belirlenmesi. *Tarih Okulu Dergisi (TOD)*, 889-906.
- Paker, T. (2012). Türkiye'de Neden Yabancı Dil (İngilizce) Öğretmiyoruz ve Neden Öğrencilerimiz İletişim Kurabilecek Düzeyde İngilizce Öğrenemiyor?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 90-94.
- Prasad, D. B. (2014, Mayıs 20). *Content Analysis: A method in Social Science Research*. researchgate: https://www.researchgate.net/publication/242724926_A_method_in_Social_Science_Research_1 adresinden alınmıştır
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 131-155.
- Saban, A. (2008). Okula İlişkin Metaforlar. *Educational Administration: Theory and Practice dergisi*, 459-496.
- Saban, A. (2008) . İlköğretim I. Kademe Öğretmen ve Öğrencilerinin Bilgi Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler. *Elementary Education Online*, 421-455.
- Saban, A. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları İmgeler. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 281-326.
- Sözer, M. A. ve Özkan, R. (2014). Öğretmen Adaylarının Kadın Olgusuna İlişkin Algılarının Belirlenmesi . *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 264-278 .

Şahin, Ş. ve Baturay, M. H. (2013). Ortaöğretim Öğrencilerinin İnternet Kavramına İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 177-192.

Tezcan, M. (1998). Küreselleşmenin Eğitimsel Boyutu. *Eğitim ve Bilim*, 53-55.

Tosuncuoğlu, İ. (2018). İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümü öğrencilerinin “İngilizce” kavramına ilişkin metaforları .*Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 677-697.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Soyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin .

Webster, M. (1828). <https://www.merriam-webster.com/dictionary/metaphor#note-1> adresinden alınmıştır

Ek 2. Araştırma İzni

Ek 3. Özgeçmiş

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Burcu DUYAR

Doğum Yeri ve Tarihi : Denizli , 1992

Medeni Durumu : Evli

İletişim bilgileri : burcu92burcu@hotmail.com

EĞİTİM

2006-2010 : Buldan Ali Tunaboşlu Anadolu Lisesi

2010-2014 : Dokuz Eylül Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği

2016-2019 : Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim

İŞ DENEYİMİ

2014-2017 :Niğde Narköy Ortaokulu-İngilizce Öğretmenliği

2017-2018 :Niğde Kayırlı Ortaokulu - İngilizce Öğretmenliği

2018 - : Denizli Acıpayam Yazır İlkokulu- İngilizce Öğretmenliği

YABANCI DİL

İngilizce

